

MINISTERUL EDUCAȚIEI

C A S A
CORPULUI
DIDACTIC
VĂLCEA

Nr. 3

PAIDÉIA

Simpozion Național

Promovarea egalității de șanse, prin educație

EDITURA NOVA DIDACT

Râmnicu Vâlcea
AUGUST 2021

Revista Paideia

Colectivul de redacție

DIRECTOR:

Prof. dr. Adrian LUCA

MEMBRI:

Prof. Valeria ȘANDRU

Prof. dr. Maria Aurelia DIACONU

Prof. Dumitru CIOBANU

Ec. Varinia DUMITRANA

Bibliotecar Georgeta PURANU

Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

GRAFICĂ COMPUTERIZATĂ:

Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

LAYOUT:

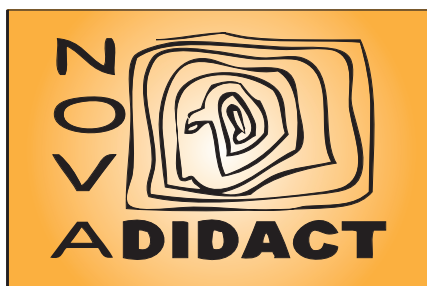
Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

COPERTĂ:

Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

Autorii articolelor sunt responsabili pentru conținutul articolelor din revistă.

Editura NOVA DIDACT

Revista apare anual, fiind editată și publicată de Casa Corpului Didactic Vâlcea

ISSN 2668-4586

ISSN-L 2668-4586

EDIȚIE CD-ROM

AUGUST 2021

ΠΑΙΔΕΙΑ

Cuprins

1.	<i>Educația ca bun public și comunitar.</i>	9
	Inspector Școlar General Vâlcea Prof. Mihaela Andreianu	
2.	<i>Inovare și dezvoltare organizațională în societatea contemporană.</i>	10
	Prof. dr. Adrian Luca Director Casa Corpului Didactic Vâlcea	
3.	<i>Avantajele utilizării resurselor educaționale</i>	12
	Profesor metodist Sandru Valeria Casa Corpului Didactic Vâlcea	
4.	<i>Aspecte privind aplicarea strategiilor de instruire diferențiată la disciplina istorie</i>	14
	Prof. Dr. Diaconu Maria Aurelia Școala Gimnazială "I. Gh. Duca" Râmnicu Vâlcea	
5.	<i>Proiect educațional de voluntariat educația e șansa fiecăruia!</i>	16
	Prof. Becheru Cosmin Școala Gimnazială Dăești, Vâlcea	
6.	<i>Proiect Educațional de Voluntariat Educația e Șansa Fiecăruia!</i>	17
	Prof. Becheru Ramona Florentina Liceul Tehnologic Forestier Râmnicu Vâlcea	
7.	<i>Accesul la educație, un drept al copilului cu C.E.S.</i>	18
	Prof. Înv. Primar: Roman Elena-Bianca Școala Gimnazială Sat Gura Văii, Comuna Bujoreni, Județul Vâlcea	
8.	<i>Analiza competențelor moderne</i>	19
	Prof. Antone Constantin Florin Școala Gimnazială Gura Văii Bujoreni jud Valcea	
9.	<i>Negocierea în afaceri</i>	21
	Secretar, Răducă Ioana Școala Gimnazială Achim Popescu, Păușești Măglași	
10.	<i>Matematica în format on-line</i>	24
	Prof. Bălănoiu Georgiana-Maria Școala Gimnazială Novaci, jud. Gorj	
11.	<i>Evaluarea online: dificultăți și criterii de reușită</i>	25
	Profesor Barbu Marcela Colegiul Național Mircea cel Bătrân, Râmnicu-Vâlcea	
12.	<i>Egalitatea de șanse</i>	26
	Prof. Căpățînă Maria Magdalena Școala Gimnazială Nr.4, Râmnicu Vâlcea	
13.	<i>Creativitate și egalitate de șanse în educație prin folosirea experimentului real și virtual</i>	28
	Prof. dr. Ochia Mădălina Liceul Tehnologic "Ferdinand I" Râmnicu Vâlcea	
14.	<i>Tehnologiile informatice, rol de facilitare a egalității de șanse pentru elevii cu cerințe educaționale speciale</i>	29
	Prof. Ochia Florin Colegiul Național de Informatică "Matei Basarab" Râmnicu Vâlcea	

15.	<i>Apartenența de gen și egalitatea</i>	31
	Prof. Dăncău Monica-Adriana Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea, Jud.Vâlcea	
16.	<i>Dezvoltarea creativității elevilor în procesul de învățământ</i>	33
	Prof. învă. preprimar Deconu Elena Grădinița cu Program Normal Berislăvești, jud. Vâlcea	
17.	<i>Să educăm cu blândețe toți copiii</i>	35
	Profesor itinerant/de sprijin Din Maria-Minodora Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni	
18.	<i>Fiecare copil are dreptul la educație</i>	36
	Prof. Înv. Preșc. Mușat Ioana Roxana Școala Gimnazială Nicolae Bălcescu , loc Nicolae Bălcescu , jud Vâlcea	
19.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație</i>	38
	Prof. învă. primar Dumitrescu Corina Elena Școala Gimnazială Nr. 4 Rm.Vâlcea, jud.Vâlcea	
20.	<i>Educația incluzivă</i>	40
	Mihai Sorina Gabriela Liceul Tehnologic Ferdinand I Râmnicu Vâlcea	
21.	<i>Educația religioasă în învățământul preprimar, primar și gimnazial</i>	40
	Prof. Laura Stroescu Școala Gimnazială nr. 10 Râmnicu Vâlcea, județul Vâlcea	
22.	<i>Educația incluzivă</i>	43
	Prof. Burticioaia Dana Emilia Școala Gimnazială Tomșani	
23.	<i>Egalitatea de șanse a copiilor cu ces în educația timpurie</i>	44
	Prof. învă. primar Tîrlea Ana Școala Gimnazială Nr. 1 Motru, Jud. Gorj	
24.	<i>Filozofia și spiritul Legilor din fotbal.</i>	46
	Prof. Lakotoș Ilie-Ionuț Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea	
25.	<i>Egalitate de șanse în sistemul educational</i>	48
	Prof.inv.presc. Melcescu Maria Laura Gradinita nr.185, Bucuresti, Sector 5	
26.	<i>Egalitatea de șanse</i>	50
	Prof. Din Maria Andreea Școala Gimnazială Anton Pann Râmnicu Vâlcea	
27.	<i>Egalitatea de șanse, nediscriminare și dezvoltare durabilă</i>	51
	Ec.Anghel Daniela Carmen Școala Gimnazială Nr.5 Râmnicu Vâlcea	
28.	<i>Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc</i>	53
	Profesor învățământ primar: Șițoiu Alina Mihaela Școala Gimnazială Valea Mare, Oraș Băbeni	
29.	<i>Egalitatea de șanse prin educație</i>	55
	Secretar, Răducă Ioana Școala Gimnazială Achim Popescu, Păușești Măglași	

30.	<i>Egalitatea de șanse prin educație</i>	57
	Prof. Samoilă Mirela Andreea Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	
31.	<i>Egalitatea de șanse prin educație în învățământul românesc</i>	59
	Prof. Silvia Turbureanu Palatul Copiilor Municipiul Râmnicu Vâlcea	
32.	<i>Egalitatea de șanse</i>	60
	Prof. Radu Ramona Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea	
33.	<i>Egalității de șanse în sistemul educațional</i>	61
	Prof. Gaiță Claudiu Gabriel Școala Gimnazială ”I. Gh. Duca” Râmnicu Vâlcea	
34.	<i>Cursul de educație socială în Programul remedial de tip școală după școală</i>	64
	Prof. Cătălina JIANU Liceul „Gheorghe Surdu”, oraș Brezoi, județul Vâlcea	
35.	<i>Reflexii despre normalitate și curaj privind actul educațional</i>	66
	Prof. Manea Aurelia-Cerasela Liceul Tehnologic”Căpitan Nicolae Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea	
36.	<i>Proiect didactic</i>	68
	Anghel Maria-Aura Școala: Seminarul Teologic Ortodox ”Sfântul Nicolae” Râmnicu Vâlcea	
37.	<i>Educația în spiritul creativității</i>	70
	Prof. Alina Mihăilescu Colegiul Național de Informatică ”Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea	
38.	<i>Criterii și metode de evaluare în educația fizică școlară</i>	71
	Profesor Onogea Rodica-Maria Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea	
39.	<i>Dizabilitate – implicații asupra învățării</i>	72
	Prof. înv. primar Panait Mihai Mihaela Elena Școala Gimnazială Măgura, Com. Mihăești, jud. Vâlcea	
40.	<i>Asigurarea egalității de șanse prin educație</i>	74
	Prof. Păușescu Ioana Consuela Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	
41.	<i>Mijloace, metode, tehnici, strategii de îmbunătățire a activității profesionale</i>	75
	Prof. înv. primar Presecan Sabina Adriana Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir, jud. Alba	
42.	<i>Prevenirea bullying-ului în mediul școlar</i>	77
	Prof. Marilena Matei Colegiul Energetic Râmnicu Vâlcea	
43.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație – o reală provocare pentru sistemul educațional din România</i>	78
	Prof. Amalia Istrate Colegiul Național „Alexandru Lahovari”, Râmnicu Vâlcea	
44.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație</i>	80
	Profesor Diaconu Liudmila-Elena	

	Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea	
45.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație</i> Ing. Măluroiu-Vlăduț Maria Liceul George Țârnea Băbeni	81
46.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație</i> Profesor învățământ primar Manu Corina Școala Gimnazială Stoenеști	81
47.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație</i> Prof. Diaconu Iulia Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea	83
48.	<i>Egalitatea de șanse pentru copiii defavorizați</i> Prof. Radu Laura-Elena Colegiul Economic, Râmnicu Vâlcea	85
49.	<i>Reducerea abandonului școlar prin motivarea elevilor</i> Prof. dr. Dicu Sevastia Lizuca Centrul Școlar pantru Educație Incluzivă Băbeni, Vâlcea	86
50.	<i>Egalitatea de șanse prin educație</i> Prof. Ciobanu Valentina Școala Gimnazială ”Nicolae Bălcescu”-Drăgășani	88
51.	<i>Practici incluzive în educația preșcolară</i> Prof. Popescu Elena Grădinița cu Program Prelungit Nord 2, Râmnicu Vâlcea	89
52.	<i>Respectarea principiului egalității de șanse în sistemul educațional</i> Prof. Petrescu Angela Colegiul Energetic Râmnicu Vâlcea	91
53.	<i>Respectarea principiului egalității de șanse în sistemul educațional</i> Prof. Înv. Primar Dogaru Nicuța Aura Colegiul Național de Informatică ”Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea	93
54.	<i>Rolul școlii în promovarea egalității de șanse</i> Dinu Manuela Liceul Tehnologic „Petrache Poenaru” Bălcești - Vâlcea	96
55.	<i>Șanse egale la educație și dezvoltare în educația timpurie</i> Prof. Inv. Preșc. Necula Mihaela Grădinița cu Program Prelungit Nord 2, Râmnicu Vâlcea	97
56.	<i>Educația e șansa ta!</i> Prof. inv. primar Tătuț Anamaria-Narcisa Școala Gimnazială Nr. 10, Râmnicu Vâlcea	99
57.	<i>Tehnologiile informatice, rol de facilitare a egalității de șanse pentru elevii cu cerințe educaționale speciale</i> Prof. Ochia Florin Colegiul Național de Informatică “Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea	100
58.	<i>Voluntariatul o șansă la educație</i> Prof. inv. primar Ciurel Cristina Maria Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea	102
59.	<i>Demersuri de proiectare a educației diferențiate</i>	104

Prof. Zaharioiu Ioana
Scoala Gimnaziala Magura, Comuna Mihaesti

60. *Diferiți, dar egali* **107**
Prof. Zamfir Adrian
Liceul de Arte „Victor Giuleanu” Râmnicu Vâlcea

61. *Rolul poveștilor digitale în dezvoltarea socio-emoțională la școlarii mici pe perioada școlii online* **109**
Prof. în inv. primar Drumeși Adriana-Elena
Liceul George Țârnea Băbeni Vâlcea

Educația ca bun public și comunitar.

*Inspector Școlar General Vâlcea
Prof. Mihaela Andreianu*

Educația face parte din categoria a ceea ce se numesc bunuri publice care au niște particularități care le deosebesc de suma de bunuri produse și tranzacționate în societate. Bunurile publice, inclusiv educația, respectă două mari principii:

- Imposibilitatea excluderii, adică nu se pot impune restricții în privința consumului lor;
- Principiul nonrivalității, adică aceste bunuri nu se epuizează pe măsură ce sunt consumate.

Pornind de la aceste particularități ale educației ca bun public, în continuare voi contura câteva puncte de vedere cu privire la modul în care educația ca bun public poate să îndeplinească niște parametri de calitate care să mulțumească beneficiarii direcți și indirecți.

Elementele constitutive ale acestei școli solicită promovarea și acceptarea schimbării printr-un demers dinamic ce presupune implicare și responsabilizare, pe de o parte, precum și gândire strategică și control, pe de altă parte. Ele pot fi transpuse în practică prin descentralizare, modalitate și resursă managerială recomandată de Uniunea Europeană, reglementată la noi prin legea educației prin prevederi corelate cu standardele, procedurile și practicile europene.

Modelul transformării strategice trebuie să fie cel al schimbării centrată pe instituția școlară reconstruită ca organizație școlară. Are ca fundament argumentativ principiile dezvoltării locale/comunitare durabile. Educația trebuie să devină educație publică, intrată în „proprietatea” comunităților și a adevăraților ei beneficiari. Toate acestea trebuie să se dezvolte în condițiile unui sistem național de suport managerial și de monitorizare a calității.

Într-o asemenea abordare, centrul deciziei apare ca nucleu managerial care are rolul de a oferi cadre de referință și mecanisme apropiate și coerente pentru elaborarea participativă a schimbării educaționale și pentru funcționarea întregului proces. El asigură managementul și monitorizarea „discretă” a procesului educativ din instituțiile / organizațiile specializate.

Organizațiile / consorțiile școlare dobândesc un statut îmbogățit față de simpla „transpunere în realitate” a întregului demers. Ele devin instanțele care ar putea alimenta dinspre practică – prin exemple și cazuri de „bune practici” - procesul de generare a politicilor naționale. În acest fel, practicile și procesele de ameliorare a calității la nivelul școlii, stimulează inițiativa locală, dezvoltările adaptate la o multitudine de cerințe funcționale ca sursă pentru dezvoltarea unor politici de nivel național, realiste și sustenabile. Efortul de a reînnoi instituția școlii trebuie să țină seama de schimbările esențiale în domeniul teoriei și practicii managementului / a leadershipului educațional / a procesului instructiv-educativ, de rezultatele cercetărilor în aceste domenii. Are ca scop prioritar lupta cu trecutul reprezentat de practici și mentalități, circumstanțe, prejudecăți și credințe, considerate imuabile.

”Managementul educațional preuniversitar” promovează și susține cristalizarea politicii manageriale în jurul „leadership-ului”. Acesta reprezintă acea parte a activității unui manager care influențează și determină comportamentul indivizilor și grupurilor în vederea obținerii rezultatelor dorite. Leadership-ul poate permite saltul de la dezvoltare și optimizare la transformare și schimbare, de la realizarea unor funcții la performarea unor roluri, de la dirijarea oamenilor la inspirarea și mobilizarea lor. Este vorba de un tip de leadership ce reunește trei dimensiuni definitorii:

a) **leadership de tip educațional** - este concentrat pe perfecționarea predării, învățării și evaluării, a dezvoltării profesionale continue a personalului didactic pentru îmbunătățirea rezultatelor învățării la nivelul tuturor elevilor;

b) **leadership de tip comunitar**- este derivat dintr-o viziune coerentă cu privire la rolul școlii în societatea românească, împărțit de profesioniștii educației, partenerii din comunitate, părinții elevilor și elevi, cu scopul de a responsabiliza pe fiecare în parte pentru susținerea proiectelor școlii și creșterea performanțelor elevilor ;

c) **leadership de tip vizionar** - este menit să probeze energie, angajament, spirit antreprenorial, valori

și convingeri cu privire la încrederea în potențialul elevilor români de a fi capabili de performanțe superioare și în capacitatea școlii de a construi acea realitate educațională care să îi motiveze și să îi îndrume adecvat.

Educația trebuie să devină o „proprietate” a comunităților, iar calitatea ei trebuie atent monitorizată prin intermediul unor organisme specializate. Însă, o calitate înaltă a acestui serviciu depinde de capacitatea administrativă a organizațiilor școlare, de abilitatea directorilor de școală de a se afirma și de se impune ca adevărați lideri. Tocmai din acest motiv, la finalul acestui articol, pot spune că un management școlar performant devine o condiție necesară și suficientă pentru un act educațional de calitate de care se va bucura o întreagă comunitate.

Bibliografie

1. Andrei Cosmovici, *Psihologie generală*, Editura Polirom, Iași, 1996;
2. Constatin Cucuș, *Pedagogie, ediția a II-a revizuită și adăugită*, Editura Polirom, Iași, 2006;
3. Constatin Cucuș, Luminița Mihaela Iacob, *Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași, 1998;
4. Diana Csorba, *Managementul educațional. Studii și aplicații*, Editura Universității, București, 2012;
5. Șerban Iosifescu coordonator, *Management educațional pentru instituțiile de învățământ*, București, 2001;
6. Yuval Noah Harari, *21 de lecții pentru secolul XXI*, Editura Polirom, Iași, 2020;

Inovare și dezvoltare organizațională în societatea contemporană.

*Prof. dr. Adrian Luca
Director Casa Corpului Didactic Vâlcea*

Organizațiile școlare se confruntă cu o serie de provocări care își au originea cu precădere și schimbările profunde prin care trece societatea contemporană confruntată cu amenințarea ecologică, cu modificările în plan economic, social și cultural pe care le provoacă progresul tehnologiei informației, existența unor conflicte militare mai extinse sau locale, etc. Toate aceste transformări pe care le cunoaște societatea afectează într-o măsură mai mare sau mai mică și organizațiile școlare. Toate „perturbările” care se produc în mediul extern se transformă în veritabile provocări, care pe lângă amenințările explicite pe care le aduc, în mod implicit creează noi oportunități, iar organizațiile școlare trebuie să sesizeze noua situație. Însă, acest demers de conștientizare și asumare implică modificări în infrastructura organizațională, iar acest proces generează opoziții, rezistențe, obstacole, care nu de multe ori generează tensiuni și frustrări la nivel organizațional.

Vom încerca să realizăm un „inventar” al obstacolelor care pot în cele din urmă să afecteze performanțele instituționale, chiar existența unei organizații care se dovedește incapabilă să se recalibreze în funcție de noile cerințe sociale.

O sumară evaluare a stării de fapt a permis identificarea unor categorii de obstacole ce se opun cu vehemență schimbării dorite. Pot fi sesizate obstacole teoretice de tipul:

a) absența/ insuficienta cristalizare a cunoștințelor/ deprinderilor în domeniul managementului strategic și leadershipului educațional la persoanele implicate în conducerea organizațiilor școlare;

b) aprecierea tehnicilor și instrumentelor managementului ca scop în sine și nu ca mijloc de eficientizare;

c) absența/ insuficiența/ inadecvarea obiectivelor, politicilor, strategiilor în domeniul calității, pe termen scurt, mediu și lung;

d) concepții și atitudini reduționiste de genul: “calitatea se obține prin detectarea problemelor/ neconformităților și corectarea/soluționarea lor” și nu prin prevenirea apariției acestora.

O altă categorie de obstacole sunt cele ce țin de cultura, valorile și practicile consacrate ce le

configurează. Sunt invocate aici:

- a) mentalități, atitudini și comportamente contraproductive; instruire inexistentă/ insuficientă/ inadecvată a personalului universitar și preuniversitar implicat în management;
- b) perceperea asigurării și îmbunătățirii calității ca fiind o “datorie” exclusivă a personalului de execuție și neimplicarea managerilor instituțiilor vizate;
- c) prioritatea acordată obiectivelor cantitative, în detrimentul celor calitative; comunicarea ineficiență cu partenerii de interese;
- d) ignorarea reticenței și rezistenței la schimbare precum și a metodelor/ tehnicilor manageriale.

Obiectivul fundamental al unei politici viabile în domeniul managementului preuniversitar, este reprezentat de promovarea unor „școli sănătoase“ în care se dezvoltă relații armonioase la toate nivelurile, unde integritatea programelor de studiu este constant menținută, profesorii sunt stimulați de comunitate și protejați de presiunea ei, elevii acceptă și respectă succesele colegilor. Avem în vedere o școală caracterizată prin: încrederea și angajamentul profesioniștilor săi, precum și reușita elevilor. În această școală s-ar impune următoarele transformări manageriale.

a) directorul, ca lider formal să fie dinamic, orientat atât spre rezultate superioare având abilitatea de a oferi / construi un mediu de învățare specific performanțelor înalte, cât și spre optimizarea relațiilor din cadrul organizației pe care o conduce;

b) profesorii să fie total angajați în procesul de predare – învățare - evaluare promovând standarde de performanță înalte și un mediu serios și adecvat pentru instruirea eficientă; Ei colaborează, se respectă, au încredere, sunt entuziasmați de ceea ce fac și sunt în același timp mândri de școala lor;

c) elevii să fie responsabilizați în procesul de învățare și motivați adecvat, la niveluri interiorizate în plan cognitiv și noncognitiv (afectiv, volitiv, caracterial);

d) instituția școlară să evolueze ca organizație socială capabilă să dispună de resursele necesare elevilor și cadrelor didactice fiind sprijinită de instituții abilitate și profesioniști pentru activități de formare / dezvoltare / monitorizare / mentorat/ coaching /audit pentru reușita proiectelor sale.

În concluzie, punctele de vedere „fataliste” de tipul schimbarea este un proces care nu poate fi controlat, e absurd ca să te opui unei tendințe care are o forță similară a celor din natură sunt nevalide. Identificarea obstacolelor care devin o frână în calea supraviețuirii, apoi a dezvoltării instituționale, iar apoi schimbările structurale din infrastructura organizațională și configurarea la realitățile sociale sunt singurele căi prin care o instituție școlară poate să-și demonstreze viabilitatea. Dar toate aceste acțiuni se pot realiza de adevărații lideri care dispun de cunoștințe, de atitudini și curajul asumării schimbării.

Bibliografie

1. Andrei Cosmovici, *Psihologie generală*, Editura Polirom, Iași, 1996;
2. Constatin Cucos, *Pedagogie, ediția a II-a revizuită și adăugită*, Editura Polirom, Iași, 2006;
3. Diana Csorba, *Managementul educațional. Studii și aplicații*, Editura Universității, București, 2012;
4. Șerban Iosifescu coordonator, *Management educațional pentru instituțiile de învățământ*, București, 2001;
5. Yuval Noah Harari, *21 de lecții pentru secolul XXI*, Editura Polirom, Iași, 2020;

Avantajele utilizării resurselor educaționale

*Profesor metodist Sandru Valeria
Casa Corpului Didactic Vâlcea*

Este inevitabil ca resursele educaționale să se digitizeze, pentru că aceasta este oportunitatea de a forma un context bogat de regăsire a resurselor, precum și un start solid pentru cei care doresc să le îmbogățească mai departe. Se ridică întrebarea de ce ar trebui resursele să fie și deschise, nu doar digitale. Răspunsul simplu este că avantajele utilizării RED, cu precădere în învățământul public, sunt mai mari decât costurile asociate riscurilor potențiale.

A. Accesul la educație de calitate pentru un număr mai mare de persoane

Acesta este avantajul cel mai vizibil și care ține mai ales de gratuitatea accesului. Unul dintre principiile de bază ale educației este echitatea: dorim ca oricine, indiferent de clasa socială, să aibă acces la educație de calitate. Știm că în practică suntem departe de acest deziderat. Este suficient să spunem că șansa unui copil născut în mediul rural de a ajunge la universitate este de aproximativ zece ori mai mică decât a unuia dintr-un oraș mediu sau mare. Sau putem să ne uităm cum sunt distribuite rezultatele la bacalaureat și examene naționale pentru a înțelege că în realitate există „școli bune” și „școli slabe”.

Universalizarea accesului la cursuri este un pas important, dar nu este singurul, atunci când privim din perspectiva RED. Factorul cel mai important într-o școală sunt profesorii, iar resursele deschise sunt un canal de transfer direct și rapid de expertiză de la profesori cu experiență mai mare la cei cu experiență mai redusă. Dădeam mai sus exemplele materialelor didactice produse de profesori, de la planuri de lecție la metode de evaluare și tehnici de lucru la clasă, sau chiar la filme cu profesori predând. Imaginați-vă acum un profesor debutant, care trebuie să producă singur toate aceste resurse pentru clasa sa dintr-un sat oarecare; dar și unul care are acces imediat la o bogată bază de date cu resurse deschise produse de colegii săi de-a lungul timpului. Pentru binele copiilor noștri, al doilea model este cel pe care îl căutăm.

B. Creșterea calității educației prin evaluarea de către colegi (peer-evaluation)

Unul dintre argumentele împotriva RED cel mai des întâlnite este cel al absenței standardelor de calitate. Cum putem să ne asigurăm că o resursă este bună dacă nu avem un arbitru, o agenție independentă care să o evalueze și să acrediteze. Vom arăta că pe termen lung acest aparent dezavantaj se transformă într-un uriaș avantaj.

Este evident că nu e fezabil să avem o agenție capabilă să administreze uriașul număr de resurse produse; o astfel de cale nu ar face decât să îngroape subiectul. Însă Internetul ne arată puterea a ceea ce numim peer-evaluation, adică o evaluare între egali. Dacă rezervați un hotel online pe un site de profil, cu siguranță vă uitați ce au spus alți călători ce au stat acolo; atunci când alegeți o carte sau un film, vă uitați și la opiniile criticilor, dar mai nou și ale altor cititori. În orice domeniu există forumuri și pagini de testimoniale, opinii ale unor oameni care au încercat acele servicii sau produse.

Pe termen foarte scurt, astfel de pagini pot fi uneori manipulate prin publicarea unor opinii false; dar de la un punct încolo, de când avem o masă critică de peer-evaluators, lucrurile funcționează corect, așa cum am constatat fiecare dintre noi folosind Internetul. În mod similar, resursele educaționale propuse vor fi validate chiar de către utilizatorii lor primari. Este necesar desigur ca aceștia să fie stimulați să participe în discuție. Totuși, chiar și în cazul unor comunități spontane precum didactic.ro sau calificativ.ro observăm o participare bună, voluntară, care conduce la validarea unor resurse prin contribuțiile membrilor.

Este un mecanism prin care, pe termen lung, se obțin rezultate remarcabile în domenii precum:

- Dezvoltarea și îmbunătățirea programei și a materialelor didactice;
- Organizare programelor și a cursurilor în desfășurare;
- Organizarea de sesiuni de interacțiune cu studenții și între aceștia;
- Dezvoltarea unor materiale și tehnici de predare de calitate;
- Găsirea unor modalități eficiente de evaluare

C. Creșterea interesului comunității față de educație Absența comunității – în primul rând a părinților, în învățământul preuniversitar – din viața școlii este unul dintre principalele motive de îngrijorare

pentru profesioniștii din educație. Lucrurile se văd ușor diferit din cealaltă perspectivă: „ce legătură are școala cu viața?” este o întrebare retorică auzită adesea în rândul membrilor comunității. Indiferent cum formulăm problema, constatăm o distanțare continuă între școală și educație.

O parte din problemă este dată de lipsa de informare despre ce se întâmplă la școală și este un punct în care folosirea RED poate să aducă beneficii. Nu doar profesorii sau alți specialiști vor avea aceea la resursele deschise, ci și publicul larg. Găsim exemple în alte țări (cum ar fi Olanda, vezi mai sus) în care participarea publicului la discuția în jurul resurselor educaționale conduce la adaptarea mai rapidă a acestora la cerințele societății moderne.

Trebuie subliniat că un aspect important al participării se referă la actorii sociali care au legături speciale cu școala: antreprenori, cei ce vor angaja absolvenții; organizații comunitare și ale organizații ale societății civile, cei care facilitează integrarea civică a elevilor; instituții și autorități publice, cei ce construiesc politici publice ce trebuie să țină cont de nivelul de educație al societății.

D. Stimularea inovației Inovația este motorul creșterii economice în societățile dezvoltate

Unul dintre cele mai importante avantaje ale folosirii RED, în contextul mai larg al promovării unor politici de acces deschis la rezultate și date de cercetare, este tocmai stimularea inovației prin acces larg la cunoaștere. Nu este o surpriză că țările în care accesul deschis și resursele educaționale deschise sunt cel mai intens promovate și utilizate sunt totodată campionii inovației și gazdele celor mai puternice universități din lume, precum Statele Unite, Japonia sau Marea Britanie, dar și țări ambițioase precum China (în măsura în care putem vorbi de liber sau deschis într-un sistem autoritar). Această observație are și un corolar important: cu cât vom amâna mai mult intrarea în paradigma accesului liber, cu atât va crește mai mult diferența de viteză a inovației între România și țările dezvoltate.

E. Cost scăzut

Utilizarea RED are un cost destul de mic. În fapt, este mai mult o schimbare de mentalitate decât de alocare a resurselor, atunci când vorbim de sistemul public de educație. Statul creează sau achiziționează constant resurse educaționale, pentru că are nevoie de ele pentru buna desfășurare a procesului educațional. Profesorii se implică oricum în producerea de resurse, pentru că face parte din cerințele meseriei. Nu există nici un proiect finanțat prin programe europene precum Dezvoltarea Resurselor Umane (și nu numai) care să nu includă și crearea unor materiale educaționale. Și exemplele pot continua.

Ceea ce ar trebui adăugat sunt voința politică și o viziune prin care tot ceea ce se obține din bani publici să aibă caracter deschis, iar creatorii de resurse să fie stimulați să le partajeze, inclusiv prin facilitarea unor spații virtuale în acest sens. Mai mult, există posibilitatea de a folosi fonduri europene. Totuși, trebuie ținut cont de costul pe termen lung. Investiția în resurse educaționale nu se limitează la costul inițial de producție, ci și la costuri de utilizare, la formare continuă, la comunicare permanentă. Nici acestea nu sunt costuri ridicate, dar este nevoie să fie luate în calcul de o viziune pe termen lung. Lucrurile pot să stea ușor diferit pentru operatorii privați, așa cum vom discuta în secțiunea următoare.

Bibliografie

1. Pavel Burloiu, V., Chirvase, T., Manolea, B., Voicu, O. et alia 2014. *Ghid de bune practici RED*
2. Boshkov, A., Fotiade, N., Grousouzakou, E., Kovachev, L. et alia. 2013. *Charting Media and Learning in Europe 2012*
3. Holotescu, C., Grosseck, G., Cretu, V., Naaji, A. 2014. *Integrating MOOCs in Blended Courses*, Conference Proceedings of „eLearning and Software for Education” (eLSE), Bucharest, April 2014
4. Holotescu, C. (2012). OER in Romania. Report in POERUP Project: Policies for OER Uptake.

Aspecte privind aplicarea strategiilor de instruire diferențiată la disciplina istorie

Prof. Dr. Diaconu Maria Aurelia
Școala Gimnazială "I. Gh. Duca" Râmnicu Vâlcea

Instruirea diferențiată este una dintre provocările actuale ale sistemului educațional românesc. Clasele, în majoritatea cazurilor, se prezintă într-o formă eterogenă, cu elevi cu stiluri de învățare și preocupări diferite. Respectarea particularităților individuale este în consens cu cerințele unui învățământ modern și democratic. Educația are obligația de a cultiva libertatea creativă a individului de a-l face autonom, stăpân și responsabil de gândirea și faptele sale.

Pentru a realiza acest important obiectiv educațional, propun două metode didactice, care ajută la implicarea tuturor elevilor din clasă, astfel încât fiecare să participe în mod activ și să se simtă valorificat și apreciat.

CADRANELE este o metodă care presupune împărțirea spațiului de lucru în patru cadrane și în fiecare cadran se propune câte o sarcină de lucru. Cadranul I va conține sarcini de lucru pentru elevii cu dificultăți de învățare sau cu CES; Cadranul II se va adresa elevilor cu rezultate scăzute sau medii; cadranul III va propune activități pentru elevii cu rezultate bune iar cadranul IV pentru elevii cu rezultate foarte bune/ capabili de performanță.

Am aplicat această metodă la clasa a V-a, lecția Popoarele Orientului Antic. Clasa a fost împărțită în patru grupe corespunzătoare celor patru cadrane și au primit următoarele sarcini de lucru:

Cadranul I	Cadranul II
Sarcina de lucru: Identifică pe hartă popoarele Orientului Antic.	Sarcina de lucru: Asociază țările din coloana A cu popoarele care le corespund din coloana B (ex: Mesopotamia - sumerieni)
Exersarea competenței 1.3 - Localizarea în timp și în spațiu a faptelor și/sau a proceselor istorice.	Exersarea competenței 2.1 – Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui eveniment/proces istoric.
Cadranul III	Cadranul IV
Sarcina de lucru: Citiți cu atenție următoarea sursă, apoi răspundeți cerințelor	Sarcina de lucru: Identificați cinci creații culturale ale Egiptului Antic. Căutați cu ajutorul internetului informații despre un monument religios și realizați o machetă cu acesta, respectând caracteristicile arhitecturale
Exersarea competenței 2.2 – Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informații din surse istorice.	Exersarea competenței 4.2 – Utilizarea resurselor multimedia în scopul învățării.

Pe tablă va fi realizat un cadran cu patru spații de lucru. Liderul fiecărei grupe va completa rubrica aferentă din cadran și va prezenta clasei concluziile la care a ajuns. Astfel la finalul activității, fiecare elev va avea schița completă a lecției. Totodată fiecare elev a participat în mod activ și și-a dezvoltat și competențele ce țin de colaborare și comunicare.

O altă metodă ce se poate realiza cu succes pentru a implica și dinamiza întreaga clasă de elevi, este **CUBUL**. Metoda Cubului permite studierea unei teme a unui concept din perspective diferite în scopul lărgirii viziunii elevilor și aprofundării acesteia. Presupune utilizarea unui cub real sau imaginar care are diferite instrucțiuni notate pe fiecare față, după cum urmează:

Fațetele cubului	Sarcina de lucru	Competența exersată
Describe?	Cum arată? Describe o piramidă.	2.2. Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informații din surse istorice.
Compară?	Cu ce seamănă și de ce diferă? Cu ce alte monumente se aseamănă? Prin ce diferă față de ziggurate?	2.3. Stabilirea de asemănări și deosebiri referitoare la evenimente/procese istorice, pe baza unor surse diferite
Asociază?	La ce te face să te gândești? Asociază piramidele de la Gizeh cu faraonii care le-au construit/ secolul construirii.	1.2. Identificarea diferențelor temporale dintre evenimente și procese istorice
Analizează	Din ce e făcut? Din ce materiale au fost construite piramidele? Ce tehnologii au folosit?	2.2. Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informații din surse istorice
Aplică?	Cum s-au construit? Realizează planul unei machete care să reprezinte o piramidă.	2.2. Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informații din surse istorice
Argumentează?	De ce? De ce Piramida lui Keops este considerată una dintre cele șapte minuni ale lumii antice?	2.1. Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui eveniment/proces istoric

Etape necesare pentru aplicarea metodei sunt: Realizarea unui cub pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează; Anunțarea subiectului pus în discuție; Împărțirea clasei în 6 grupe, fiecare dintre ele examinând tema din perspectiva cerinței de pe una din fețele cubului; Redactarea finală și împărțirea ei celorlalte grupe; Afișarea formei finale pe tablă sau pe foi de flipchart în clasă.

Utilizarea metodei prezintă numeroase avantaje: solicită gândirea elevului, oferă elevilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele necesare unor abordări complexe deoarece presupune abordarea unei teme din mai multe perspective; favorizează colaborarea elevilor în găsirea răspunsurilor; nu limitează exprimarea părerilor sau a punctelor de vedere individuale; elevii cu cerințe educative speciale vor avea atribuții în cadrul fiecărei echipe fiind integrați activității desfășurate, acceptați de către colegi, lucru care duce la creșterea încrederii în forțele proprii și chiar progresul școlar al acestor elevi.

Bibliografie

1. CREȚU, Daniela, NICU, Adriana, *Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II*, Editura Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2009.
2. SARIVAN, Ligia, GAVRILĂ, Maria, Roxana, STOICESCU, Daniela, *Predarea-învățarea interactivă centrată pe elev*, Educația 2000+, 2009.
3. STAMATESCU, Mihai, CAPIȚĂ, Laura, CAPIȚĂ, Carol, *Predarea istoriei și educația civică*, PIR, Cluj-Napoca, 2007.

Proiect educațional de voluntariat educația e șansa fiecăruia!

*Prof. Becheru Cosmin
Școala Gimnazială Dăești, Vâlcea*

SCOPUL PROIECTULUI: Îmbunătățirea și eficientizarea activităților tehnico aplicative, având drept scop cooperarea și colaborarea educațională; reducerea absenteismului și combaterea abandonului școlar, implicând elevii în activități extrașcolare și de voluntariat

Contribuția la reducerea marginalizării copiilor cu CES, cu dificultăți de învățare, precum și la schimbarea mentalităților și atitudinii elevilor, cadrelor didactice față de aceștia; mijlocirea de către elevii din școala de masă a unei bune integrări sociale a elevilor cu CES prin implicare directă în formarea autonomiei personale a acestora

OBIECTIVE:

- îmbunătățirea managementului clasei, prin implicarea elevilor în activități extrașcolare și de voluntariat;
- respectarea regulilor grupului - clasă, prin promovarea autocontrolului tuturor actorilor implicați;
- creșterea motivației școlare prin clarificarea scopurilor de lungă durată, prin implicarea elevilor în acțiuni de voluntariat;
- realizarea educației pentru toleranță, promovarea înțelegerii și a receptivității față de calitățile și defectele celorlalți, formarea calităților de cooperare, filantropie, etc;
- includerea, în mod direct, a copiilor cu nevoi speciale în comunitatea locală;
- realizarea incluziunii și implicării prin angajarea tuturor factorilor interesați în programul educațional de activități ce promovează intens, printre altele, integrarea socială;
- stabilirea unor raporturi afective, pozitive între membrii grupurilor de elevi proveniți de la școala de masă cu programe școlare diferite și cei din învățământul special, pentru ai ajuta pe cei din urmă în procesul de formare a autonomiei personale;
- încurajarea elevilor din învățământul de masă și a cadrelor didactice de a se dedica activităților de voluntariat desfășurate cu copii cu nevoi speciale și în afara prezentului program partenerial, în scopul susținerii procesului de integrare socială și dezvoltare educațională.

GRUPURILE ȚINTĂ.

Beneficiarii direcți:

- elevii de la Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni, sediul Rm.Vâlcea.

Beneficiarii indirecți:

- elevii voluntari de la Liceul Tehnologic Forestier Rm. Vâlcea, Școala Gimnazială Dăești/ Vâlcea, Școala Gimnazială Nr. 13 Rm. Vâlcea/ Vâlcea, Școala Gimnazială *Take Ionescu* Rm. Vâlcea, Liceul Tehnologic Tismana, jud. Gorj
- cadrele didactice implicate, reprezentanții ISJ, părinții elevilor.

DURATA DESFĂȘURĂRII: octombrie 2020 – iunie 2021

LOCUL: Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni

ACTIVITĂȚI CARE DUC LA ÎNDEPLINIREA OBIECTIVELOR PROPUSE:

a. DĂRUIND, VEI DOBÂNDI! - DECEMBRIE 2020

- Organizarea unor programe de voluntariat în care elevii din școlile de masă să se simtă implicați activ în activități care să le dea satisfacții, să le dezvolte aptitudinea de comunicare, altruismul, încrederea în sine, dezvoltarea reciprocității afective
- Organizarea unor întâlniri interactive cu specialiști – prof. psiholog, medici, polițiști, asistenți sociali etc.

b. HRISTOS A ÎNVIAT! - APRILIE 2021 – acțiune de voluntariat

c. SA NE BUCURĂM, COPII! - IUNIE 2021 - acțiune de voluntariat

ECHIPA DE PROIECT:

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni/ Vâlcea:

Liceul Tehnologic Forestier Rm. Vâlcea/ Vâlcea:

Școala Gimnazială Dăești/ Vâlcea

Școala Gimnazială Nr. 13- Rm. Vâlcea

Școala Gimnazială Take Ionescu Rm. Vâlcea

Liceul Tehnologic Tismana – jud. Gorj

Proiect Educațional de Voluntariat Educația e Șansa Fiecăruia!

Prof. Becheru Ramona Florentina

Liceul Tehnologic Forestier Râmnicu Vâlcea

SCOPUL PROIECTULUI: Îmbunătățirea și eficientizarea activităților tehnico aplicative, având drept scop cooperarea și colaborarea educațională; reducerea absenteismului și combaterea abandonului școlar, implicând elevii în activități extrașcolare și de voluntariat

Contribuția la reducerea marginalizării copiilor cu CES, cu dificultăți de învățare, precum și la schimbarea mentalităților și atitudinii elevilor, cadrelor didactice față de aceștia; mijlocirea de către elevii din școala de masă a unei bune integrări sociale a elevilor cu CES prin implicare directă în formarea autonomiei personale a acestora

OBIECTIVE:

- îmbunătățirea managementului clasei, prin implicarea elevilor în activități extrașcolare și de voluntariat;
- respectarea regulilor grupului - clasă, prin promovarea autocontrolului tuturor actorilor implicați;
- creșterea motivației școlare prin clarificarea scopurilor de lungă durată, prin implicarea elevilor în acțiuni de voluntariat;
- realizarea educației pentru toleranță, promovarea înțelegerii și a receptivității față de calitățile și defectele celorlalți, formarea calităților de cooperare, filantropie, etc;
- includerea, în mod direct, a copiilor cu nevoi speciale în comunitatea locală;
- realizarea incluziunii și implicării prin angajarea tuturor factorilor interesați în programul educațional de activități ce promovează intens, printre altele, integrarea socială;
- stabilirea unor raporturi afective, pozitive între membrii grupurilor de elevi proveniți de la școala de masă cu programe școlare diferite și cei din învățământul special, pentru ai ajuta pe cei din urmă în procesul de formare a autonomiei personale;
- încurajarea elevilor din învățământul de masă și a cadrelor didactice de a se dedica activităților de voluntariat desfășurate cu copii cu nevoi speciale și în afara prezentului program partenerial, în scopul susținerii procesului de integrare socială și dezvoltare educațională.

GRUPURILE ȚINTĂ.

Beneficiarii direcți:

- elevii de la Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni, sediul Rm.Vâlcea.

Beneficiarii indirecți:

- elevii voluntari de la Liceul Tehnologic Forestier Rm. Vâlcea, Școala Gimnazială Dăești/ Vâlcea, Școala Gimnazială Nr. 13 Rm. Vâlcea/ Vâlcea, Școala Gimnazială *Take Ionescu* Rm. Vâlcea, Liceul Tehnologic Tismana, jud. Gorj
- cadrele didactice implicate, reprezentanții ISJ, părinții elevilor.

DURATA DESFĂȘURĂRII: octombrie 2020 – iunie 2021

LOCUL: Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni

ACTIVITĂȚI CARE DUC LA ÎNDEPLINIREA OBIECTIVELOR PROPUSE:

a. DĂRUIND, VEI DOBÂNDI! - DECEMBRIE 2020

- Organizarea unor programe de voluntariat în care elevii din școlile de masă să se simtă implicați activ în activități care să le dea satisfacții, să le dezvolte aptitudinea de comunicare, altruismul, încrederea în sine, dezvoltarea reciprocității afective
- Organizarea unor întâlniri interactive cu specialiști – prof. psiholog, medici, polițiști, asistenți sociali etc.

b. HRISTOS A ÎNVIAT! - APRILIE 2021 – acțiune de voluntariat

c. SA NE BUCURĂM, COPII! - IUNIE 2021 - acțiune de voluntariat

ECHIPA DE PROIECT:

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni/ Vâlcea:

Liceul Tehnologic Forestier Rm. Vâlcea/ Vâlcea:

Școala Gimnazială Dăești/ Vâlcea

Școala Gimnazială Nr. 13- Rm. Vâlcea

Școala Gimnazială Take Ionescu Rm. Vâlcea

Liceul Tehnologic Tismana – jud. Gorj

Accesul la educație, un drept al copilului cu C.E.S.

Prof. Înv. Primar: Roman Elena-Bianca

Școala Gimnazială Sat Gura Văii, Comuna Bujoreni, Județul Vâlcea

Clasa incluzivă poate fi definită drept contextul educational, în care învață împreună copiii cu și fără C.E.S. Totodată, categoriile, complexitatea, severitatea C.E.S. poate fi foarte diferită de la dificultăți ușoare și moderate de învățare până la comportamente provocatoare și necesități de asistență complexe.

Managementul clasei din perspectivă incluzivă presupune, înainte de toate, crearea condițiilor pentru asigurarea accesului la curriculum. Aceasta înseamnă crearea oportunităților prin activități, spațiu și materiale, astfel încât toți elevii să poată învăța.

Elemente de bază în asigurarea unui climat incluziv la clasă:

Așezarea "incluzivă" a meselor: Nu există o piesă de mobilier mai importantă într-o sală de clasă incluzivă decât o masă suficient de mare pentru grupuri mici de elevi. Mobilierul trebuie să fie așezat în clasă în așa fel încât să permită organizarea activităților în grup. Elevii pot lucra împreună pe proiecte comune, pot comunica. Masa este, de obicei, plasată într-o zonă proeminentă a sălii de clasă și facilitează numeroase oportunități, pentru ca toți copiii să se simtă membri ai grupului.

Tehnologiile: Tehnologiile sunt vitale pentru sala de clasă a secolului XXI. Tehnologiile nu doar permit elevilor să țină pasul cu lumea în schimbare, ci oferă acces la curriculum pentru elevii cu cerințe speciale. Fie că este vorba de un computer, de i-Pad, de echipamente audio/vizuale sau de dispozitive de asistență, tehnologia poate juca diverse roluri în sala de clasă incluzivă. Tehnologiile pot oferi softuri educaționale pentru accesibilizarea curriculumului, în special pentru copiii cu CES, și diferențierea sarcinilor, modalităților de învățare. Tehnologia se adresează majorității grupurilor de copii și încurajează incluziunea în numeroase moduri.

Materialele manipulative: Pentru unii copiii, manipularea cu obiecte/lucruri este cea mai eficientă metodă de învățare. Materialele manipulative pot sprijini procesul de învățare, permițând copiilor să-și demonstreze cunoștințele, să dezvolte noi niveluri de înțelegere și să exploreze concepte mai profunde.

Dispozitivele vizuale: Dispozitivele vizuale sunt, fără îndoială, niște elemente foarte importante în clasa incluzivă. Acestea atrag atenția copiilor, explică o idee sau ajută elevul să înțeleagă o lecție.

Clasele incluzive au întotdeauna numeroase tipuri de dispozitive vizuale la îndemână pentru a ajuta la

livrarea, adaptarea sau modificarea unei lecții.

Clasele incluzive recunosc că elevii învață în moduri și la niveluri diferite. Profesorii nu numai că doresc să ofere lecții care abordează abilitățile variate ale copiilor, ci și le oferă materiale didactice, pe care toți copiii le pot folosi. Pe lângă manuale, o clasă incluzivă ar trebui să ofere și cărți care pot fi citite pentru bucuria copiilor. Oferirea de cărți adecvate vârstei (editate sau audio), interesante și care pot fi citite de cititori la diferite niveluri, reprezintă o modalitate importantă de a face o clasă mai incluzivă.

Jocurile: Jocurile sunt adesea folosite de profesori pentru a consolida un nou concept. Ele au, de asemenea, un rol important în predarea competențelor sociale și a muncii în echipă. Deoarece, alegerile jocului sunt nesfârșite, ele oferă multe moduri diferite în care un elev poate participa. Cel mai important lucru este că jocurile permit copiilor să se relaxeze în mediul de învățare, să se bucure de compania semenilor și să formeze relații.

Din punctul de vedere al conținutului învățării și realizării finalităților educaționale, în cazul copiilor cu C.E.S. sunt aplicate adaptări psihopedagogice și modificări curriculare, corespunzătoare. La fel de important este și managementul relațiilor inter-personale, care, în sens larg, vizează clasa ca microsistem social, în care se concentrează responsabilitățile și așteptările subiecților procesului educațional. Managementul relațiilor se referă la întreg spectrul de relații cadru didactic-elev, cadru didactic-cadru didactic, cadru didactic-părinți, cadru didactic-comunitate. Acest tip de management presupune abordarea unor forme de lucru și de comunicare care să valorizeze atât pe cei care învață, cât și pe cei care îi învață.

Altfel spus, cultura organizațională a clasei ca microsistem va fi determinată și de calitatea relațiilor inter-personale, dar și de cultura comunității în care funcționează (școlară și socială). Școala ca entitate trebuie să colaboreze strâns cu comunitatea și această legătură urmează a fi modificată continuu în conformitate cu dinamica socială, în general.

Bibliografie

1. Mara, D., *Strategii didactice în educația incluzivă*, București: Editura Didactică și Pedagogică, 2009;
2. Vrașmaș, T., coordonator, *Incluziunea școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale*, Editura Vanemonde, București, 2010;

Analiza competentelor moderne

Prof. Antone Constantin Florin

Scoala Gimnaziala Gura Vaii Bujoreni jud Valcea

În termeni pedagogici competența este capacitatea elevului de a mobiliza un ansamblu integrat de cunoștințe, deprinderi, atitudini și valori pentru a realiza familii de sarcini de învățare. Competența este un potențial care trebuie probat, demonstrat de elev în situații concrete. Învățarea centrată pe dezvoltarea competențelor nu este o metodă de predare ci o abordare de predare extinsă. Poate presupune o gamă largă de metode iar unele dintre acestea pot îmbrăca forma predării tradiționale. Aspectul definitoriu este că pune accentul în principal pe satisfacerea nevoilor elevului, având următoarele caracteristici:

- Instruire centrată pe elev;
- Schimb de informații;
- Conținuturile devin instrumente de exersare, de formare a unor competențe elevii având capacități superioare de operare cu acestea;
- Gândire critică, luare de decizii bine informată abordare în funcție de nevoi;
- Elevii pun întrebări și rezolvă probleme aranjamente flexibile cu ajutorul mobilierului modular ;
- Învățare activă, de plăcere, provenită din bucuria de a învăța prin explorare, bazată pe cercetare;

- Acțiune interactivă, planificată ;
 - Multimedia;
 - Muncă în colaborare;
 - Diversitate de evaluări (evaluarea continuă);
- Pentru a realiza unitatea de învățare am parcurs mai mulți pași:

1. Am selectat din curriculum competența specifică formatului și am evaluat nivelul inițial de competență al elevilor la capitolul respectiv în vederea stabilirii punctului de pornire în demersul de formare.

2. Am proiectat anticipativ rezultatul școlar de evaluat în cadrul unității de învățare, cu previzionarea nivelurilor de performanță posibil de atins.

3. Am identificat ansamblul de cunoștințe, capacități și atitudini necesare pentru achiziționarea competenței date și organizarea acestora într-o unitate de învățare.

4. Am stabilit produsul - rezultat necesar a fi realizat de către elevi, la sfârșitul unității date de învățare, și respectiv, a fi măsurat - apreciat de către propunător.

5. Am anunțat criteriile de evaluare a produsului, cu precizarea indicatorilor de performanță care trebuie să apară în produsul-rezultat.

6. Am proiectat demersul de formare-evaluare a competenței avute în vedere (am selectat conținuturile adecvate, am stabilit numărul de ore necesar, am analizat resursele etc.).

7. Am realizat printr-un sistem de lecții demersul de formare-evaluare integrată, bazat pe metode interactive de predare-învățare-evaluare.

8. Verificarea se va face pe tot parcursul perioadei de formare a nivelului de competență, prin instrumente de evaluare formativă, fără note, și raportarea la criteriile anunțate.

9. Am prevăzut reglarea imediată/ permanentă (retroactivă, proactivă) a activității de formare în vederea ameliorării performanțelor școlare.

10. Evaluarea finală a nivelului de competență atins, prin măsurarea și aprecierea produsului realizat, în baza criteriilor anunțate, analiza rezultatelor școlare obținute și luarea unei decizii pedagogice care se impune.

Consider că educația bazată pe competențe își dovedește eficiența și eficacitatea în contexte combinate (formal, nonformal, informal) și dacă îndeplinește cumulativ, mai multe condiții:

- Sunt clar definite competențele pe care elevul trebuie să le dovedească la sfârșitul fiecărui an școlar, la sfârșitul unui ciclu școlar, precum și la sfârșitul școlarității obligatorii. Astfel, activitatea mea, în calitate de cadru didactic, trebuie să se concentreze mai puțin asupra proiectării și mai mult asupra organizării și coordonării învățării, precum și asupra oferirii de feedback, iar în ceea ce-l privește pe elev, acesta trebuie să dovedească că știe să utilizeze, să aplice, ceea ce învață.
- Pedagogia prin competențe trebuie să dea sens învățării, facilitând contexte reale de învățare, prin care elevul să fie motivat că tot ceea ce învață îi este util. Pentru aceasta însă, nu mai sunt suficiente liste de conținuturi monodisciplinare, fiind necesare și obligatorii abordări interdisciplinare, creative și inovative.
- Competențele nu trebuie privite ca o sumă de cunoștințe, abilități și alte achiziții, ci ca rezultatul aplicării combinate a acestora pentru rezolvarea de situații concrete.

➤ La nivelul școlii, unele dintre recomandările europene pentru abordarea acestor probleme includ predarea istoriei în context și consolidarea de parteneriate cu centrele științifice unde profesioniștii din domeniul istoriei ar putea oferi informații referitoare la carieră și pot acționa ca modele pozitive. Elevii ar putea beneficia, de asemenea, de oportunitatea de a aplica cunoștințele dobândite în școală în situații reale de muncă sau în activități de cercetare.

Negocierea in afaceri

Secretar, Răducă Ioana

Scoala Gimnaziala Achim Popescu, Păușești Măglași

Negocierea reprezintă un proces de comunicare între parteneri care se caută, se contactează, discută, corespundează, se confruntă, se influențează, se manipulează și conving reciproc, în scopul realizării unui acord de voință. În organizarea derulării procesului de negociere trebuie să se țină cont de faptul că fiecare etapă are o importanță aparte, neputând fi omise sau tratate superficial, o pregătire minuțios realizată având scopul de a obține rezultate reale, performante.

Astfel, întregul proces poate fi delimitat în etape distincte:

1. Prenegocierea, care cuprinde discuțiile, dezbaterile, schimbul de vederi dintre potențialii parteneri (pregătirea negocierilor),
2. Negocierea propriu-zisă, în care există o angajare formală a părților cu un scop bine determinat, adică derularea efectivă a tratativelor
3. Finalizarea negocierii, respectiv încheierea unui acord sau a unui contract (de vânzare-cumpărare, licențiere, distribuție sub franciză etc.).

1. Pregătirea negocierii

Succesul unei negocieri depinde mult de maniera în care acesta a fost pregătită. Procesul de negociere este un proces previzibil, fapt ce oferă posibilitatea de a gândi din timp modul de abordare a partenerilor, un negociator mai puțin pregătit demonstrând că nu știe despre ce vorbește.

În general, planul de negociere trebuie să conțină o serie de elemente: definirea scopului negocierii, obiectivele maxime și minime ale negocierii, variante de ofertă de negociere, formulări, argumente, contra-argumente, posibilități de compromis, responsabilități individuale și de grup

Pregătirea înseamnă:

I). Analiza individuala

În cadrul procesului de pregătire a negocierilor o primă activitate se referă la analiza individuală, respectiv:

1. **Precizarea obiectivului și a scopului negocierii**
2. **Evaluarea poziției proprii.**
3. **Examinarea propriei poziții față de parteneri, prin prisma raportului între a vorbi și a asculta.**
4. **Analiza mai multor variante posibile.**

1. Stabilirea obiectivelor privește atât precizarea propriilor obiective în negocieri, cât și raportarea lor la prezumtivele obiective ale partenerului.

1a). Sabilirea obiectivelor proprii trebuie să treacă de nivelul generalităților, pentru a se referi concret și precis la aspecte precum:

- volumul vânzărilor;
- nivelul de calitate;
- nivelul minim și maxim de preț;
- condițiile de livrare, condițiile de finanțare și plată;
- riscurile acceptabile.

1b). Anticiparea obiectivelor partenerului și evaluarea poziției sale de negociere trebuie făcute în paralel și în concordanță cu obiectivele proprii. Una dintre metodele eficiente de anticipare a poziției partenerului este *simularea negocierilor*.

Întregul program de negociere poate fi testat și revizuit în urma negocierilor simulate. Simularea poate conduce la pregătirea din timp a unor variante distincte de negociere. Existența acestora ajută la păstrarea inițiativei și prezintă avantajul de a pune la dispoziție formulări studiate din timp. Se pot utiliza și liste sau *fișe cu argumente* și, respectiv, *obiecții și contraargumente* posibil a fi aduse în discuție de partener.

2. Evaluarea poziției proprii.

Expunerea obiectivului țintă (care se face într-o formă cantitativă și sintetică) este însoțită de evaluarea posibilităților acestuia de realizare de către negociatori.

Evaluarea începe cu o inventariere a tuturor aspectelor importante care pot concura la realizarea obiectivului țintă în condițiile cele mai benefice pentru firmă.

Modul în care se face evaluarea este legat de factorii care vor afecta realizarea obiectivului și de rezultatul unor discuții preliminare de explorare între negociatorii firmei și parteneri.

3. Pregătirea negocierilor implică și o profundă examinare a propriei poziții față de parteneri, din prisma raportului între a vorbi și a asculta. De aceea, într-o negociere este foarte important să ne concentrăm în a asculta ceea ce spune partenerul.

4. Analiza și selectarea acțiunilor.

Tot în faza de pregătire, în care discutăm cu noi înșine este important să analizăm mai multe variante posibile. Atunci când sunt luate în considerare alternativele disponibile este util pentru negociatori să privească posibilitățile existente din două perspective diferite.

Mai întâi, trebuie făcută o inventariere a cursurilor de acțiune disponibile pentru situația în care nu se poate ajunge la un acord, în termeni acceptabili, cu partenerul.

A doua perspectivă este aceea de a selecta alternative diferite față de cea cu care se deschide negocierea (de exemplu, cel mai bun rezultat pe care îl poate obține firma etc.). Cu cât sunt luate în considerare mai multe alternative, cu atât mai consistent se pot în pregăti pozițiile de negociere.

Însă, pe lângă explorarea propriilor opțiuni, este util pentru negociatori să încerce să evalueze și alternativele celeilalte părți, pentru cazul în care negocierile nu au succes. În timpul planificării alternativelor este necesar să se decidă ce anume este de făcut dacă negocierile nu au succes. În acest sens, pregătirea unui răspuns bazat pe o strategie flexibilă asigură negociatorului oportunitatea de a ști ce are de făcut atunci când începe negocierea.

Pentru a pregăti o strategie flexibilă de răspuns, negociatorul trebuie să-și clarifice foarte clar obiectivul pentru care negociază, să determine concesiile pe care le poate face, să evalueze tacticile care urmează a fi folosite, să aprecieze slăbiciunile și punctele tari specifice partenerului, și, nu în ultimul rând, să-și fixeze limitele propriei poziții de negociere.

II). Cercetarea asupra partenerilor și intențiilor lor

După analiza și pregătirea de sine, urmează pregătirea negocierilor prin cercetare și studiu. Această cercetare se referă la obținerea de orice fel de informații despre partenerii de negociere referitoare la:

- activitatea de ansamblu a partenerului, la succesele sau insuccesele acestuia în negocierile anterioare,
- cercetarea are în vedere consultarea mai multor surse de informare, surse care să asigure veridicitatea informațiilor pe care ne bazăm,
- ulterior, în timpul tratativelor, informațiile despre partener pot fi obținute și prin observații directe asupra comportamentului, ținutei vestimentare, limbajului acestuia.

III) Studiarea condițiilor și regulilor impuse în cazul negocierilor

Cunoașterea perfectă a acestor reguli va permite să se acționeze pe parcursul negocierilor în sensul dorit, fără riscul de a anula rezultatul negocierilor.

IV) Pregătirea documentelor pentru desfășurarea tratativelor

- Pregătirea dosarelor de negociere: tehnic, comercial, logistic, aspecte diverse,
- Stabilirea echipei de negociere,
- Stabilirea programului de negociere (datele de desfășurare a negocierilor, locul, orarul).

2. Negocierea propriu-zisă

Negocierea propriu-zisă demarează o dată cu declararea oficială a interesului părților în realizarea unei tranzacții sau chiar a unei relații comerciale stabile.

Derularea procesului de negociere efectivă constă într-o succesiune de contacte și runde de discuții, schimburi de informații, concesi, obiecții etc. care conduc treptat la realizarea unui acord de voință între părți.

De-a lungul acestui proces, pot fi delimitate *patru faze cu conținut relativ distincte:*

- protocolul de deschidere și prezentare discuțiilor
- schimbul de informații și declararea pozițiilor,
- argumentația, exprimarea contraargumentelor, persuasiunea,
- reevaluarea poziției și concesiile, compromisul și obiecțiile și acordul final.

a) **Protocolul de prezentare și priza de contact** reprezintă partea de debut a negocierilor care, în aparență, este consacrată oricăror altor preocupări decât cele privind negocierea propriu-zisă. Se fac prezentări, se schimbă fraze de politețe, se propun mici daruri simbolice, se poartă discuții despre familie, cunoștințe comune, vreme, sport, politică etc. Este o introducere necesară și utilă, explicabilă în aceea că negocierea este un proces de comunicare interumană în care trebuie găsit limbajul și atitudinea adecvată. Are o durată scurtă, de regulă, sub 10 minute.

Protocolul bine evaluat și micile favoruri pot influența marile decizii. O masă bună, o ambianță plăcută și micile cadouri nu înseamnă bacșișuri sau mită. În lumea afacerilor, se pot satisface mici plăceri, chiar și cu intenția nemărturisită de a face partenerul mai receptiv și mai disponibil. Bugetele de protocol zgârcite fac negocierile dificile și perdante. Obiectivul principal al acestui prim stadiu este crearea unor bune relații cu negociatorii din echipa parteneră și a unui climat general favorabil drumului spre acord.

b) **Schimbul de mesaje și clarificarea/ comunicarea pozițiilor:** este etapa în care părțile își furnizează reciproc informații cu privire la obiectul negocierilor și la problemele aflate în discuție. Se clarifică pozițiile declarate de negociere și se clădește baza argumentației ulterioare.

În procesul de comunicare între parteneri, schimbul de informații are ca finalitate convenirea unei soluții la o problemă. În susținerea punctului său de vedere, fiecare partener își organizează expunerea unui sistem complex, deschis de argumente. Indiferent de situația creată, frazele sunt construite cu grijă și în limitele celei mai desăvârșite politeți.

Această fază a negocierilor are trei componente:

- 1) obținerea informațiilor;
- 2) testarea argumentelor și pozițiilor;
- 3) folosirea intervalelor de timp și a amânărilor.

3. Finalizarea negocierilor

Etapa de încheiere a negocierii cuprinde următorii pași: formularea unui acord, redactare și semnarea;

Decizia - etapă finală a negocierii

- Întreaga muncă desfășurată în negocieri trebuie să conducă la un rezultat favorabil, la o decizie.
- Momentul deciderii încheierii acordului este momentul pentru care s-a depus o muncă foarte dificilă și anevoioasă.
- Dacă argumentarea, demonstrarea au fost bine conduse, dacă există intenția reciprocă de a se ajunge fără dificultăți la o concluzie favorabilă, atunci finalizarea negocierii vine de la sine.
- Negociatorul are nevoie de prezență de spirit, de clarviziune, de simț al oportunității pentru a sesiza momentul concluziei și pentru a nu prelungi inutil tratativele, evitându-se astfel pierderea de timp, ivirea unor noi dificultăți sau reluarea unor considerente soluționate.
- Atenția din ce în ce mai susținută față de argumente, întrebările privitoare la preț, condiția de plată și de livrare sunt semne ale deciziei partenerului.
- De asemenea, există și alte semne exterioare, vizibile, care reflectă un interes crescând, remarci care arată hotărârea clientului etc.

Concluzii

Întreaga muncă, adeseori foarte dificilă și anevoioasă, desfășurată în cadrul negocierilor, se finalizează în decizii care reprezintă, de facto, încheierea acestor negocieri. Negociatorul are nevoie de prezență de spirit, clarviziune, de simț al oportunității, pentru a sesiza momentul concluziei și a evita prelungirea inutilă a discuțiilor și, în orice caz, pentru a menține controlul asupra întregii acțiuni.

Bibliografie

1. Adîr, G., *Comunicare și negociere în afaceri*, Ed. Printech, București, 2012
2. <https://sites.google.com/site/mstransilvania12e/home/negocierea-in-afaceri>

Matematica în format on-line

*Prof. Bălănoiu Georgiana-Maria
Școala Gimnazială Novaci, jud. Gorj*

Dezvoltarea rapidă a sistemului de comunicații la nivel mondial au generat o digitalizare a actului educațional, apărând astfel noțiunea de educație *on-line*, fapt ce a generat numeroase schimbări privind modul de viață al oamenilor.

A apărut astfel o adevărată industrie de învățământ *on-line* care a adus multor companii venituri financiare considerabile în defavoarea pregătirii eficiente și a desfășurării procesului instructiv-educativ în parametrii normali. Instruirea a fost afectată, întrucât educația *on-line* sau *e-learning* este definită în general ca învățământ la distanță, promițând oricând și oriunde livrarea de instruire, care este mediată prin calculatoare, internet și mobile electronice. În timp ce în mod tradițional, elevul a trebuit să meargă fizic la o sală de clasă și să asculte o prelegere, în mediul *on-line*, studentul trebuie să se conecteze frecvent la curs și să participe la discuții.

Viitorul educației constă în capacitatea instituțiilor de învățământ, colegiilor și universităților de a include mass-media digitale și mediile sociale în practica educațională și pentru a ajuta noua generație de elevi, oferindu-le posibilitatea de a utiliza tehnologii cu care ei sunt deja familiarizați pentru practicile academice și educaționale.

La orele de matematică, impactul apariției educației digitale a fost unul major, întrucât elevii au fost nevoiți să se adapteze noului model de predare, fixare și sistematizare a lecțiilor și a noțiunilor matematice. Profesorii s-au folosit mai mult în această situație de instrumentele de predare adaptate sistemului de educație *on-line*, au folosit diverse programe de modelare și prezentare a noțiunilor specifice disciplinei lor, alături de diverse filmulețe preluate de pe internet, site-ul Youtube, respective altele.

Multe concepte științifice și matematice pot fi simulate sau recreate folosind aplicații sau site-uri web. Există site-urile gratuite ca: PhET (simulări științifice și matematice), Legends of Learning (o platformă de jocuri științifice și matematice) și Tuva Labs (seturi de date reale pe care elevii le manipulează pentru proiecte la matematică sau științe). Aplicațiile gratuite precum Solar System Scope , Merlin Bird ID și Geometry Pad, care sunt disponibile pentru iPad-uri și dispozitive Android, le permit elevilor să exploreze conținut științific și matematic pe tablete.

S-au folosit de asemenea diverse platforme educaționale, precum *Google Classroom*, *Digitaliada* și altele, puse la dispoziția școlilor din România, pentru facilitarea procesului instructiv-educativ de predare, și pentru a le asigura elevilor, profesorilor, respectiv părinților cadrul legal de desfășurare a lecțiilor ținând cont de situația epidemiologică instituită la nivel național, respectiv european.

În România, utilizarea tehnologiei este deficitară, atât din punctul de vedere al dotării cu echipamente și resurse, cât și al proiectării manualelor cu o astfel de deschidere.

Rigurozitatea noțiunilor matematice este introdusă gradat și sub stricta supraveghere a profesorului, elevii având nevoie de multe explicații și exemplificări pentru a înțelege sensul și a face legătura logică între lucrurile deja învățate, respectiv cele noi. Spre exemplu, geometria este o ramură a matematicii care poate fi înțeleasă ușor dacă elevii sunt prezenți fizic la ora de matematică, ei având astfel un contact mai apropiat față de tot ceea ce explică profesorul, înțeleg mai bine toate indicațiile lui.

Spre exemplu, la problemele de construcții geometrice este permisă, în general, utilizarea a două instrumente: rigla și compasul. Aceste instrumente sunt considerate ca fiind ideale; ele trasează dreptele și cercurile exact, grosimea liniei de creion și orice alte aproximări nefiind luate în considerare.

Se numește *construcție geometrică* construcția efectuată cu ajutorul riglei și a compasului. Enumerăm

construcțiile fundamentale corespunzătoare celei mai comune selecții de instrumente: rigla și compasul, respective perpendiculara dusă printr-un punct pe o dreaptă; paralela la o dreaptă; mijlocul unui segment; mediatoarea unui segment.

Orice profesor de matematică de gimnaziu poate spune că introducerea la clasa a VI-a a geometriei, ca ramură distinctă a matematicii, are un impact major în rândul elevilor obișnuiți cu un tipar anume de judecată matematică abia însușit din lecțiile de aritmetică. Din primele ore de geometrie se observă o diferențiere între elevi care înțeleg și le place această disciplină, și elevi care manifestă dificultăți și/sau dezinteres față de aceasta.

Parcurgerea tuturor lecțiilor de matematică în regim on-line este uneori îngreunată, însă profesorii sunt *ajutați* și instruiți să folosească diverse resurse și instrumente educaționale pentru transmiterea în condiții optime a informațiilor de specialitate atât audio, cât și video, folosind de exemplu aplicații precum Zoom Cloud Meetings, Meet sau altele.

Elevii, care la **școală** foloseau exclusiv telefoanele la orele digitale, acasă pot folosi orice dispozitive au la dispoziție, pe când profesorii pot folosi chiar și table virtuale. **Atât elevii, cât și profesorii sunt instruiți frecvent** pentru a comunica prin programul Zoom sau alte programe de comunicare facilă.

Educația digitală devine tot mai folosită și acceptată de multe țări ca un model eficient de a face educație la distanță, însă speranța rămâne ca, după dispariția riscurilor epidemiologice, instruirea elevilor să continue cel mai mult față-în-față.

Bibliografie

1. Brânzei, Dan - *Algoritmi pentru probleme de geometrie*, Editura Paralela 45, Pitești, 2003;
2. Ceobanu, Ciprian, Cucos, Constantin, Istrate, Olimpius, Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Educația digitală*, Editura Polirom, Iași, 2020.

Evaluarea online: dificultăți și criterii de reușită

*Profesor Barbu Marcela
Colegiul Național Mircea cel Bătrân, Râmnicu-Vâlcea*

Evaluarea elevilor reprezintă o sarcină importantă a cadrului didactic, fiind adeseori însoțită de o serie de dificultăți : absenteism, tentația de a frauda, diferențierea sarcinilor, nevoi speciale .

Contextul pe care îl traversăm a presupus o capacitate sporită de adaptare a practicilor și a instrumentelor de evaluare. Într-o ierarhie a nevoilor de bază ale învățământului la distanță, evaluarea este omniprezentă, activitățile de evaluare fiind parte integrantă a fiecărui curs, care trebuie să asigure coerența între obiective (SMART), conținut și modalitățile de evaluare, precum și congruența obiective-evaluare.

Prin urmare, profesorul trebuie să aibă mereu în minte câteva întrebări necesare alegerii și conceperii activităților de evaluare:

- Care este funcția de evaluare vizată ? (formativă, sumativă, predictivă)
- Cine este vizat de această activitate ? (elevul, echipa, întreaga clasă)
- Ce evaluăm ? (un produs, un proces, un parcurs)
- Ce tip de evaluare propunem? (un test, un exercițiu, un proiect, o expunere orală, o dezbatere, un portofoliu, etc.)
- Ce fel de itemi alegem ? (obiectivi : A/F, QCM, răspunsuri libere, etc.)
- Ce suport alegem pentru evaluare ? (o aplicație, o înregistrare, un text, etc.)
- În ce mod ne vor restitui rezultatul ? (pe platformă, prin email, pe un Padlet)
- În ce etapă a cursului? (înainte, în timpul cursului, la final, după curs)

- Cine va face corectarea ? (profesorul, elevul – autoevaluare, corectare automată, un coleg, un examinator extern)
- Ce formă de feedback alegem? (comentarii și corecturi pe platforma dedicată, email, în clasa virtuală în prezența elevului, etc.)

Profesorul de limba franceză va alege, așadar, instrumentele de evaluare cele mai adecvate obiectivelor și competențelor specifice/generale. De altfel, învățământul de distanță a adus mai mult ca oricând în scenă ideea de competențe, căci e imposibil să evaluezi capacitatea de exprimare orală printr-o postare pe un forum sau pe cea de exprimare scrisă printr-o interacțiune orală, etc.

Platforma Gsuite oferă multiple posibilități, de la întrebare cu răspuns scurt la formulare Google cu itemi diverși. Din experiența proprie, pot spune că elevilor le plac mult chestionarele cu răspuns scurt și cu răspuns automat, le place să realizeze hărți mentale, quizz uri cu quizzlet sau mini-proiecte cu canva sau wordwall. În acest fel, conform modelului SAMR, ne aflăm într-un proces de ameliorare a evaluării deoarece chestionarul pe hârtie a fost înlocuit de cel online, augmentând astfel productivitatea și feedback-ul necesar pentru profesor : ce întrebare a fost mai dificilă, ce activitate impune acțiuni remediale, etc. Învățământul la distanță reprezintă o oportunitate pentru pedagogia greșelii și pentru pedagogia diferențiată, profesorul având posibilitatea de a da sarcini de lucru diferite individual sau pe grupuri de elevi selectați în funcție de erorile recurente.

Este important ca profesorul să formuleze cerința clar, fără ambiguități, eventual să dea un exemplu de raspuns corect, iar elevul, la rândul lui, să învețe să citească cu atenție, să respecte întocmai modelul de răspuns. O singură literă greșită duce la anularea rezultatului, ceea ce poate fi frustrant pentru elev, dar în același timp reprezintă un test de atenție și de rigoare intelectuală. Putem menționa și alte criterii de reușită cum ar fi suplețea, personalizarea în funcție de individ și de context, comunicarea între actorii actului educativ, posibilitatea de a colabora în realizarea sarcinilor de lucru.

Dincolo de dificultăți de ordin tehnic și de necesitatea punerii în...scenă a acțiunilor, evaluarea la distanță aduce, orice s-ar spune, câteva beneficii clare : creșterea motivației, caracterul ludic și interactiv al activităților, posibilitatea de a detecta gradul de atingere a fiecărui obiectiv pedagogic, o schimbare de abordare și de percepție, calitatea retroacțiunii, dezvoltarea creativității, auto descoperirea și, nu în ultimul rând, plăcerea de a lucra în echipă.

Egalitatea de șanse

*Prof. Căpățînă Maria Magdalena
Școala Gimnazială Nr.4, Râmnicu Vâlcea*

Integrarea înseamnă că relațiile dintre indivizi sunt bazate pe o recunoaștere a integrității lor, a valorilor și drepturilor comune pe care le posedă. Când lipsește recunoașterea acestor valori, se instaurează alienarea și segregarea între grupurile sociale. Altfel spus, integrarea se referă la relația stabilită între individ și societate și se poate analiza având în vedere mai multe niveluri, de la simplu la complex.

Integrarea presupune egalitatea de participare socială și egalitatea de șanse în realizarea accesului la educație.

Accesul la integrare este valabil pentru toate persoanele, inclusiv pentru cele cu un handicap, indiferent de handicapul și gravitatea acestuia. Persoanele cu un anumit handicap și mai ales cu un handicap mintal sunt oameni cât se poate de obișnuiți, oameni cu vise, speranțe, aspirații, dar cu mai multe dureri și mai multe obstacole cu care se confruntă.

Integrarea se bazează pe convingerea că adulții lucrează în comunități incluzive, alcătuite din persoane de diferite rase, religii, aspirații, cu sau fără dizabilități. Tot așa, indiferent de vârstă, copiii au nevoie să crească și să învețe în medii asemănătoare celor în care vor lucra ca adulți, iar școala este principala instituție care trebuie să răspundă acestei nevoi.

Analizând particularitățile specifice procesului de învățare a copiilor cu diferite tipuri de deficiență, se ajunge la concluzia că una dintre calitățile esențiale ale curriculum-ului școlar vizează un grad cât mai mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare. Pentru aceasta este nevoie ca formularea obiectivelor, stabilirea conținuturilor instruirii, modalitățile de transmitere a informațiilor în clasă și evaluarea elevilor să se facă diferențiat.

Elaborarea unui curriculum flexibil și ușor de adaptat cerințelor educaționale ale fiecărui elev are la bază mai multe argumente:

- respectarea dreptului fiecărui copil la instrucție și educație pe măsura potențialului și capacităților sale;
- formarea la copilul deficient a unui registru comportamental adecvat care să permită adaptarea și integrarea sa socială printr-o experiență comună de învățare alături de copiii normali;
- asigurarea legăturii cu faptele reale de viață și familiarizarea cu o serie de obișnuințe privind activitățile de utilitate practică și de timp liber;
- dezvoltarea capacităților necesare pentru rezolvarea independentă (în limitele permise de gradul deficienței) a problemelor de viață, autocontrol în situații dificile și practicarea unor metode și tehnici de muncă intelectuală care să asigure eficiență în adaptarea și integrarea școlară și socială.

În activitățile didactice destinate elevilor cu CES se pot folosi metodele expositive, (povestirea, expunerea, explicația, descrierea) dar trebuie respectate anumite cerințe:

- să se folosească un limbaj adecvat, corespunzător nivelului comunicării verbale;
- prezentarea să fie clară, precisă, concisă;
- ideile să fie sistematizate;
- să se recurgă la procedee și materiale intuitive;
- să se antreneze elevii prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înțelegerii conținuturilor de

către aceștia și pentru a interveni cu noi explicații atunci când se impune acest lucru.

Metodele de simulare (jocul didactic, dramatizare) pot fi aplicate cu succes atât în ceea ce privește conținutul unor discipline cât și în formarea și dezvoltarea comunicării la elevii cu deficiențe mintale și senzoriale. Implicarea lor cât mai directă în situații de viață simulate, trezesc motivația și participarea activă, emoțională a elevilor, constituind și un mijloc de socializare și interrelaționare cu cei din jur.

Metoda demonstrației ajută elevii cu dizabilități să înțeleagă elementele de bază ale unui fenomen sau proces . Alături de metoda demonstrației, exercițiul constituie o metodă cu o largă aplicabilitate în educația specială, mai ales în activitățile de consolidare a cunoștințelor și de antrenare a deprinderilor.

În activitatea educativă a copiilor cu cerințe educative speciale se poate folosi cu maximă eficiență învățarea prin cooperare. Lecțiile bazate pe învățarea prin cooperare permit evaluarea frecventă a performanței fiecărui elev care trebuie să ofere un răspuns în nume personal sau în numele grupului, elevii se ajută unii pe alții, încurajându-se și împărțându-și ideile, explică celorlalți, discută ceea ce știu, se învață unii pe alții, realizează că au nevoie unii de alții pentru a duce la bun sfârșit o sarcină a grupului.

Profesorul din școala integrativă va avea o serie de obiective de perfecționare și autoperfecționare profesională, cum ar fi :

- Să fie capabil să remarce punctele forte și interesele fiecărui copil și să le utilizeze pentru motivarea interioară în procesul de educație;
- Să știe să stabilească obiective ambițioase dar diferențiate, adecvate elevului respectiv, ceea ce impune evaluare diferențiată;
- Să formuleze așteptări adecvate pentru elev, oricare ar fi capacitățile acestuia. Aceasta abilitate a cadrului didactic permite tuturor elevilor să devină membri ai clasei și ai școlii;
- Să știe să utilizeze un stil de predare bazat mai mult pe activități decât pe intervenția de la catedră;
- Să știe să ofere zilnic condiții pentru ca fiecare elev să aibă un succes;

Educația integrată dorește să ofere copilului cu deficiențe posibilitatea unei dezvoltări fizice și psihice care să-i permită să se asemene cât mai mult posibil cu copiii normali. Se vehiculează în acest sens conceptul de normalizare care simbolizează idealul educațional și se află în interdependență cu cel de integrare, care reprezintă mijlocul de atingere a scopului. În accepțiunea largă, integrarea are ca obiective nu uniformizarea cantității și calității procesului instructiv-educativ, ci mai curând înlăturarea discriminărilor și segregărilor de orice natură care pot umbri eficacitatea actului educațional.

Educația integrată îi va permite copilului cu CES să trăiască alături de ceilalți copii, să desfășoare activități comune, dobândind abilități, indispensabile pentru o viață cât mai apropiată de cea a valizilor, pentru o adecvată inserție socială.

Bibliografie

1. Gherguț, A., Sinteze de psihopedagogie specială, Editura Polirom, 2005
2. Stănică, I., Popa, M., Psihopedagogie specială, Editura Pro Humanitas – București, 2001
3. Ionescu, M., Educația și dinamica ei, Editura Tribuna învățământului – București, 1998

Creativitate și egalitate de șanse în educație prin folosirea experimentului real și virtual

*Prof. dr. Ochia Mădălina
Liceul Tehnologic "Ferdinand I" Râmnicu Vâlcea*

Importanța și rolul experimentului de laborator în predarea-învățarea fizicii sunt incontestabile, deoarece acesta educă gândirea abstractă și analitică, raționamentul deductiv și inductiv, creează deprinderi de observare a lumii înconjurătoare și de înțelegere a fenomenelor care se petrec în natură.

“Știința merge înainte pe două picioare numite teorie și experiment. Câte o dată este pus jos primul, altă dată celălalt, dar progresul continuu este făcut numai prin folosirea ambelor” (Millikan).

În ceea ce privește realizarea experimentelor în predarea fizicii, aceasta poate fi deseori dificilă din mai multe cauze, dintre care lipsa de timp, dotarea parțială, insuficientă a laboratorului de fizică cu materialele și aparatele necesare, mult timp pentru pregătirea experimentului, analiza rezultatelor experimentale, etc.

Experimentul virtual permite elevilor controlul asupra unui număr mai mare de factori care influențează fenomenul studiat. Laboratoarele virtuale sunt aplicații online ce au la bază strategii educaționale bazate pe proiect. Laboratoarele virtuale pot fi accesate prin intermediul unui portal sau al unui server local și permit elevilor să conducă diferite experimente, exact ca într-un laborator clasic, dar într-un mediu sigur, securizat, cu scopul de a observa, studia, demonstra, verifica și măsura rezultatele unor fenomene naturale.

Prin intermediul experimentelor virtuale, elevii pot experimenta orice situații din viața reală, indiferent de gradul de complexitate și de pericolozitate al acestora. Deoarece sunt simulate pe calculator, procesele pot fi repetate până când sunt înțelese pe deplin. Resursele digitale cuprinse de laboratoarele virtuale sunt atractive și ușor de utilizat de elevi, transformând astfel ora de clasă într-o activitate unică și extrem de plăcută.

Exemple de laboratoare virtuale:

1. <http://scolispeciale.edu.ro> este un portal dedicat educației speciale, ce cuprinde lecții interactive multimedia bazate pe experimente, simulări, clipuri video și alte resurse multimedia, adaptate elevilor cu nevoi speciale

Obiectivul general al proiectului este dezvoltarea și stimularea sistemului educațional special pentru a facilita copiilor cu cerințe educative speciale (celor cu deficiențe mentale în particular) o înțelegere mai bună a mediului și a societății în care se dezvoltă, cât și pentru a asigura integrarea acestora și participarea activă și responsabilă la viața socială.

Se urmăresc:

- dezvoltarea și implementarea de lecții educaționale destinate elevilor cu cerințe educaționale speciale, ținând cont de cerințele programei speciale, de particularitățile acestui grup de copii și aliniate la standardele internaționale de curriculum și calitate și la principiile unei educații incluzive;
- deprinderea unor abilități de bază în ceea ce privește utilizarea mijloacelor TIC și a resurselor și facilităților oferite de Internet, de către elevii cu cerințe educaționale speciale;
- dezvoltarea profesională a cadrelor didactice pentru utilizarea TIC ca resursă de predare și integrarea

acesteia în educație;

- creșterea capacității la nivel central și local de administrare a soluțiilor software dedicate îmbunătățirii proceselor educaționale la nivel de instituție de învățământ;
2. <http://escoala.edu.ro> este un portal destinat educației preuniversitare, ce pune la dispoziția elevilor laboratoare virtuale interactive pentru lecțiile de chimie, fizică și biologie

Se urmăresc:

- dezvoltarea și implementarea de aplicații software educaționale – portal și laboratoare virtuale colaborative destinate elevilor de liceu și din învățământul profesional, în funcție de cerințele programei și aliniată la standardele internaționale de curriculum și calitate
- creșterea nivelului de utilizare a tehnologiei informației în procesul de predare - învățare-evaluare și sporirea competențelor TIC ale grupului de beneficiari;
- creșterea capacității la nivel central și local de administrare a soluțiilor software dedicate îmbunătățirii proceselor educaționale la nivel de instituție de învățământ;

Laboratoarele virtuale implică atât conformitatea cu specificațiile pedagogice și programele de învățământ, cât și cu recomandările, standardele, normele și convențiile specifice pentru proiectarea de conținut educațional digital (dobândite prin repetate cercetări psihologice), în ceea ce privește ergonomia și funcționalitatea.

Bibliografie

1. Miron I., Radu I., *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca 1995
2. Cerghit I. și colaboratorii, *Perfecționarea lecției în școala modernă*, Ed. Didactică și pedagogică, București, 1983

Tehnologiile informatice, rol de facilitare a egalității de șanse pentru elevii cu cerințe educaționale speciale

Prof. Ochia Florin

Colegiul Național de Informatică "Matei Basarab" Râmnicu Vâlcea

Introducere

Gherguț A. (2001) este de părere că, educația integrată "se referă în esență la integrarea în structurile învățământului de masă a copiilor cu cerințe speciale în educație (copii cu deficiențe senzoriale, fizice, intelectuale sau de limbaj, defavorizați socio- economic și cultural, copii din centrele de asistență și ocrotire, copii cu ușoare tulburări psihoafective și comportamentale, copii infectați cu virusul HIV, etc.) pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a personalității acestora".

Plosca M. și Moldovan A.M. prezintă niveluri de integrare din mediul școlar propuse de Vrășmaș T:

- Integrare spațială- a fi prezent;
- Integrare socială – a fi împreună cu ceilalți copii;
- Integrare școlară – a învăța împreună cu ceilalți elevi.

Incluziunea școlară se referă la incluziunea copiilor cu diferite dizabilități la toate activitățile școlare la care participă toți copiii. Aceasta presupune implicarea reală a școlilor și a claselor prin adaptarea și schimbarea pentru satisfacerea nevoilor copiilor cu dizabilități, precum și punerea accentului pe valorificarea și aprecierea diferențelor fiecărui copil. Această definiție a incluziunii nu se referă la faptul că elevii cu diferite dizabilități nu vor primi asistență specializată și instruire în afara clasei, ci la faptul că acesta este una din multitudinea de

opțiuni puse la dispoziție elevilor cu dizabilități și a celor fără dizabilități. (Loreman și Deppeler 2001)

Plosca M. și Moldovan A.M. (2011, p. 21) citează definiția educației incluzive formulată de MEN și UNICEF (1999): “educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități”.

Agenția Europeană pentru Dezvoltarea Educației Speciale trasează câteva principii pentru promovarea unei educații incluzive de calitate:

1. Creșterea oportunităților educaționale pentru toți cursanții și lărgirea participării la educație;
2. Educație și formare în educație incluzivă pentru toate cadrele didactice;
3. Cultură organizațională și etos care promovează incluziunea;
4. Organizații, fundații sau asociații organizate pentru a promova incluziunea;
5. Sisteme flexibile de gestionare a resurselor, care să promoveze incluziunea;
6. Politici care să promoveze incluziunea;
7. Legislație care să promoveze incluziunea;

Tehnologii informatice ce sprijină educația elevilor cu cerințe educaționale speciale

În ultimii ani, a crescut interesul față de utilizarea tehnologiei informatice pentru ajutorarea elevilor care întâmpină dificultăți de scriere, în special a elevilor cu dificultăți de învățare. Aceste tehnologii includ: editoare text (word processors), corectoare text (spell checkers), programe predictoare de text (word prediction), programe ce recunosc vocea umană (speech recognition) și programe ce transformă textul scris în vorbire. De asemenea, nu sunt proiectate pentru a înlocui învățarea scrierii ca proces, ci intervin ca o punte de sprijin pentru însușirea deprinderilor de scriere în special pentru elevii ce întâmpină dificultăți în realizarea scrierii.

Hetzroni and Shrieber (2004), continuând cercetările lui Owston și Wideman (1997), afirmă că, în urma unui studiu longitudinal comparativ între două grupuri de elevi din ciclul primar cu și fără acces la procesor Word, s-a demonstrat că, elevii care au avut acces la procesorul Word au înregistrat o creștere semnificativă a competențelor scrierii în următoarele domenii: scrierea cu înțeles, calitatea conținutului, forma scrierii și organizarea scrierii.

Cercetările lui Zhang (2000) demonstrează că, tehnologiile informatice oferă elevilor cu dificultăți de învățare sprijinul necesar pentru a se integra în școlile de masă și pentru a participa la orele din curricula generală. Ele ajută elevul să transfere sarcinile scrise în format clasic în format electronic, permit detalierea, organizarea și editarea sarcinilor de scriere și, nu în ultimul rând, îi motivează pe elevi să participe cu plăcere la realizarea sarcinilor de scriere.

Tehnologiile informatice recomandate pentru eficientizarea învățării și exersării scrierii la elevii cu dificultăți de învățare sunt: editorul de text, editoarele de text portabile (ex. AlphaSmart, Fusion, Quickpad), programele de corectare ale unui text, predictorul de text, stiloul computerizat, programe de corectare a unui text scris, programele de recunoaștere a vocii, sintetizatoarele de voce/cititoarele de texte, tastaturile alternative, dicționare electronice și corectoare “vorbitoare”, tableta electronică, pencil grip-ul și mânușa cu greutate.

Pentru a recomanda cea mai eficientă tehnologie de acces pentru eficientizarea scrierii, cadrul didactic trebuie să aibă în vedere de următoarele:

1. abilitățile și necesitățile fiecărui elev;
2. obiectivele programei școlare;
3. diferite modalități de monitorizare și evaluare a progresului elevului;
4. caracteristicile tehnologiei utilizate;
5. costurile tehnologiilor.

Utilizarea lecțiilor electronice

Prin lecții electronice ne referim la structurarea pe teme a unui conținut cu ajutorul unui soft educațional și prezentarea aceluși conținut în format electronic prin intermediul computerului în procesul de predare, învățare sau evaluare. Lecțiile electronice sunt cu atât mai eficiente, cu cât se pot adapta mai ușor pentru fiecare elev în parte. Există lecții elaborate de către un grup de specialiști, pe care profesorul le poate utiliza

în clasă, dar pe care profesorul nu le mai poate schimba sau există softuri pe care profesorul le poate folosi pentru a-și elabora propriile lecții electronice în funcție de materia pe care o predă, în funcție de nivelul clasei, în funcție de necesitățile fiecărui elev și în funcție de stilul de predare al profesorului.

Lecțiile interactive pe suport electronic pot fi utilizate cu succes în învățământul special, dacă sunt proiectate special pentru elevii cu un anumit tip de deficiență sau dacă sunt personalizate, în funcție de cerințele fiecărui elev în parte. De exemplu, elevii cu autism reacționează mult mai eficient la stimulul verbal, dacă este inclusă o comandă ce conține numele elevului care parcurge o lecție electronică (ex. Bravo Alex!).

Utilizarea TIC în educația specială este nelimitată. Instruirea asistată de calculator îi poate ajuta pe elevii cu tulburări ale limbajului oral, pe cei care întâmpină dificultăți în scrierea cu ajutorul unui creion, le permite elevilor cu deficiențe de vedere să descifreze un text scris, celor cu deficit de auz să comunice cu colegii lor din învățământul de masă, iar elevilor cu dizabilități fizice le oferă posibilitatea de a controla mediul de învățare.

Este necesară însă definirea și delimitarea dificultăților de învățare, precum și respectarea tuturor etapelor proiectării instruirii asistate de calculator pentru eficientizare procesului instructiv-educativ.

Bibliografie

1. Talaș Dorina-Anca, Utilizarea mijloacelor informatice în terapia tulburărilor limbajului scris, teză de doctorat – rezumat, 2011
2. Ceobanu Ciprian, Învățarea în mediul virtual. Ghid de utilizare a calculatorului în educație, Editura Polirom, 2016

Apartenența de gen și egalitatea

Prof. Dăncău Monica-Adriana

Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea, Jud. Vâlcea

Una dintre cele mai grave maniere de discriminare și încălcare a principiului egalității de șanse cu care ne întâlnim în societatea contemporană are drept cauză o greșită înțelegere și asumare a apartenenței rasiale, și se numește rasism. Principală cauză a comportamentelor discriminatorii prejudecățile negative pe care oamenii le perpetuează în legătură cu aceia care sunt, într-o formă sau alta, diferiți în raport cu ei. În cazul rasismului, diferențele care dau naștere prejudecăților sunt cele care provin din apartenența la rase diferite, care este vizibilă datorită diferențelor fizice reale dintre oameni, dintre care diferențele de culoare a pielii sunt cele mai vizibile și cel mai adesea invocate în acest context. Alături de acestea, se vorbește și despre diferențe culturale în legătură cu care există convingerea (care e un stereotip) după care ele există și sunt insurmontabile, deoarece întotdeauna „ceilalți”, cei de altă rasă au idei și obiceiuri diferite (și, desigur, eronate) prin comparație cu ale noastre.

Criteriul fundamental rămâne însă acela al diferențelor fizice și fizionomice. Dar dacă diferențele fizice sunt acelea care conduc la apariția discriminărilor de natură rasială, urmează că la baza rasismului se găsește o eroare de gândire: cei care sunt diferiți din cauza trăsăturilor fizice specifice rasei lor nu pot face nimic pentru a modifica aceste caracteristici și a reduce astfel diferențele care conduc la discriminare, astfel că este lipsit de sens ca altcineva să îi desconsidere din cauza aceasta. Este la fel cu a discrimina pe cineva pentru că este înalt de un metru și optzeci de centimetri, susținând că îți plac numai oamenii care au cel mult un metru și șaptezeci și cinci. Dar dacă aceia care sunt vizați de atitudini rasiste din cauza anumitor trăsături pe care le au, cum ar fi culoarea pielii, nu pot (și probabil că nici nu ar dori) să le schimbe, urmează că singurul mod în care putem scăpa de rasism este schimbarea modului de gândire și a atitudinilor celor care consideră că oamenii care sunt altfel decât ei din punct de vedere rasial, fizic, sunt prin aceasta inferiori și este normal să fie desconsiderați și să nu beneficieze de aceleași drepturi și oportunități precum ceilalți. Apartenența de gen și

egalitatea de șanse În literatura de specialitate apărută în ultimii ani s-au încetățenit expresii precum „diferențe de gen”, „apartenență de gen” sau „studii de gen” (gender studies), care se referă, în cele din urmă, la faptul că diferențele dintre bărbați și femei sunt mai nuanțate decât simpla diferență dintre cele două sexe biologice.

Diferențele de gen înseamnă mai mult decât diferența anatomică dintre cele două sexe. Ele reprezintă deosebiri la nivelul caracteristicilor individuale dintre femei și bărbați, considerate din cel puțin trei puncte de vedere: biologic, psihologic și socio-cultural. Apariția diferențelor de gen se datorează complexelor interacțiuni pe care femeile și bărbații, cu caracteristicile lor biologice specifice, le au cu mediul lor natural și social și poate fi observată prin intermediul variabilelor biologice, psihologice și comportamentale. Se consideră, în genere, că există trei teorii clasice referitoare la problematica de gen, care oferă explicații alternative cu privire la constituirea identității de gen: **teoria învățării sociale**, conform teoriei învățării sociale, identitatea de gen se constituie gradual, la copii, prin observarea și imitarea comportamentului de gen pe care îl adoptă celelalte persoane cu care ei vin în contact, fie adulți, fie copii de aceeași vârstă. În general, în acest context are loc stimularea și întărirea prin recompense a comportamentelor considerate ca fiind specifice genului (băieții sunt recompensați atunci când adoptă comportamente considerate tipic masculine, iar fetele atunci când le adoptă pe cele considerate tipic feminine) și descurajarea prin pedepse a celor considerate nespecifice genului (băieții sunt pedepsiți sau ridiculizați dacă afișează comportamente considerate a fi tipic feminine, și fetele atunci când se comportă „băiețește”).

Această teorie afirmă, în consecință, că socializarea este procesul fundamental prin care copiii învață care sunt comportamentele de gen specifice și care sunt cele nespecifice și apoi le interiorizează. Modelele sociale pot fi persoane reale, precum părinții sau colegii, ori modele fictive, simbolice pe care le vehiculează mass-media, filmele, cărțile, reclamele etc. Pentru a preveni constituirea unor identități de gen prea rigide și exclusiviste, care pot conduce mai târziu la comportamente negative față de reprezentării celuilalt gen, precum sexismul, educatorii și părinții trebuie să încerce să echilibreze însușirea comportamentelor specifice și a celor nespecifice, oferind recompense atât pentru implicarea în activități specifice (precum jocul cu păpușile la fetițe), cât și pentru cele mai puțin specifice (cum ar fi implicarea fetițelor în întreceri sportive sau în jocuri ce presupun ingeniozitate tehnică), **teoria dezvoltării cognitive a genului;**

Conform acestei teorii, înțelegerea categoriilor fundamentale ale genului și dezvoltarea corelată a identității de gen presupune trei etape importante. În prima etapă în jurul vârstei de doi ani și jumătate, copiii sesizează identitatea de gen (gender identity) și reușesc să facă etichetarea de gen (gender labeling), adică să discrimineze între cele două sexe pe baza trăsăturilor fizice specifice (de exemplu, femeile sunt persoanele cu părul lung, bărbații sunt cei cu părul scurt). În cea de-a doua etapă, în jurul vârstei de trei ani și jumătate, copiii constată stabilitatea genului (gender stability), adică invarianța sexului, faptul că sexul unei persoane nu se schimbă în timp și **teoria schemei de gen**, deși copilul pare să fie actorul decisiv în formarea propriei sale identități de gen, factorul activ, se consideră că el este motivat în procesul dobândirii acesteia numai atât timp cât societatea pretinde de la el acest lucru, astfel încât constituirea identității de gen nu e un proces natural, instinctiv, care parcurge niște stadii obligatorii și universale. Societatea e cea care joacă rolul determinant în acest proces.

Bibliografie

1. Bianca Selejan-Gutan, ”Sistemul jurisdicțional european de protecție a drepturilor omului”, curs universitar, Editura Universității ”Lucian Blaga”, Sibiu, 2003;
2. Convenția europeană a drepturilor omului;

Dezvoltarea creativității elevilor în procesul de învățământ

*Prof. înv. preprimar Deconu Elena
Grădinița cu Program Normal Berislăvești, jud. Vâlcea*

Creativitatea este o dimensiune integrală a personalității subiectului creativ ce presupune imaginație, dar nu se reduce la procesele imaginative; implică inteligență, dar nu orice persoană inteligentă este și creatoare; presupune motivație și voință, dar nu poate fi explicată doar prin aceste aspecte.

Creativitatea poate fi definită în multe feluri pornind de la înțelegerea creativității ca o atitudine și până la identificarea acesteia cu o producție creatoare de nivel înalt, cu realizări neobișnuite în diverse domenii. Creativitatea este precedată de capacitate, atitudini, atribute personale, experiențe intelectuale și este prezentă la aproape oricine, astfel mulți oameni dispun de un potențial necesar unui anumit nivel de realizare creativă.

Oamenii implicați în arta plastică, invenție, compoziție sau desen, elaborări literare, sunt în general considerați creativi. Pe de alta parte, actorii, muzicienii, artiștii de orice fel sunt priviți ca fiind mai creativi. Activitatea lor dovedește potențial creativ și are ca rezultat produse creative.

Deși creativitatea este recunoscută ca fiind o formațiune complexă, în general sunt consemnate trei categorii de factori : factori psihici, factori sociali și factori biologici. Rezultatele cercetărilor efectuate pe adulți referitoare la stimularea creativității de grup, ar putea să constituie un model pentru conceperea unor activități de dezvoltare a gândirii creative în școală.

Școala din zilele noastre nu se mai bazează pe natura cunoștințelor, ci fiind organizată în vederea unui alt scop, ea tinde spre dezvoltarea aptitudinilor de creație ale tinerilor ce aparțin generațiilor noi. Astfel elevilor ar trebui să li se dea ocazia de a lucra împreună, de a participa la lucrări colective.

Educarea creativității poate depinde de algoritmi ce descriu procedeele dar și asigurarea condițiilor care o facilitează. Realizarea condițiilor care facilitează creația, inclusiv dezvoltarea potențialului creativ, a reprezentat principalul obiectiv în cercetările de-a lungul vremii.

Școala urmează să realizeze finalități educative specifice, de care este direct responsabilă. Ei îi revine responsabilitatea de a acționa pentru stimularea potențialului creativ al elevilor în următoarele direcții:

identificarea potențialului creative al elevilor crearea premiselor gnoseologice ale activității creatoare, libere și conștiente a omului (o concepție despre lume care să dea sens și să orienteze activitatea creativă);

dezvoltarea posibilităților individuale de comunicare, care să înlesnească punerea rezultatelor creației la dispoziția societății

dinamizarea potențialului creativ individual, în sensul valorificării adecvate a talentelor și a cultivării unor atitudini creative în special a acelor care constituie principalii factori vectoriali ai creativității;

asigurarea suportului etic al comportamentului creator .

Este nevoie de restructurări radicale în metodologia învățării, precum și de crearea în clasă a unei atmosfere permissive, care să favorizeze comunicarea în activitatea de învățare. Suplețea și originalitatea gândirii, găsirea unor soluții noi și satisfacția față de găsirea acestora pot fi cultivate prin toate disciplinele de învățământ.

Flexibilitatea în ceea ce privește adaptarea conținuturilor la nivelul de dezvoltare concretă și la interesele elevilor, precum și punerea accentului pe învățarea procedurală, conducând la structurarea unor strategii și proceduri proprii de rezolvare de exerciții, de explorare și de investigare, la dezvoltarea interesului și a motivației pentru studierea diferitelor discipline.

Creativitatea poate fi stimulată la nivelul întregii clase cu ajutorul unor strategii adecvate. Ea poate deveni o modalitate de învățare cu multiple beneficii pentru elevi. Aceștia sunt de-a dreptul încântați să li se ofere șansa să-și exprime gândurile și sentimentele în moduri cât mai variate și originale, jocurile de creativitate fiind un cadru optim în acest scop. Important este efortul pe care îl vor depune atât elevii, cât și profesorul în

realizarea obiectivelor propuse.

Un loc important în dezvoltarea limbajului și a vocabularului activ îl are utilizarea jocurilor didactice orale, asemenea activității de învățare oferind elevilor nu numai bucuria și satisfacția de a se juca, dar sunt și un real prilej de dezvoltare a capacităților de exprimare orală și în același timp de dezvoltare a capacităților creative.

Noile metode se bazează pe toate formele de organizare a activităților (individual, perechi, grup și frontal), clasa de elevi devenind o comunitate de învățare, în care fiecare contribuie atât la propria învățare, cât și la procesul de învățare colectiv. Elevii sunt solicitați să apeleze la acele surse care îi ajută să rezolve problemele și sunt implicați în experiențe de învățare complexe, proiecte din viața reală prin care își dezvoltă cunoștințele și deprinderile.

Un elev își manifestă spiritul creativ atunci când:

- se implică activ în procesul de formare și învățare, adoptă o atitudine activă și interactivă;
- gândește critic și are deprinderi de gândire critică;
- acționează în totală libertate în planul alegerilor pe care le face;
- explorează mediul și găsește soluții personale;
- preferă gândirea divergentă, imaginativă și creativă;
- își valorifică și dezvoltă imaginația, originalitatea, inventivitatea, fantezia, creativitatea;
- problematizează conținuturile și face descoperiri;
- își exercită liberul arbitru;
- are încredere în forțele proprii și dorința de autodepășire;
- nu se descurajează în fața frustrării și ambiguității, ci perseverează;
- devine responsabil;
- elaborează produse intelectuale unice și originale.

În formarea și dezvoltarea creativității este necesar parcurgerea drumului de la simplu la complex, folosirea de metode active, cunoașterea potențialului intelectual al copiilor, voința și motivația, suplețea sistemului lor nervos, dar și activități de înlăturare a factorilor care pot frâna creativitatea cum ar fi timiditatea, descurajarea, teama de eșec, și altele.

Pentru stimularea și dezvoltarea creativității elevilor este necesară o pregătire teoretică și practică susținută. De asemenea este nevoie de inițiativă și muncă independentă, activități în cercuri tehnico-aplicative, științifice, receptivitate față de nou, renunțare la ceea ce este rutină și lipsit de atractivitate.

La vârsta școlară mică, imaginația copilului este o sursă de creativitate prin toate însușirile ei: fluiditate, plasticitate, originalitate. Copilul este învățat, solicitat și pus în situația de a executa o serie de mișcări care cu timpul devin din ce în ce mai precise în timpul orei, când trebuie să realizeze diferite creații plastice. Elevii sunt puși să realizeze prin forțe proprii activitățile propuse astfel stimulându-se încrederea în forțele proprii.

Una dintre cele mai cunoscute metode pentru dezvoltarea spiritului creativ, care se bazează pe idei libere, este brainstormingul, folosit în activitățile de grup. Prin aceasta metodă de comunicare a unor idei într-un grup se oferă ocazia unei persoane să formuleze păreri care i-au venit în minte mai mult decât dacă ar fi lucrat singur. Astfel s-a demonstrat că lucrând în grup se produc mai multe idei, se găsesc mai multe soluții, decât dacă fiecare membru ar lucra separat. O altă metodă este conversația euristică. Această metodă solicită elevilor inteligența productivă, spontaneitatea și curiozitatea, lăsând elevilor mai multă libertate de căutare. Ar mai fi explozia stelară, tehnica cvintetului, metoda ciorchinului, teoria inteligențelor multiple, toate aceste metode dezvoltând creativitatea elevilor, iar profesorii ar trebui să încerce să fie cât mai creativi împreună cu elevii, punându-le astfel în valoare cât mai mult potențialul creativ.

Bibliografie

1. M. Gîrboveanu, V. Negoescu, G. Nicola, A. Onofrei, M. Roco, A. Surdu, *Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ*, București, 1981
2. Cucuș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2000
3. Miu Florentina, *Metodica predării abilităților practice*, Editura Mondoro, 2014

Să educăm cu blândețe toți copiii

*Profesor itinerant/de sprijin Din Maria-Minodora
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni*

Un elev care se comportă dificil, indisciplinat, este un elev care suferă. Cadrul didactic refuză să creadă în gene rele, în copii care se nasc sadici sau care își chinuiesc profesorii din pură plictiseală. Crede în relații care nu funcționează. Pot exista diferențe de temperament, unii copii pot fi mai energici sau mai agitați, poate chiar mai greu de gestionat, dar nu răi. Există copii dificili, cu nevoi emoționale foarte mari sau anumite probleme de sănătate. Însă acei copii au cu atât mai multă nevoie de blândețe în aplicarea unor limite ferme.

Fiecare copil este diferit, special și are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilități. Copilul cu cerințe educaționale speciale necesită o școlarizare adaptată particularităților individuale și/sau caracteristice unei deficiențe (tulburare de învățare), dar și o intervenție specifică, privind reabilitarea/recuperarea și compensare corespunzătoare.

Educația incluzivă este o strategie ce poate fi considerată o parte integrantă a paradigmei educație pentru toți. Aceasta reprezintă mai mult decât școala integrată și este maximal cuprinzătoare în ceea ce privește diversitatea elevilor (de la cei cu deficiențe, până la cei supradotați, de la cei din medii defavorizate până la cei din familii cu situație financiară bună, dar cu probleme de adaptare).

Având la bază o serie de documente legislative care proclamă și apără drepturile fundamentale, școala incluzivă este un sistem educațional în care toate școlile năzuiesc să ofere ”educație pentru toți”.

Printre tezele specifice școlii incluzive amintesc faptul că elevii sunt diferiți, fiecare dintre ei fiind important și unic, indiferent de rezultatele sale școlare. Resursele interne care sprijină învățarea vin din empatia existentă între profesor și elev și din valorizarea experiențelor de viață în predare și învățare. În ceea ce privește dezvoltarea personalității elevului și construirea competențelor lui psihosociale, procesul de învățare este mai important ca produsul. Instruirea trebuie să fie efectivă și eficientă atât pentru elev, cât și pentru profesor. Astfel, pentru a răspunde nevoilor/cerințelor fiecărui copil, se propun strategii individualizate.

Deosebită de instruirea diversificată (realizată în școli speciale, profiluri de studii etc.), instruirea diferențiată vizează adaptarea activității de învățare la posibilitățile diferite ale elevilor, la capacitatea de înțelegere și ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau fiecărui elev în parte. Diferențierea înseamnă scoaterea la lumină a celor mai bune resurse ale fiecărui elev, astfel încât acesta să poată arăta ceea ce știe, să poată înțelege nivelul la care a ajuns și ce este necesar să facă în continuare.

Egalitatea de șanse se referă la faptul că ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Niciun copil nu trebuie subestimat sau discriminat prin excluderea dintr-o clasă sau școală din cauza etniei, nevoilor speciale sau din cauza unor alte aspecte care îl deosebesc de majoritate. Sprijinirea diferențiată a elevilor este nu numai datoria, dar și șansa de afirmare profesională a cadrului didactic.

Toți copiii au dreptul la educație în funcție de nevoile lor, prin urmare și copiii diferiți au drepturi egale cu ceilalți. Eu sunt de părere că orice copil poate fi educat cu blândețe, prin asta înțelegând chimia unică dată de ingredientele cheie căldură (siguranță și protecție, iubire exprimată în gesturi, cuvinte și comportamente, efort pentru a înțelege cum gândește și ce simte în orice situație de viață și mai ales atunci când îi este greu, dar și pentru a-i cunoaște și accepta nevoile în fiecare etapă de vârstă) și structură (reguli care să îi ajute să funcționeze sănătos și autonom în familie și în comunitate; argumente pentru a reuși în fiecare nouă încercare; modele de comportament și atitudine; încurajarea participării lor în fiecare decizie care îi privește; abilitatea de a rezolva probleme și educarea minții în a căuta soluții).

Bibliografie

1. F. R. Mogonea (coord.), Curs CESFORM, Editura Sitech, Craiova, 2020;
2. I. Vali (coord.), Resurse în școala pentru toți: activism, respect, toleranță (RE-START) pentru cadrele didactice (educatoare, învățători, profesori) din învățământul preuniversitar din medii

Fiecare copil are dreptul la educație

Prof. Înv. Preșc. Mușat Ioana Roxana

Școala Gimnazială Nicolae Bălcescu, loc Nicolae Bălcescu, jud Vâlcea

Copilul are dreptul de a primi o educație care să îi permită dezvoltarea, în condiții nediscriminatorii, a aptitudinilor și personalității sale.

Statul român garantează accesul obligatoriu și gratuit la educație pentru toți copiii, fără discriminare. Părinții au obligația de a înscrie copiii la școală și de a se asigura că aceștia nu lipsesc de la cursuri.

Părinții copilului au, cu prioritate, dreptul de a alege felul educației care urmează să fie dată copiilor lor și au obligația să înscrie copilul la școală și să asigure frecventarea cu regularitate de către acesta a cursurilor.

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea

conținuturilor predate la clasă.

Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii.

De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte.

Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluși principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”,

UNICEF și RENINCO, București, 2008.

2. Convenția cu privire la drepturile copiilor „Salvați copiii”, disponibil online la adresa http://salvaticopiii.ro/upload/p999999*9999AConventieA754AdrepturileAcopiluluiA9*9.pdf

Promovarea egalității de șanse prin educație

*Prof. înv. primar Dumitrescu Corina Elena
Școala Gimnazială Nr. 4 Rm.Vâlcea, jud.Vâlcea*

Educația – drept al fiecărui copil, întărit de dreptul de a participa la viața socială și de ideea multiculturalismului (acceptarea și valorizarea diferentelor).

În condițiile actuale, școala trebuie să-și extindă scopul și rolul pentru a putea răspunde unei mai mari diversități de copii. Învățământul, în calitatea sa de prestator de servicii, trebuie să se adapteze cerințelor copiilor și nu invers. Altfel spus, este necesar să se facă trecerea de la integrare la incluziune.

Integrarea este asimilarea unui elev în educația de masă, unde acesta se adaptează (sau nu) politicilor, practicilor și curriculum-urilor existente în școala respectivă, în timp ce școala în sine rămâne în mare parte neschimbată.

Există mai multe forme de integrare, din care menționăm trei forme principale:

- Integrarea locațională: în care elevii sunt plasați în același perimetru cu școala de masă, dar în care unii elevi sunt găzduiți în clase sau unități separate sau urmează un curriculum diferit.
- Integrarea socială: în care elevii frecventează clase sau unități speciale au posibilitatea de a socializa cu elevii din școala de masă, de exemplu, pe terenul de joacă, în pauza de masă, la întâlnirile la care participă toată școala.
- Integrare funcțională: în care se prevede (deși nu întotdeauna în mod consecvent și riguros) participarea comună în cadrul programelor educaționale care includ toți elevii.

Spre deosebire de aceasta, incluziunea pune accentul pe necesitatea ca sistemul educațional și școlile să se schimbe și să se adapteze pentru a răspunde nevoilor elevilor.

Declarația de la Salamanca din 1994 introduce un nou cadru conceptual „educație/scoala incluzivă”. În acest document se stipulează:

„...școlile trebuie să-i primească pe toți copiii, indiferent de condiția lor fizică, intelectuală, socială, afectivă, lingvistică sau de orice natură. Trebuie deci să fie incluși copii cu dizabilități și copii talentați, copii ai străzii și copii care muncesc, copii proveniți din zone izolate, din populații nomade sau care aparțin minorităților lingvistice, etnice sau culturale și copii care provin din alte zone sau grupuri dezavantajate sau marginalizate...

Principiul fundamental al școlii incluzive este ca toți copiii trebuie să învețe împreună, oricând acest lucru este posibil, indiferent de dificultățile pe care aceștia le pot avea sau diferențele care pot exista între ei. Școlile incluzive trebuie să recunoască și să răspundă nevoilor diferite ale elevilor, ținând cont de existența atât a unor stiluri diferite de învățare cât și a unor ritmuri diferite și asigurând o educație de calitate pentru toți prin intermediul unor curriculum-uri adecvate, a unor măsuri organizaționale, strategii de predare, a unui anumit mod de utilizarea resurselor și parteneriatelor cu comunitățile din care fac parte. Trebuie să existe un continuum de sprijin și servicii corespunzător continuumului de nevoi speciale întâlnite în fiecare școală”.

Educația incluzivă:

- provocare spre schimbarea atitudinilor și mentalităților precum și a politicilor și practicilor de excludere și segregare
- corespunde unei noi pedagogii care este pedagogia diversității (elimină discriminarea și segregarea;
- răspunde nevoilor individuale de valorizare și potențare dar și nevoilor sociale de participare și dezvoltare);
- se bazează pe conceptul de educație pentru toți care la nivelul practicii școlare înseamnă rezolvarea

- dificultăților de învățare pe care le întâmpina copiii;
- permite prezența, participarea și reușita tuturor elevilor școlii;
- recunoaște faptul că toți copiii pot să învețe;
- recunoaște și respectă diferențele dintre copii: vârstă, gen, etnie, limba, handicap, stare de sănătate etc.;
- răspunde nevoilor tuturor copiilor;
- face parte dintr-o strategie mai largă pentru promovarea unei societăți incluzive;
- este un proces dinamic care evoluează permanent;
- este esențială în demersul către o educație de calitate pentru toți.

Conceptul de educație incluzivă a apărut ca urmare a recunoașterii faptului că integrarea nu era suficientă pentru a împiedica marginalizarea copiilor cu nevoi speciale, copiilor cu deficiențe sau a acelor care diferă în alt mod față de „norma” generală. Se recunoaște acum faptul că nu putem să ne așteptăm ca elevii să se adapteze în mod miraculos pentru a se armoniza cu politici și practici școlare ce au fost inițial elaborate în vederea educării unei majorități dominante decopii, omogenă din punct de vedere cultural și fără dizabilități.

De asemenea, nu este acceptabil nici să căutăm să „remodelăm” copiii care sunt diferiți, presupunând că nu este nimic rău dacă aceștia pierd sau sunt forțați să își ascundă aspecte importante ale propriei persoane, aspecte care le definesc identitatea. Recunoscând necesitatea educației incluzive, ne plasăm în sfârșit în punctul în care se acceptă că principiul de bază al unui sistem educațional public este acela că școala trebuie să fie pentru toți copiii, că aceștia pot și trebuie să fie educați împreună dacă urmează să trăiască împreună și că școala trebuie să fie pregătită să se schimbe pentru a răspunde nevoilor copiilor pe care îi educă.

Educația incluzivă înseamnă că toți copiii și tinerii învață împreună în structuri obișnuite ale învățământului preșcolar, școlar și superior. Incluziunea înseamnă ca toți copiii să participe la viața și activitățile școlii indiferent de nevoile pe care le au. Incluziunea este văzută ca un proces continuu de depășire a barierelor de învățare și participare pentru toți copiii și tinerii.

Indexul pentru incluziune, publicat pentru prima dată în 2000 de Centrul de Educație Incluzivă și care astăzi este utilizat peste tot în lume, definește incluziunea drept “procesele de creștere a gradului de participare și de reducere a gradului de excludere a cursanților din culturile, curriculumul și comunitățile școlilor locale”. În acest sens incluziunea și segregarea nu sunt stări fixe. Școlile se îndreaptă treptat spre incluziune rezolvând problema segregării.

Educația incluzivă se referă la sprijinirea școlilor în depășirea obstacolelor pentru ca acestea să poată progresa și să poată veni în întâmpinarea nevoilor de învățare a tuturor copiilor.

Bibliografie

1. Andruszkiewicz M., Prenton K. – Educatia incluziva. Concepte, politici și practici în activitatea școlară
2. Cristea, S. – Dictionar de termeni pedagogici, E.D.P. Bucuresti, 1998
3. Dumitru, A., coordonator- Calitatea in educatie, modul 6, 2011
4. Gherguț A. 2005 – Sinteze de psihopedagogie specială, Ed. Polirom
5. Gherguț A. 2001– Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Ed. Polirom
6. Ghid CDS, RENINCO & UNICEF, 2005
7. Miroiu, A. - Învățământul românesc azi. Studiu de diagnoza, Ed. Polirom Iasi 1998
8. Neagu, G. – Șanse de acces la educatie in societatea romaneasca, Editura Lumen, Iasi 2012

Educatia incluzivă

Mihai Sorina Gabriela
Liceul Tehnologic Ferdinand I Râmnicu Vâlcea

În societatea actuală este extrem de important este să învățăm să respectăm cu adevărat diversitatea și să fim mult mai deschiși și receptivi la lucrurile noi care ne înconjoară .

În Strategia Europa 2020 este înscrisă o strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii. Școala oferă servicii integrate și inclusive iar beneficiarii principali sunt copiii sau adolescenții care provin din medii socio-economice dezavantajate și din comunități marginalizate .Aceștia au rate de participare mai scăzute, chiar dacă majoritatea politicilor sociale din țările member U .E . sprijină în diverse moduri părinții și intretinatorii legali ai tinerilor ce au nevoie să între în programe specifice . Statisticile arată că în Europa unul din 4 copii cu vârstă mai mică de 6 ani este expus riscului de sărăcie sau excluziune socială și poate avea nevoie să beneficieze de măsuri specifice care să vină în sprijinul nevoilor sale educaționale .

În țară noastră statisticile ,referindu-se evident numai la cazurile aflate în evidență instituțiilor abilitate ,arată că în situația amintită mai sus ar fi unul din 2 copii deși realitatea tristă lasă să se întrevadă un număr îngrijorător de mare. Ca și măsuri concrete ,după modelul sistemelor europene de educație ,după criteriile culturale ,etnice sau lingvistice dar și economico-sociale și geografice , au fost implementate măsuri active de asistență pentru copiii dezavantajați , cu potențiale dificultăți de învățare că rezultat al mediului de proveniență.

Alături de ONG-uri, statul român , identifica grupurile cele mai expuse riscului însă nu de puține ori cutumele grupurilor etnice frânează integrarea grupurilor din categoriile vulnerabile cum sunt copii sau adolescenții băieți dar mai ales fete.Categoriile vulnerabile sunt fie minorități etnice-romi- ,fie copii cu CES , fie alte persoane aflate în situații de risc ,toți aceștia fiind abordați în cadrul grupului-țintă ,începând odată cu evaluarea nevoilor individuale . Diversitatea a început să fie percepută că o problema de echitate socială ,care implică mecanisme și strategii specifice de ameliorare și de eliminare a discriminărilor de orice fel.

Pentru acțiuni concrete într-un mediu incluziv se promovează educația incluzivă atât prin formarea de formatori ,de obicei membri ale aceluiași grupuri care să înțeleagă mai bine mentalitățile și limitările tradiționale cât și prin exemple de bună practică atât de utile nu numai în cazurile speciale și atunci când sunt observate disfuncționalități .Că în orice domeniu resursele umane sunt condiția succesului totodată asumându-și acceptarea și integrarea tuturor persoanelor vulnerabile .Educația incluzivă dovedește înțelegerea diferențelor între indivizi ,dorindu-se a fi echitabilă ,bazată pe norme democratice și empatie veritabilă ce se manifestă prin solidaritate umană .

Acest tip de educație oferă feed-back adecvat în contexte și situații complexe și dovedindu-și flexibilitatea și adaptabilitatea la schimbare respectând aptitudinile ,interesele abilitățile sau dizabilitățile acceptate și recunoscute ale formabililor .

În concluzie , incluziunea se promovează prin politici educaționale adecvate ,realiste și reprezintă o adevărată promovare atât pentru cadrele didactice cât și pentru societate.

Bibliografie

1. Documente ale Comisiei Europene

Educația religioasă în învățământul preprimar,

primar și gimnazial

Prof. Laura Stroescu

Școala Gimnazială nr. 10 Râmnicu Vâlcea, județul Vâlcea

„A căuta sensul existenței înseamnă a-L căuta pe Dumnezeu”

Educația este un proces evolutiv și complex desfășurat pe parcursul mai multor etape și vizând o anume finalitate, finalitate care are în vedere formarea și dezvoltarea însușirilor intelectuale, morale și fizice ale copiilor și ale tineretului, ale oamenilor și ale societății.

De-a lungul secolelor, educația a fost strâns legată de religie. În Antichitate, în Orient, școlile funcționau în general pe lângă temple. În Occident, mănăstirile erau centre de cultură pe lângă care funcționau școli, atât pentru viitorii clerici (școala interioară), cât și pentru laici (școala exterioară). În țara noastră încă din sec. al XI-lea existau școli pentru pregătirea preoților pe lângă mănăstiri și centre episcopale, cu predare în limba latină, greacă și slavă.

Despre sensul și importanța educației religioase, vorbește și filosoful culturii și esteticianul Tudor Vianu care, scriind despre interacțiunea valorilor preciza că, dacă toate celelalte domenii au o valoare integrativă, religia se constituie ca o valoare ce dă sens integrator celorlalte direcții ale cunoașterii.

Cercetările în domeniul psihologiei copilului ne arată că educația moral-religioasă este posibilă de la cea mai fragedă vârstă, iar preșcolarii cu trăsăturile de voință și caracter în formare sunt receptivi la influențele exercitate asupra lor.

Dacă educația morală reprezintă acea latură a procesului de pregătire a copilului pentru viața care are în vedere cunoașterea, înțelegerea și practicarea binelui în viața socială și adaptarea la viața comunității, educația religioasă trebuie privită într-o strânsă legătură cu educația morală acordându-i fundament divin. Educația moral-religioasă trebuie să înceapă încă din primii ani de viață în familie. Apoi se continuă potrivit nivelului de înțelegere a copilului pentru a se forma în sufletul acestuia impresii, deprinderi de conduită și sentimente cu ajutorul cărora să devină o adevărată persoană deschisă comuniunii cu Dumnezeu și cu semenii.

Religia este baza vieții sociale, deoarece:

1. Ea este principiul constitutiv al familiei și al statului;
2. Religia dă naștere și avânt culturii: literatura, artele și științele au luat naștere din religie și sub ocrotirea ei;
3. Religia apropie pe oameni unii de alții și cimentează solidaritatea socială.

Educația este posibilă în toate perioadele vieții omenești, de asemenea educația religioasă este posibilă în vârsta copilăriei deoarece însuși sufletul copilului are în interiorul său cele necesare pentru aceasta. Sufletul copilului poate fi întărit ca o cetate; simțurile sunt porțile acestei cetăți sau întăriturile lui. Se poate spune că sufletul cel mai propice pentru educație este sufletul curat al copilului. Educația religioasă creștină este posibilă numai dacă Hristos însuși este primit în sufletul omului și dacă acest suflet lucrează împreună cu Hristos la desăvârșirea sa.

Educația religioasă și catehizarea presupun o introducere a subiectului în marile mistere, facilitând întâlnirea și înțelegerea religiei și tradiției creștine. Experiența religioasă îl face pe om să înțeleagă și să acționeze mai bine, îl invită la reflexie, îl luminează interior. Ea are drept obiectiv cultivarea și dezvoltarea religiozității la individul copil sau adult. Esența religiei constă în fenomenul de credință. Religiozitatea este o stare psihică derivată din credința într-un principiu suprem, etern și imuabil. Educația religioasă creștină, de pildă, are ca proiect formarea și desăvârșirea profilului moral-religios, întruparea la nivelul uman a unor virtuți, într-un fel “îndumnezeirea” omului, în măsura “coborârii” acestui atribut la dimensiunea și condiția umanului.

Din încercările de a surprinde specificul educației religioase, se pot extrage următoarele trăsături ale educației religioase:

1. Doar omul poate fi educat în perspectivă religioasă; această latură formativă, ca și educația în

- general, nu poate fi apanajul lumii subumane;
2. Educația religioasă presupune, în afară de om, prezența dimensiunii transcendente, a unui factor informat mai presus de om și de lume;
 3. Educația religioasă nu se realizează de la sine, instantaneu, ci presupune o intervenție exterioară conștientă, o serie de tactici procedurale și metodologice, deliberate, dimensionate de factorii care înfăptuiesc o atare educație;
 4. Intenționalitatea acestei laturi a educației este imprimată și de prezența unui scop, a unui proiect al devenirii personalității umane în perspectiva unei valori ce merită să fie încorporate de individul copil sau adult.

Formarea conștiinței religioase comportă trecerea prin anumite stadii, intervale de timp în care chestiunile fundamentale ale omului sunt percepute și primesc rezolvări particulare.

După unii autori, educația religioasă a copilului începe înainte de a se naște, prin formarea unei maturități spirituale a părinților. Părinții poartă responsabilitatea pentru procrearea și aducerea copiilor pe lume. Copiii nu trebuie să suporte consecințele unor acte pe care ei nu le pot controla.

Evoluția vieții morale, sociale și religioase se va realiza în funcție de stadiile psihologice de vârstă, puse în evidență de numeroase studii de psihologie genetică. Acest adevăr este cunoscut de multă vreme, la el făcând referire și Sfântul Apostol Pavel, în Epistola către Corinteni: “când eram copil, vorbeam ca un copil, simțeam ca un copil, judecam ca un copil, dar când m-am făcut bărbat, am lepădat cele ale copilului” (Corint. 13,11).

Începând cu vârsta de trei ani, sfera de cuprindere spirituală de către copil se mărește; aceasta este vârsta când se pot recepta relativ optim, dispoziții cu caracter moral. Regula principală este ca la fiecare întrebare să se dea un răspuns; acea parte din adevăr care poate fi receptată corect de către copil. Există însă riscul ca Dumnezeu copilului de trei ani, să fie gândit ca un om cu atribute deosebite. În acest caz, sarcina educatorului de a transforma opinia copilului, a-l face să înțeleagă transcendența lui Dumnezeu prin sublinierea atributelor nemateriale ale Lui: bunătate, frumusețe etc., pornind de la ceea ce copilul vede: bunătatea mamei, frumusețea naturii etc. Nu se va renunța la implicarea copilului la actul ritualic, rugăciuni sau alte improvizații scenice: Sărbătoarea Crăciunului; Nașterea Domnului; Săptămâna Mare; Învierea Domnului etc.

Un rol important în educația religioasă a copiilor mici o are și familia. Multe din elementele comportamentului religios se formează prin “contaminare”, prin imitarea a ceea ce spun sau a ceea ce fac părinții.

Descrierea etapelor formării conștiinței religioase are numeroase incidente didactice. Ea ne ajută să identificăm și să delimităm tipurile de argumente care se pretează în anumite momente ale catehizării și educației religioase. Trecerea de la o etapă la alta nu se face fără o anumită criză; este posibil ca la un moment dat copilul sau tânărul să respingă un element al manifestării religioase.

Prin educația religioasă se asigură un sens al vieții credincioșilor, o direcție și un mod de a exista. Idealul educației religioase nu poate fi decât un ideal integralist; el constă în a cultiva toate forțele de care dispune omul ca ființă psiho-fizică.

Formarea caracterului și a personalității desăvârșite reprezintă idealul prioritar al educației religioase. Spre acest ideal se ajunge prin cunoașterea și interiorizarea unor valori morale, estetice și intelectuale.

„Nu există artă mai frumoasă decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, dar educatorul creează un chip viu; uitându-se la el, se bucură și oamenii, Se bucură și Dumnezeu.

Și oricine poate fi dascăl, dacă nu al altora, cel puțin al său.”

(Sfântul Ioan Gură de Aur)

Bibliografie

1. *Sfânta Scriptură*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1982
2. Cucoș, Constantin, *Educația religioasă conținut și forme de realizare*, Editura Didactică și Pedagogică, R. A., București, 1996
3. Popescu, Ion pr. Lector univ. dr., *Metodica predării religiei*, Pitești, 1997
4. Alexandru, Gheorghe & colectivul, *Metodica predării religiei*, Editura “Gheorghe Alexandru”,

Craiova, 2000.

5. M.E.N. Răducanu, Ani prof, Patriarhia Română Filip, Sorin pr., *Îndrumător – elemente de educație religioasă pentru învățământul preșcolar, vol. I*, Editura "Grafika Print", București, 1999.

Educația incluzivă

*Prof. Burticioaia Dana Emilia
Școala Gimnazială Tomșani*

Principiul incluziunii a fost promovat din anul 1948 de către ONU, prin adoptarea Declarației Universale a Drepturilor Omului, care lansează ideea valorii ființei umane, născute libere și egale în demnitate și drepturi, încurajând umanitatea, având în vedere evenimentele petrecute pe parcursul celui de-al Doilea Război Mondial.

Cadrul conceptual privind „educația/școala incluzivă” a fost introdus prin Declarația de la Salamanca, în anul 1994, adoptată de UNESCO. Documentul stipulează următoarele: „...școlile trebuie să-i primească pe toți copiii, indiferent de condiția lor fizică, intelectuală, socială, afectivă, lingvistică sau de orice natură. Trebuie deci să fie incluși copii cu dizabilități și copii talentați, copii ai străzii și copii care muncesc, copii proveniți din zone izolate, din populații nomade sau care aparțin minorităților lingvistice, etnice sau culturale și copii care provin din alte zone sau grupuri dezavantajate sau marginalizate...”

Astfel, școala incluzivă trebuie să îi cuprindă pe toți copiii, indiferent de dificultățile și diferențele dintre ei, să țină cont de stilurile diferite de învățare și ritmurile diferite, oferindu-le tuturor șansa la o educație de calitate. Prin adoptarea unor curriculum-uri adecvate, strategii de predare-învățare-evaluare, parteneriate cu comunitățile din care fac parte și existența unor servicii de sprijin adaptate la nevoile speciale ale copiilor putem construi o societate incluzivă care oferă educație tuturor.

Principiile cheie ale incluziunii susțin:

- valorizarea diversității;
- dreptul de a fi respectat;
- demnitatea ființei umane;
- nevoile individuale înțelese ca cerințe individuale;
- planificarea și proiectarea unei politici educaționale pe termen lung;
- responsabilitatea colectivă;
- dezvoltarea relațiilor și a culturii profesionale;
- șanse egale;
- materiale didactice diverse;
- personal suplimentar specializat;
- metode de predare noi, adaptate progresului tehnologic.

Educația incluzivă este o provocare continuă spre schimbarea atitudinilor și mentalităților precum și a politicilor și practicilor de excludere și segregare. Integrarea nu este suficientă pentru a împiedica marginalizarea anumitor categorii de copii, ci trebuie conștientizat faptul că oamenii se nasc diferiți, provin din familii cu valori și norme diferite, uneori vulnerabile (mai ales în mediul rural), își formează abilități, competențe diferite pentru viață, și de aceea este nevoie de un sistem educațional public care îi educă pe toți și îi ajută să devină adulții de mâine.

Rapoartele UNICEF România susțin faptul că în ultimii 30 de ani s-au făcut progrese considerabile în privința educației copiilor, însă sărăcia, discriminarea sau lipsa de sprijin din partea familiilor și a comunității privează de educație un număr mare de copii. Școala trebuie să facă tot ceea ce este necesar pentru a forma oameni adaptați la societatea modernă, adulți responsabili, indiferent de lipsurile pe care le au atunci când pornesc în viață. Incluziunea în educație reprezintă un aspect al incluziunii în societate. Colaborarea între toți factorii implicați în dezvoltarea copiilor este primordială pentru oferirea unei educații incluzive.

Bibliografie

1. Gherguț A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Ed. Polirom, Iași, 2006.
2. Gherguț A., Frumos L., Educația incluzivă. Ghid metodologic,, Ed. Polirom, Iași, 2019.
3. <https://www.unicef.org/romania/ro/pachetul-educa%C8%9Bie-incluziv%C4%83-de-calitate>.

Egalitatea de șanse a copiilor cu ces în educația timpurie

*Prof. înv. primar Tîrlea Ana
Școala Gimnazială Nr. 1 Motru, Jud. Gorj*

Egalitatea de șanse-este un concept des vehiculat. Există însă două aspecte ale acestuia care trebuie avute în vedere: la nivel formal, se vorbește despre egalitatea în drepturi a indivizilor - egalitate garantată prin Constituție, de multe ori însă este nevoie de un alt concept menit să asigure că toți cetățenii unei țări beneficiază de șanse egale pentru a-și putea atinge potențialul maxim. Aici intervine conceptul de egalitate de șanse pornind de la constatarea că societatea este formată din segmente diverse, cu poziții mai mult sau mai puțin favorizate de societate. Ideea de a asigura egalitatea de șanse pentru toți înseamnă crearea contextului necesar astfel încât și cei aparținând unor grupuri defavorizate să ajungă să beneficieze treptat de aceeași linie de start în competiția dintre indivizi.

Educația pentru toți copiii este o cerință fermă și clară a epocii noastre, determinată de nevoile acute ale timpului prezent. În filosofia lumii moderne materializată în politicile educaționale, internaționale și naționale, se caută răspuns la întrebări firești care doresc să exemplifice îngrijorarea față de viitorul lumii. Procesul educativ trebuie să se adreseze tuturor și să se concentreze pe soluții rapide și adecvate la adaptarea față de diversitatea și unicitatea umană.

Egalizarea șanselor sprijină toți copiii, inclusiv pe cei cu CES, pentru a-și atinge standardele propuse de programul de educație, prin asigurarea accesului egal la curriculum, utilizarea adecvată a unor strategii de instruire, activități de învățare, materiale educaționale și mediul grupei.

Noțiunea de CES desemnează necesitățile educaționale complementare obiectivelor generale ale educației formale, necesități care solicită o școlarizare adaptată particularităților individuale sau caracteristicile unei deficiențe ori tulburări de învățare, precum și o intervenție specifică, prin reabilitarea, recuperarea corespunzătoare. CES exprimă o necesitate evidentă de a se acorda anumitor copii o atenție și o asistență educațională suplimentară, fără de care nu se poate vorbi efectiv de egalizarea șanselor, de acces și participare școlară și socială.

Pentru un cadru didactic este un adevăr evident că fiecare copil este în felul său .Fiecare copil este unic și nici un copil nu este identic cu altul. Sunt diferențe pe care le vedem cu ochiul liber și altele pe care le observăm mai greu sau avem nevoie de metode speciale ca să le evidențiem.

Mai mult decât în orice perioadă de viață copiii la vârste mici sunt foarte diferiți. Împărțirea lor în grupuri de vârstă cronologică nu corespunde în fapt cu nivelul lor de dezvoltare. Așa cum este cunoscut fiecare copil se dezvoltă în ritmul și stilul său. Dezvoltarea este determinată de ereditatea biologică și de influența mediului, într-o combinație specifică fiecărui individ, dezvoltarea se realizează prin procesul de învățare. Învățarea presupune achiziții, adaptări succesive, reveniri, bariere și factori de facilitare, particularități. Abordarea copiilor la vârstele timpurii în funcție numai de vârsta cronologică poate să împiedice tratarea corectă individualizată și personalizată a copilului. Copiii sunt diferiți prin particularitățile de vârstă și prin particularitățile individuale. Chiar la aceeași vârstă unii sunt mai scunzi sau mai înalți; mai slabi sau mai grași, mai sensibili sau mai puternici, învață mai repede sau mai încet, etc. Putem spune că există multe diferențe

date de particularitățile de vârstă, altele de trăsăturile lor fizice, de reacții emoționale, de temperament, de ritmul de dezvoltare, de stilul învățării, de preocupările predilecte, de aptitudini și de comportamente pe care și le manifestă fiecare.

Toate aceste diferențe se traduc în activitatea școlară, de aceea se impun și cerințe educative. Acest lucru este valabil pentru toți copiii, fie că sunt obișnuiți, fie de excepție, aflați la extremele superiorului și ale problemelor serioase ale dezvoltării (deficiențe, tulburări).

Copiii care sunt diferiți și au CES, cer atenție specială și necesită sprijin pe parcursul dezvoltării lor. De aceea în munca la catedră am urmărit să trec de la politicile largi la măsura pedagogică directă, de la concepte la acțiune. Am conștientizat rolul pe care poate să-l joace o strategie didactică adecvată în rezolvarea multor probleme de dezvoltare. Propunerea unui spațiu educativ organizat și amenajat în sensul urmăririi dezvoltării și stimulării este cea mai eficientă. Este eficient parteneriatul educațional și este necesară cunoașterea inițială a individualității copiilor. Problema cea mai dificilă a constituit-o înregistrarea progreselor preșcolarilor și evaluarea nevoilor și evoluțiilor lor.

Identificarea inițială a copiilor care prezintă riscuri în dezvoltare este delicată, dar nu de netrecut. Ea se realizează prin evaluarea inițială cu atenție a copiilor și a naturii dificultăților pe care ei le pot avea. Cunoașterea preșcolarului a evidențiat o serie de posibilități de evaluare cu instrumente diferite, care sunt la îndemâna educatoarei și a părinților.

Pentru atingerea obiectivelor în această etapă am tratat copilul, mereu ca un individ, m-am asigurat că nu stă deloc izolat, că se joacă împreună cu ceilalți copii din grupă, că ceilalți nu sunt ironici și-l tratează cu respect. Am căutat să-l încurajez permanent să-l implic în toate activitățile, să valorizez rezultatele muncii lui chiar dacă sunt mici.

Am prezentat progresele copilului către părinți și alți adulți asigurându-mă că aceștia prețuiesc fiecare succes. Așteptările mele au fost realiste în concordanță cu abilitățile lui, am desfășurat activități adecvate pentru a-i oferi șansa de a obține rezultate pozitive și progrese cât de mici, l-am încurajat în luarea deciziilor și alegerea soluțiilor.

Este imperios necesar ca în activitatea cu preșcolarii educatoarea să dea dovadă de flexibilitate și creativitate în abordarea situațiilor didactice, pentru a evita rutina și a acționa pentru transformarea învățământului care încă se bazează pe informație, pe reproducerea ei, într-un învățământ global, integrat și creativ, bazat pe educație, pe formarea copilului a dezvoltării sale.

În metodologia de aplicare a Curriculumului preșcolar am pus accent pe:

- promovarea conceptului de dezvoltare globală a copilului ;
- realizarea unei legături reale între domeniile experiențiale și domeniile de dezvoltare, fără a căuta o suprapunere exclusivă a lor;
- coordonarea eforturilor comune ale celor trei parteneri ai procesului de predare –învățare - evaluare, respectiv cadrele didactice, părinții, copiii, dar și a colaboratorilor și partenerilor educaționali din comunitate a căror implicare este la fel de importantă;
- folosirea metodelor interactive;

Metodologia diversificată, îmbinarea dintre activitățile de cooperare, de învățare în grup, cu activitățile de muncă independentă reprezintă o cerință primordială în educația incluzivă. Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Știind că jocul este formă de organizare, metodă și procedeu, în activitatea instructiv educativă din grădiniță, oricare din metodele interactive este un joc cu multiple valențe formativ-informative ce se răsfrâng asupra minții, personalității copilului.

Folosirea metodelor interactive de grup în activitatea cu preșcolarii mi-a permis să experimentez, să caut noi variante pentru a spori eficiența activității instructiv-educative din grădiniță, prin directă implicare a preșcolarului și mobilizarea efortului său cognitiv. Adevărata învățare este aceea care permite transferul achizițiilor în contexte noi. Lucrul în echipă a oferit copiilor posibilitatea de a-și împărtăși părerile, experiența, ideile, strategiile personale de lucru, informațiile, iar timpul de soluționare a problemelor a fost de cele mai multe ori mai scurt.

Așadar, metodele interactive determină solicitarea mecanismelor gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și

capacitățile copiilor, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

Am constatat că preșcolarii s-au implicat mai mult în învățare decât în abordările frontale sau individuale, au manifestat dorința de a împărtăși celorlalți ceea ce au experimentat, au creat un cadru minunat de acțiune pentru copiii cu cerințe educative speciale.

Principiile care conduc activitățile de stimulare și provocare a situațiilor de învățare-dezvoltare sunt în mare aceleași care stimulează adaptarea și reabilitarea copiilor cu CES.

Problemele mediului stimulat, cunoașterea și tratarea nevoilor individuale, contribuie la programul de educație timpurie și pot fi baza unui program de incluziune.

În acest sens, toate problemele ușoare, dizabilitățile intelectuale ușoare, deficiență motorie și tulburările de învățare se pot rezolva în activitățile de zi cu zi. În același timp este nevoie de sprijin calificat și de colaborarea cu familiile copiilor.

O educație timpurie de calitate pornește de la cunoașterea de către adulți a modului în care copilul crește, se dezvoltă și învață. Cu cât îl vom cunoaște mai bine cu atât vom fi mai realiști în așteptările pe care le avem pentru copil și cu atât vom ști mai bine cum să-l sprijinim în dezvoltarea lui pentru a-i asigura cele mai adecvate condiții pentru a-și împlini potențialul. Putem considera că un program de calitate în educația timpurie are multe din caracteristicile unui program incluziv, dar pentru a opera cu toate nevoile speciale este nevoie de competențe noi ale educatoarelor, de colaborare și de multe ori de sprijinul direct al altor profesioniști. Asigurarea calității serviciilor de educație timpurie depinde în cea mai mare măsură de calitatea pregătirii profesionale a cadrelor didactice care lucrează în serviciile de educație timpurie.

Un cadru didactic model ar trebui să dețină următoarele competențe:

- *Competența psiho-pedagogică*
- *Competența psihosocială*
- *Competența morală*
- *Competența profesional-științifică*

De ce este nevoie de toate aceste competențe? Pentru că profesia de educatoare este complexă și necesită multă dăruire, profesionalism, timp, studiu, întrebări și găsirea răspunsurilor.

Pentru atingerea standardelor de performanță este nevoie de o pregătire profesională corespunzătoare, de o formare continuă și nu sporadică, de o schimbare radicală a modului de abordare a activității didactice.

În misiunea sa cadrul didactic - în cazul nostru educatoarea, are în vedere toate aspectele pe care le reprezintă mediul educațional, situațiile didactice și egalitatea de șanse și nondiscriminarea în mediul școlar care în concepția mea este o provocare - ea trebuie să fie „expert” în procesul instructiv-educativ.

Filozofia și spiritul Legilor din fotbal.

Prof. Lakotoș Ilie-Ionuț

Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea

Fotbalul este cel mai mare sport de pe Pământ. Se practică în toate țările, la o mare varietate de niveluri. Legile Jocului sunt aceleași peste tot în lume, de la finala Campionatului Mondial de Fotbal și până la un joc între copii într-un sat îndepărtat.

Ideea prin care se aplică același principiu de Legi pentru toate jocurile din toată lumea este un fapt extrem de important și trebuie menținut cu indiferență de presiuni și probleme care pot apărea.

Acest sport necesită un conținut de Legi care să ofere corectitudinea jocului, întrucât acest aspect presupune un ideal principal al fotbalului și care determină frumusețea și caracteristica esențială a spiritului

jocului. Cele mai perfecte meciuri sunt acelea în care arbitrul intervine cât mai rar, deoarece sportivii manifestă o atitudine corespunzătoare față de adversari, coechipieri, suporterii, sponsori, oficiali, și de Legile Jocului.

Conducătorul de joc este arbitrul, iar acesta, prin intermediul Legilor, trebuie să garanteze o siguranță cât mai mare a jocului. *Pentru aceasta, este obligatoriu ca sportivii să-și respecte adversarii, iar arbitrii să creeze un mediu sigur de joc, intervenind cu fermitate atunci când jocul devine prea agresiv sau periculos. Legile exprimă faptul că lipsa siguranței de joc este inacceptabilă prin formulări cu caracter disciplinar; de exemplu, „atac imprudent”(avertisment=cartonaș galben) și „punerea în pericol a integrității corporale a adversarului” sau „folosirea forței excesive”(eliminare=cartonaș roșu). (The International Football Association Board, 2019).*

„Fotbalul trebuie să fie atractiv și plăcut pentru jucători, oficialii de meci, antrenori, precum și pentru spectatori, suporterii, organizatori, etc. Legile trebuie să contribuie la atractivitatea și plăcerea jocului, astfel încât oamenii, indiferent de vârstă, rasă, religie, cultură, etnie, sex, orientare sexuală, dizabilități, etc, să dorească să participe și să se bucure de fotbal.” (The International Football Association Board, 2019, p. 13).

În comparație cu alte sporturi, regulamentul acestui sport este relativ simplu, dar pot exista numeroase faze care pot fi interpretabile, iar arbitrii sunt la rândul lor tot oameni și pot comite greșeli, iar anumite decizii provoacă, în mod inevitabil, discuții și diverse comentarii. Aceste polemici fac parte din frumusețea jocului, dar, indiferent de decizia luată de arbitru, spiritul jocului impune respectarea deciziilor arbitrilor în toate cazurile.

Legile concepute de The International Football Association Board au fost analizate și revizuite de comisiile consultative pe probleme de fotbal și probleme tehnice astfel încât să se realizeze evoluția Legilor Jocului. Aceste modificări au menirea de a contribui la dezvoltarea rangurilor inferioare de activitate fotbalistică printre care doresc să le menționez pe următoarele:

- *Sporirea flexibilității asociațiilor naționale în ceea ce privește modificarea unora dintre Legile cu caracter „organizatoric” cu scopul promovării fotbalului în țările lor;* (The International Football Association Board, 2019, p. 14).
- *Introducerea posibilităților de utilizare a eliminărilor temporare ca sancțiune alternativă pentru avertisment(cartonaș galben) în competițiile de tineret, veterani, pentru persoanele cu dizabilități și în fotbalul de bază(nivelurile inferioare de practicare a fotbalului);* (The International Football Association Board, 2019, p. 14).
- *Extinderea utilizării sistemului de reintroducere pe teren a unui jucător înlocuit la competițiile de tineret, veterani și pentru persoanele cu dizabilități(aceasta fiind deja permis în fotbalul de bază).* (The International Football Association Board, 2019, p. 15).

În anul 2018, luna martie, Adunarea Generală Anuală a The International Football Association Board a determinat o „revoluție” prin luarea unor decizii, care s-au dovedit extrem de utile, de a face modificări la efectuarea a unei înlocuiri suplimentare în prelungiri și utilizarea asistenței video în arbitraj(VAR).

Introducerea posibilității de efectuare a unei înlocuiri suplimentare de jucători în prelungiri este importantă pentru toate gradele în care se efectuează acest sport, din motivul că previne pericolul de epuizare/accidentare a altui jucător și cresc posibilitățile ca rezultatul final al meciului să se facă în prelungiri.

Introducerea asistenței video în arbitraj anulează orice controversă asupra deciziilor arbitrilor. Sistemul VAR ajută la creșterea echității și la dezvoltarea comportamentului fotbalistilor profesioniști.

În prezent este preocuparea permanentă a IFAB referitor la îmbunătățirea atitudinii comportamentale în fotbal și a imaginii acestuia prin intermediul Legilor Jocului și utilizarea Strategiei „play fair” tratând cu deosebită atenție trei domenii extrem de utile:

- Corectitudinea și integritatea;
- Universalitatea și incluziunea;
- Dezvoltarea tehnologiei.

IFAB pune mare preț pe corectitudine, universalitate, incluziune și tehnologie. Aceste domenii oferă șansa de a perfecționa Legile Jocului și promovarea unui joc corect și plăcut pe toate suprafețele fotbalistice din întreaga lume.

Bibliografie

Egalitate de șanse în sistemul educațional

*Prof.inv.presc. Melcescu Maria Laura
Grădinița nr.185, București, Sector 5*

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare. Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială.

Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare. În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin

din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii.

De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate.

Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate. Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm.

Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor. Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate.

Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact. Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluși principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Egalitatea de șanse

Prof. Din Maria Andreea

Școala Gimnazială Anton Pann Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD.

Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin

implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite.

Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Bibliografie

1. <https://edict.ro/egalitatea-de-sanse-in-sistemul-educational-romanesc/>
2. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Egalitatea de șanse, nediscriminare și dezvoltare durabilă

Ec.Anghel Daniela Carmen

Școala Gimnazială Nr.5 Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse are la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală. Legislația României garantează drepturile egale ale cetățenilor de a participa la viața economică și socială, fără discriminare, de a se pregăti și forma într-o anumită profesie, de a se angaja, promova și participa la distribuirea beneficiilor, de a se bucura de protecție socială în anumite situații. Cu toate acestea, discriminarea persistă în mai multe domenii!

Tipuri de discriminări în România

I. Discriminarea după gen

Contextul românesc arată că în domeniul muncii există o segregare pe sexe a ocupațiilor, observându-se că cele în care predomină femeile sunt, în general, mai prost plătite. Bărbații joacă un rol esențial în asigurarea progreselor către egalitatea de gen, inclusiv prin repartizarea egală a responsabilităților de îngrijire a persoanelor aflate în întreținere, aceasta fiind una dintre condițiile preliminare pentru participarea egală a femeilor pe piața forței de muncă. Crearea unor cadre instituționale și, dacă este cazul, legislative care să le garanteze atât femeilor, cât și bărbaților o veritabilă libertate personală de alegere în ceea ce privește concilierea vieții profesionale cu viața de familie și viața privată oferă avantaje ambelor sexe și reprezintă o modalitate de a avansa realizarea practică a egalității de facto între femei și bărbați.

România, Finlanda și Croația, statele membre care asigură consecutiv președinția rotativă a Consiliului Uniunii Europene în perioada ianuarie 2019 – iunie 2020, au semnat, în luna martie 2019, Declarația Trio comună privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, document care stabilește obiectivele, măsurile și acțiunile comune specifice acestui domeniu.

Documentul propune elaborarea unei Strategii europene pentru egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați după 2019, care să continue Angajamentul Strategic al UE pentru Egalitatea de Șanse,

cu scopul de a consolida eforturile, atât la nivelul factorilor de decizie, la cel mai înalt nivel, cât și la nivelul implementării politicilor publice și a activităților specifice.

Strategia este necesară atât pentru asigurarea responsabilizării și a coordonării pe termen lung, dar și pentru aplicarea efectivă a măsurilor și monitorizarea rezultatelor politicilor publice privind egalitatea de gen în UE. Trio-ul Președinției a stabilit mai multe obiective comune, printre care promovarea participării femeilor pe piața forței de muncă, inclusiv prin facilitarea reinsertiei lor profesionale, consolidarea eforturilor pentru crearea unui mediu favorabil antreprenoriatului femeilor, îmbunătățirea calității vieții tuturor celor aflate în situații vulnerabile.

II. Discriminarea după orientarea sexuală

Din punct de vedere juridic, situația din România poate fi considerată stabilă, însă discriminarea lesbianelor, homosexualilor, bisexualilor și a persoanelor trans-gender este o realitate prezentă în domeniul serviciilor publice, relațiile de muncă, comportamentul și practicile angajaților din unele instituții, reflectarea în mass-media, chiar și în relațiile de familie. De asemenea, există prejudecăți și stereotipuri privind persoanele trans-gender din România, acestea fiind considerate anormale de majoritatea românilor.

Discriminarea după orientarea sexuală are la bază următoarele fenomene:

- Intoleranța față de persoanele cu altă orientare sexuală decât cea convențională;
- Dificultățile întâmpinate în auto-acceptarea identității sexuale, ce au ca efect lipsa vizibilității personale și sociale a persoanelor trans-gender;
- Excluziunea socială a persoanelor cu altă orientare sexuală, în special a persoanelor trans-gender;
- Violența împotriva membrilor comunității trans-gender din România și atitudinea intolerantă față de aceștia;
- Prezența în mass-media a stereotipurilor și prejudecăților referitoare la comunitatea trans-gender din România.

III. Discriminarea după vârstă

În România este discriminată populația vârstnică, principalele probleme datorându-se:

- Dificultăților de percepere de către societate a persoanelor vârstnice ca reprezentând o importantă resursă culturală și profesională;
- Slabei conștientizări de către societate a importanței îmbătrânirii active ca element de bază în asigurarea egalității de șanse pe parcursul întregii vieți;
- Accesul redus al femeilor de peste 55 de ani pe piața muncii;

IV. Discriminarea persoanelor cu dizabilități

Accesul la educație, asistență medicală, încadrarea în muncă, transportul public, condițiile de locuit și de mișcare în mediul fizic reprezintă domenii deloc sau insuficient rezolvate de autoritățile publice locale. Principalele probleme cu care se confruntă persoanele cu dizabilități sunt:

- Accesul scăzut la servicii sociale specializate;
- Accesul scăzut pe piața muncii;
- Accesul scăzut la orice formă de educație, din cauza inexistenței unui sistem de educație timpurie pentru copilul cu handicap, a mentalităților învechite ale profesorilor, precum și a lipsei accesibilităților mediului fizic și informațional în sistemul de învățământ;
- Accesul persoanelor cu handicap locomotor în mijloace de transport în comun.

V. Discriminarea după etnie

Conform recensământului din anul 2011, populația minoritară reprezintă un procent de circa 11% din totalul de 20,1 milioane de locuitori. Cea mai importantă minoritate din România este cea maghiară – 1,23 milioane de locuitori (circa 58,9% din totalul minorităților), fiind urmată de minoritatea romă – 0,62

milioane (29,8% din minoritari). În total, există 20 de minorități naționale în România, iar discriminarea lor are următoarele cauze:

- Discrepanțele notabile între capacitatea de organizare și acțiune a organizațiilor minorităților naționale;
- Slaba reprezentare a femeilor și a tinerilor aparținând minorităților naționale în viața publică;
- Persistența unor stereotipuri negative referitoare la unele minorități naționale în opinia publică și în mass-media;
- Insuficienta promovare a identităților multiple și a diversității etnoculturale, lingvistice și religioase, ca fundamente ale coeziunii în societatea actuală;
- Existența unui sistem patriarhal și a unor norme comunitare care nu permit femeilor romă dezvoltarea unei cariere profesionale;
- Formele multiple de discriminare cu care femeile romă se confruntă în accesul la bunuri și servicii, precum și la furnizarea serviciilor.

Atât respectarea drepturilor omului, cât și respectarea egalității de șanse reprezintă valori fundamentale ale Uniunii Europene, astfel cum se prevede în Tratatul privind Uniunea Europeană, care prevede că, în toate acțiunile sale, Uniunea urmărește să elimine inegalitățile și să promoveze egalitatea între femei și bărbați, precum și să combată orice discriminare din diferite motive. Prin urmare, sunt necesare un angajament politic formal și inițiative de politici active pentru a accelera progresele și pentru a răspunde așteptărilor cetățenilor. Egalitatea de șanse este o condiție preliminară pentru creșterea economică, pentru prosperitate și competitivitate și, prin urmare, pentru sustenabilitatea și bunăstarea societăților noastre.

Bibliografie

1. Copiii romi, Raport de cercetare – Organizația Salvați Copiii 2006.
2. Vino mai aproape. Incluziunea și excluziunea romilor în societatea românească de azi – G. Fleck, I. Florea, D. Kiss, C. Rughiniș, D. Arpinte, E. Ringhofer Agenția Națională pentru Romi 2009
3. Participarea la educație a copiilor romi. Probleme, soluții, actori – M. Jigău, M. Surdu și colab, Ministerul Educației și Cercetării, ICCV, UNICEF 2002.
4. Abuzul și neglijarea copiilor. Studiu sociologic la nivel național – C. Grădinaru, D. Stănculeanu, Salvați copii 2013.

Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc

*Profesor învățământ primar: Șițoiu Alina Mihaela
Școala Gimnazială Valea Mare, Oraș Băbeni*

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă

cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri

potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate“ înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrația secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluși principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic“ al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Egalitatea de șanse prin educație

Secretar, Răducă Ioana

Școala Gimnazială Achim Popescu, Păușești Măglași

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate“ înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrația secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru

toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie romă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii.

De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate.

Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrația secolului

trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluși principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic“ al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Bibliografie

1. <https://www.didactform.sns.ro/baza-de-date-online-cu-bune-practici-pentru-educatie-incluziva-de-calitate/respectarea-principiului-egalitatii-de-sanse-in-sistemul-educational>.
2. Crețu D, Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009;
3. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004;
4. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Egalitatea de șanse prin educație

*Prof. Samoilă Mirela Andreea
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea*

Referatul prezentat în paginile următoare are rolul de informa cititorul asupra conceptului de egalitate de șanse și de a prezenta și exemplifica diferite accepțiuni ale termenului. Înțelegem prin șansă o situație favorabilă, un prilej, o oportunitate.

Egalitatea, în acest sens, înseamnă că indivizii au șanse egale de acces la ceea ce își doresc: loc de muncă, profesie, statut decizional și economic. Egalitate de șanse are sensul de a crea acces mai mare pentru grupurile vulnerabile (care întâmpină greutăți ca să acceadă) la : educație, servicii sanitare, locuință, locuri de muncă, dreptul la vot sau participarea la luarea deciziilor.

Acest acces nu poate fi îngădit, sub nicio formă, pe baza poziției sociale, clasei, sexului, apartenenței profesionale, etniei sau dizabilității.

Discriminarea în educație și pe piața muncii creează indivizi neadaptați condițiilor sociale, care nu fac față cerințelor, fie că este vorba despre femei, romi, persoane cu dizabilități sau alte grupuri vulnerabile. Pentru un stat, asta înseamnă că, în loc să formeze cetățeni care să contribuie la dezvoltare, formează cetățeni care devin cazuri sociale. Așadar, există un avantaj economic al aplicării principiilor egalității de șanse.

În altă ordine de idei, segregarea celor care fac parte din grupuri dezavantajate, care, așa cum am arătat, a fost o practică frecventă în istoria discriminării, a dus, în timp, la conflicte sociale, date fiind necunoașterea dintre grupuri, distanțele sociale și neînțelegerea culturilor, nevoilor și caracteristicilor de grup. Așadar, prezența celor care fac parte din grupurile vulnerabile alături de ceilalți, ghidată de autoritate, este de natură să creeze o mai bună cunoaștere a diversității, curiozitate față de necunoscut în detrimentul fricii de necunoscut, curajul de a explora alte culturi sau situații de viață.

Egalitatea de șanse, la nivel educațional înseamnă oferirea de “opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare” (Reuchlin, 1991), o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice - evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea - care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială (Husén, 1975)”.

Politicile de egalizare de șanse mizează pe formarea unor competențe de bază pentru toți copiii,

combătând excluziunea socială și selecția ca mod de departajare între copii, și aduc în educația formală tehnici non-formale pentru a întări procesul de învățare. De asemenea, aceste politici au urmărit extinderea învățării dincolo de educația considerată până atunci standard, prin apariția programelor de tip a doua șansă pentru cei care au abandonat școala timpuriu sau nu au făcut-o deloc.

Incluziunea în clasă și în școală

Incluziunea presupune un set de politici, măsuri sau acțiuni al căror scop este ca cel dezavantajat / grupul defavorizat să se simtă și să devină egalul tuturor. Putem realiza incluziunea copiilor dezavantajați sau din grupurile vulnerabile prin intervenții / acțiuni de tip:

Comportamental. De exemplu, prevederi de tip “cod de conduită” în regulamentul clasei, dacă există, sau al școlii; acestea ar trebui să se refere la comportamentul acceptat față de copiii care fac parte din grupurile vulnerabile, la utilizarea sau neutilizarea unor termeni considerați jignitori (“nebun”, “handicapat”, “poponar”, “bozgor”) și ar trebui să se aplice atât cadrelor didactice și personalului auxiliar, cât și elevilor.

Comunicațional: În timpul interacțiunii cu elevii din grupuri vulnerabile sau în interacțiuni cu terți profesorii vor evita orice elemente de limbaj sau termeni care ar putea răni sau jigni copilul, precum și orice categorisire în funcție de sex, rasă, etnie, clasă socială, nivel de venit, religie sau orientare sexuală, astfel încât copilul să se simtă valorizat pentru ceea ce realizează, nu pentru ceea ce nu a ales și nu poate controla. Colegilor tipici nu trebuie să li se ascundă problema unui copil atipic (de pildă, cu dizabilități), se va discuta deschis cu ei, li se va răspunde la întrebări, însă ideal este să nu se insiste asupra problemelor și profesorul / dirigintele, de comun acord cu părinții, să mute accentul de pe problemă pe progrese și realizări. În cazul unor copii care provin din medii sărace, de pildă, se poate accentua progresul, în ciuda unor condiții dificile de viață.

Fizic. Accesibilizări fizice în cazul copiilor cu anumite tipuri de dizabilități

Educațional. Consultarea familiilor și a specialiștilor care îngrijesc copiii cu anumite tipuri de dizabilități în procesul educativ. Utilizarea resurselor specializate, de tip ONG, pentru probleme specifice ale copiilor cu dizabilități, pentru abordarea educației de gen sau a educației copiilor aparținând minorităților etnice, religioase sau sexuale. ONG-urile pot ajuta cadrul didactic să înțeleagă mai bine anumite probleme, nevoi și au experiență în a aborda obstacole de diverse tipuri. Utilizarea materialelor educaționale, metodelor de intervenție școlară, tehnicilor de testare și urmărire a evoluției specific pentru copiii cu CES, dar și în cazul copiilor care provin din medii sărace, ai căror părinți / aparținători sunt analfabeți. Acești copii au nevoie de îndrumare suplimentară de la școală pentru a recupera “handicapul cultural” și au nevoie de o predare atractivă, de metode creative de transmitere a informațiilor.

Tipuri de intervenție: valorizarea și abordarea personalizată

Pentru copiii care vin din familii cu analfabetism, primii 4 ani de școală sunt fundamentali în a recupera distanța cognitivă. Însă și după această perioadă, mai ales când materia se diversifică și devine stufoasă, copiii trebuie să primească ajutor de la profesori. Trebuie avut în vedere că, spre deosebire de copiii ai căror părinți îi pot ajuta la teme, acești copii nu au de unde să primească sprijin. De aceea, profesorii pot încerca să identifice ei înșiși programe extra-curriculare unde să-I îndrume pe copii: fundații, asociații, biserici care oferă after-school gratuit sau voluntari. O discuție cu aceștia privind nivelul copiilor și cerințele școlare poate duce la o intervenție care să îl ajute pe copil să depășească nivelul și greutatea.

Cadrele didactice care au elevi aparținând minorității rome își pot evalua singure toleranța înainte de a începe lucrul într-o clasă: ce se așteaptă de la acei elevi, dacă se așteaptă la rezultate diferite, dacă simt disconfort în prezența lor, dacă sunt deranjați de accentul sau îmbrăcămintea lor etc. Odată cu aceste răspunsuri proprii, pot înțelege de la ce atitudine pornesc ele însele și pot verifica atitudinea elevilor ne-romi, ierarhiile formate deja în colectiv, încercând ulterior mici intervenții în spiritul cooperării de grup.

Orice disciplină poate fi predată pornind de la experiența și cunoștințele copiilor. Mai ales în cazurile copiilor care provin din medii dezavantajate, este extrem de importantă abordarea predării prin exemple la îndemâna lor, care le trezește curiozitatea despre cauzele unor fenomene.

Implicarea familiilor în actul educațional este foarte importantă pentru succesul școlar al oricărui copil. Chemarea la școală a părinților romi doar pentru a lua act de comportamentele negative sau rezultatele proaste ale copiilor crează, atât pentru părinți, cât și pentru copii, un sentiment de rușine, de neliniște care poate genera reacție de retragere sau respingere. De aceea, este foarte important ca părinții să afle, prin întâlniri scurte individuale, bilete sau telefon, atunci când copiii lor au rezultate bune. Asta îi va face încrezători în profesor și în mediul școlar și îi va determina să dea ei înșiși feed-back pozitiv copiilor.

Bibliografie

1. *Managementul Clasei. Ghid pentru învățători și profesori*, D.E. Tudose (coord.), B. Bursuc, A. Popescu, UNICEF, Centrul Parteneriat pentru Egalitate 2007.
2. *Vino mai aproape. Incluziunea și excluziunea romilor în societatea românească de azi* – G. Fleck, I. Florea, D. Kiss, Rughiniș, D. Arpinte, E. Ringhofer Agenția Națională pentru Romi 2009.
3. *Participarea la educație a copiilor romi. Probleme, soluții, actori* – M. Jigău, M. Surdu și colab, Ministerul Educației și Cercetării, ICCV, UNICEF 2002

Egalitatea de șanse prin educație în învățământul românesc

Prof. Silvia Turbureanu

Palatul Copiilor Municipiul Râmnicu Vâlcea

Luând în calcul cele două accepțiuni ale educației, confirmate de dexonline: “*Ansamblu de metode și de măsuri aplicate sistematic (și în cadru organizat) cu scopul formării și dezvoltării însușirilor intelectuale, morale, fizice etc. ale copiilor; ale tineretului sau ale oamenilor ori ale colectivităților umane.*”, respectiv “*(Proces de) influențare sistematică (și în cadru organizat) a formării și dezvoltării însușirilor intelectuale, morale, fizice etc. ale copiilor; ale tineretului sau ale oamenilor ori ale colectivităților umane prin educație*”¹, consider că rezultă fără echivoc că învățământul românesc reprezintă cadrul organizat în care **mijloace de învățământ, metodele, tehnicile și strategiile de predare, învățare și evaluare “își dau mâna” și formează un proces continuu de formare și îmbunătățire a activității tuturor: copiii, elevii, profesorii, părinții etc. creându-ne convingerea că este, de fapt, locul cel mai sigur în care se garantează producerea și/sau continuarea educației.**

Raportându-ne strict la educație, consider că ea începe într-un cadru la fel de organizat odată cu apariția copilului pe această lume și are loc în familie, fiind cel mai important pilon al societății.

Cât privește noțiunea de șansă, dexro ne convinge că nu este altceva decât o “*Circumstanță favorabilă, posibilitate de reușită, de succes; noroc*”² apărute în viața omului, indiferent de domeniul de referință. Ori, pentru ca acestea să existe într-adevăr și să fie și egale, trebuie să existe calitate superioară, exigență profesională și condiții egale, fie că vorbim de familie, fie că vorbim de învățământul românesc.

Decalajele, derapajele și mediile nefaste nu pot garanta nici existența educației și, desigur, nici egalitatea de șanse, nici în familie și nici în învățământ, nici pentru prima șansă și nici pentru cea de-a doua, chiar dacă sunt legiferate și se produc în învățământul românesc.

În consecință, existența reală a egalității de șanse prin educație poate fi ori devini certitudine doar dacă decalajele, derapajele și mediile nefaste sunt eliminate sau cel puțin reduse considerabil, altfel, totul rămâne la stadiul de mit, din păcate! Din aceste motive, fiecare dintre cei doi piloni ai societății – omul și statul, pe care l-a creat de altfel, trebuie să fie uniți, deci indispensabili, iar șansa, egalitatea de șanse prin educație, atât în familie cât și în învățământul românesc, devin certitudini! Odată devenite certitudini,

Bibliografie

- 1 <https://dexonline.ro/definitie/educa%C8%9Bie>
- 2 <http://www.dexro.ro/definitii/sansa>

1. <https://dexonline.ro/definitie/educa%C8%9Bie>
2. <http://www.dexro.ro/definitii/sansa>

Egalitatea de șanse

Prof. Radu Ramona

Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD.

Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând

caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluși principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.
3. <https://edict.ro/egalitatea-de-sanse-in-sistemul-educational-romanesc/>

Egalității de șanse în sistemul educațional

*Prof. Gaiță Claudiu Gabriel
Școala Gimnazială "I. Gh. Duca" Râmnicu Vâlcea*

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe:

- copiii din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți,
- copiii ai căror părinți sunt șomeri,
- copiii care au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral,
- copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport
- copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Abordarea conceptului de egalizare a șanselor din perspectiva sociologiei educației implică analiza raportului dintre reușita școlară și apartenența socială a elevilor.

Studiile de sociologie comparată efectuate în anii 1970 evidențiază faptul că șansele de a urma studiile variază după apartenența socială a elevilor chiar în condiții de reușită egală.

Pe parcursul școlarității, această tendință este confirmată în măsura în care:

- a) influențele mediului școlar sunt mai mari decât cele strict școlare;
- b) omogenizarea socială este progresivă prin cei care supraviețuiesc selecției școlare;
- c) diferențele sociale au un impact mai mare decât diferențele pedagogice (resurse, metodologie, efective școlare etc.);
- d) diferențele individuale nu sunt evocate în contextul tezei educabilității care oferă premise reușitei cel puțin la nivelul școlii generale/obligatorii.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrația secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluiași principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Legea educației naționale nr. 1/2011 are numeroase prevederi în spiritul egalității de șanse, a incluziunii sociale, a respectării și a valorizării diversității etnice, culturale și sociale.

Conform legii educației, participarea la învățământ, incluzând participarea la procesele decizionale se face în mod echitabil, implicând în mod nediscriminatoriu toate părțile interesate.

Printre principiile care guvernează învățământul preuniversitar, cel superior precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România se numără:

- principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare;
- principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase;
- principiul asigurării egalității de șanse;
- principiul transparenței - concretizat în asigurarea vizibilității totale a deciziei și a rezultatelor, prin comunicarea periodică și adecvată a acestora;

- principiul libertății de gândire și al independenței față de ideologii, dogme religioase și doctrine politice;

- principiul incluziunii sociale;
- principiul centrării educației pe beneficiarii acesteia;
- principiul participării și responsabilității părinților;
- principiul fundamentării deciziilor pe dialog și consultare.

De asemenea, conform acestor principii prezente în Legea Educației Naționale nr. 1/ 2011, educația școlară ar trebui să țină cont de diversitatea etnică și culturală și să sprijine combaterea discriminării. Legea Educației nu include însă și normele de punere în aplicare a principiilor mai devreme amintite, ceea ce face ca acest cadru legislativ să fie mai degrabă o declarație de intenție decât un sistem care să asigure egalitatea de șanse și educația incluzivă.

În contextul descentralizării educației cea mai mare parte a responsabilității respectării acestor principii revine instituțiilor școlare care nu au însă nici capacitatea administrativă, financiară și nici personal cu expertiză în educația sensibilă la diversitate sau în lucrul cu persoanele defavorizate.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse.

Ministerul Educației Naționale are responsabilități în domeniul respectării egalității de șanse. Astfel, Ministerul Educației Naționale:

- are obligația să asigure instruirea, pregătirea și informarea corespunzătoare a cadrelor didactice, la toate formele de învățământ, public și privat, pe tema egalității de șanse pentru femei și bărbați;
- trebuie să promoveze acele manuale școlare, cursuri universitare, ghiduri pentru aplicarea programelor analitice care să nu cuprindă aspectele de discriminare între sexe, modele șterotipuri comportamentale negative în ceea ce privește rolul femeilor și al bărbaților în viața publică și familială;
- prin inspectoratele școlare teritoriale trebuie să asigure includerea în planurile de învățământ și în alte instrumente curriculare, precum și în activitatea curentă a unităților de învățământ amăsurilor de respectare a principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați.

Instituția la care se pot face plângeri în cazurile în care apar discriminări în sistemul de educație este Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.

Bune practici în sistemul de educație pentru susținerea și promovarea egalității de șanse pentru femei și bărbați

- Elaborarea de manuale, cursuri universitare, ghiduri care nu cuprind aspecte discriminatorii de gen;
- Includerea în programele de învățământ a măsurilor de respectare a principiilor egalității de șanse pentru femei și bărbați. În cadrul unor astfel de programe este de dorit să fie gândite și practicate în mod curent exerciții care se referă la demontarea prejudecăților și a șterotipurilor. În inițierea unei lecții, dar și în finalizarea ei, în sensul aplicării cunoștințelor dobândite, este necesară valorificarea experienței de viață cotidiană a elevilor și elevilor;

Prin tehnicile de lucru utilizate, se poate urmări valorizarea în egală măsură a abilităților fetelor și băieților:

- dezvoltarea unui tip de inteligență emoțională, complementară celei cognitive;
- experimentarea diverselor raporturi de autoritate între fete și băieți
- autoevaluarea și evaluarea performanțelor colegilor și colegilor;
- perfecționarea stilului de comunicare și valorizarea limbajului non-verbal;

Reprezentarea în mai mare măsură a sferei vieții private în formularea viitoarelor programe și manuale școlare;

Structurarea modulelor din cadrul diverselor materii opționale astfel încât să nu favorizeze împărțirea elevilor în grupe după considerente de gen (cum este cazul disciplinelor Gastronomie, la care de regulă participă fetele și Educație tehnologică, la care de obicei participă băieții).

Cadrul legal European și național privind egalitatea de șanse:

- Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Națiunilor Unite
 - Convenția UNESCO privind lupta împotriva discriminării în domeniul învățământului (1960);
 - Convenția cu privire la drepturile copilului (1989);
 - Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene (2000)
 - Directiva Consiliului 2000/78/EC
 - Constituția României
 - Legea 202/2002 – consacrată promovării egalității de șanse între femei și bărbați în vederea eliminării discriminării pe criterii de sex. Sunt enumerate domeniile în care se aplică egalitatea de șanse: munca, educație, sănătate, cultura și informare, politica, participare la decizii, accesului la servicii și altele.
 - Ordonanța Guvernului nr. 137/ 2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.
 - Legea nr. 48/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.
 - Hotărârea Guvernului nr. 1194/2001 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.
 - Notificarea nr. 29323/2004 privind promovarea principiilor școlii incluzive, ca școala interculturală, deschisă tuturor, în care fiecare copil beneficiază de acces egal la o educație de calitate.
- Legea Educației Naționale nr. 1 din ian. 2011, art. 2 (4) – Statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare.

Cursul de educație socială în Programul remedial de tip școală după școală

Prof. Cătălina JIANU

Liceul „Gheorghe Surdu”, oraș Brezoi, județul Vâlcea

Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Axa prioritară 6: Educație și competențe

Prioritatea de investiții 10i: Reducerea și prevenirea părăsirii timpurii a școlii și promovarea accesului egal la participarea educație timpurie, învățământ primar și învățământ secundar de calitate, inclusiv prin căi formale, non-formale și informale pentru reintegrarea în educație și formare;

Obiective specifice (O.S.): 6.2, 6.3, 6.4, 6.6

Titlul proiectului: „Implementarea de măsuri integrate în vederea prevenirii abandonului școlar”

Contract: POCU/74/6/18/106547 Beneficiar: Comuna Mîrșa, Județul Giurgiu

Parteneri: P1 - Școala gimnazială Nr.1, comuna Mîrșa

P2 - Liceul „Gheorghe Surdu”, oraș Brezoi, județul Vâlcea

Activitatea A2 – Programe remediale de tip școală după școală

GRUP ȚINTĂ:

120 de elevi ai școlii noastre

1 cadru didactic

BENEFICIARI:

- populația școlară

- familiile celor 120 de elevi

- membrii comunității

PERIOADA: 2017-2020/2021

REZULTATE:

- ...rezultate îmbunătățite la învățătură în rândul celor 120 de elevi implicați în proiect
- ...un dascăl dedicat și interesat de evoluția acestor elevi
- ...creșterea motivației pentru învățare a celor 120 de elevi
- ...imagine îmbunătățită a școlii în comunitate

Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
 Axa prioritară 6: Educație și competențe
 Prioritatea de investiții 10: Reducerea și prevenirea părăsirii timpurii a școlii și promovarea accesului egal la participarea educație timpurie, învățământ primar și învățământ secundar de calitate, inclusiv prin căi formale, non-formale și informale pentru reintegrarea în educație și formare;
 Obiective specifice (O.S.): 6.2, 6.3, 6.4, 6.6
 Titlul proiectului: „Implementarea de măsuri integrate în vederea prevenirii abandonului școlar”
 Contract: POCU/74/6/18/106547 Beneficiar: Comuna Mirsa, Județul Giurgiu
 Parteneri: P1 - Școala gimnazială Nr.1, comuna Mirsa
 P2 - Liceul „Gheorghe Surdu”, oraș Brezoi, județul Vâlcea
 Activitatea A2 – Programe remediale de tip „școală după școală”

Pachetul de activități de sprijin:
 a) asigurarea de asistență psihopedagogică pentru recuperarea decalajelor în învățare;
 b) activități de suport pentru efectuarea temelor, activități remediale;
 c) consiliere psihologică.

GRUPELE VII-XVI

Prof. JIANU Cătălina

... foto de la activități
Cursul de Educație socială

BACK to SCHOOL

Prezi

EDUCAȚIE SOCIALĂ

★ 2020-2021
 ★ Al II-lea semestru
 ★ Google Classroom
<https://classroom.google.com/u/2/h>

Oferirea de șanse egale elevilor Școlii noastre (mediul urban cu mediul rural) într-un climat favorabil învățării

BACK to SCHOOL

Prezi

- ★ Educație socială
Grupa XI_2020/2021/Luni(14:00...
- ★ Educație socială
Grupa XIV_2020/2021/Luni(14:3...
- ★ Educație socială
Grupa VII_2020/2021/Luni(19:0...
- ★ EDUCAȚIE SOCIALĂ. G...
Al II-lea semestru_clasa a V-a B
- ★ Educație socială
Grupa XVI_2020/2021/Marț(14:...
- ★ Educație socială
Grupa XII_2020/2021/Marț(19:0...
- ★ Educație socială
Grupa IX_2020/2021/Miercuri(1...
- ★ Educație socială
Grupa XV_2020/2021/Miercuri(...
- ★ Educație socială
Grupa XIII_2020/2021/Miercuri(...
- ★ Educație socială
Grupa VIII_2020/2021/Miercuri(...
- ★ Educație socială
Grupa X_2020/2021/Joi(14:30-1...
- ★ EDUCAȚIE SOCIALĂ. Ed...
Al II-lea semestru_clasa a VII-a A

Reflexii despre normalitate și curaj privind actul educațional

*Prof. Manea Aurelia-Cerasela
Liceul Tehnologic "Căpitan Nicolae Pleșoianu" Râmnicu Vâlcea*

Motto: "Elevii nu vor privi învățarea ca pe ceva firesc și necesar atâta vreme cât nu-i observă pe profesorii lor că învață, colaborează, se interesează de găsirea celor mai potrivite mijloace pedagogice."
(Peter Senge)

Neajunsurile, lipsurile din sistemul de învățământ, inechitățile, competiția în detrimentul colaborării fac de multe ori din școli un spațiu unde învățarea la nivelul cerințelor actuale se desfășoară cu dificultăți și cu multe frustrări din partea cadrelor didactice, a elevilor și a părinților.

Dincolo de norii care acoperă de multe ori spațiul public și felul în care învățarea este facilitată în școală, există și oaze de normalitate și de curaj.

Normalitate, pentru că dascălii fac tot posibilul pentru a răspunde într-un mod plăcut și relevant nevoilor de învățare ale elevilor colaborând cu alți actori din spațiul public printre care și cu ONG-urile care au în vedere activități pentru susținerea copiilor și a educației în școlile de stat.

Curaj, pentru că dascălii se alătură inițiativei unor oameni deosebiți și sensibili care lansează programe pentru susținerea educației, testează diferite abordări, nu se lasă pradă desnădejzii ori sentimentului că nu se poate.

Despre normalitate și curaj reunite în activități colaborative desfășurate de oameni cu viziune și cu dorința de a ajuta alți oameni, se poate discuta la Asociația Ateliere Fără Frontiere și de programul EduClick

inițiat în urmă cu 12 ani de aceasta.

Ateliere Fără Frontiere este o organizație non-profit pentru reintegrarea socială, profesională și civică a persoanelor vulnerabile, excluse și marginalizate, parte din SOS Group - International action, o rețea globală ce lucrează pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

Educlick este un program inițiat de Ateliere Fără Frontiere în anul 2008, odată cu înființarea asociației și al primului atelier de inserție socio-profesională, Reconect.

De asemenea, programul prevede recondiționarea calculatoarelor uzate cu scopul de a le dona școlilor care duc lipsă de echipamente.

Astfel, printr-o cerere către asociație înaintată de doamna directoare Cristiana Bitică, prin care a fost descris deficitul de calculatoare din unitate, liceul nostru a primit în vara anului 2019, calculatoare pentru dotarea unui laborator pentru elevii din învățământul liceal și profesional.

De asemenea, în toamna anului 2020, în urma cererii în care am descris deficitul de echipamente pentru laboratorul de informatică de la Școala Gimnazială "Spiru Haret", structură a liceului nostru, Asociația Ateliere Fără Frontiere ne-a ajutat din nou, cu 15 calculatoare.

Elevii de gimnaziu la care disciplina Informatică și TIC a devenit obligatorie, au acum calculatoare cu legătura la Internet, și-au făcut cont pe platforme dedicate pentru a studia programarea, sunt mai încrezători în forțele lor și recunoscători că la școală li se oferă condiții dintre cele mai bune pentru a studia.

Bibliografie

1. Vasile Brașovanu-"Jurnalul de învățare a profesorului reflexiv"- Programul ABC-ul emoțiilor
2. <https://www.educlick.ro/despre-educlick>

Proiect didactic

Anghel Maria-Aura

Școala: Seminarul Teologic Ortodox "Sfântul Nicolae" Râmnicu Vâlcea

Subiect: *Poziția geografică a României pe Glob*

Competențe derivate:

A) Cognitive. Pe parcursul activității de învățare, elevii ar trebui să fie capabili:

- Să explice importanța paralelei de 45° latitudine nordică pentru clima României;
- Să explice consecințele situării României pe aproximativ 5° latitudine;

B) Metodologice. Pe parcursul activității de învățare, elevii ar trebui să fie capabili:

- Să precizeze poziția geografică a României față de Ecuator și față de primul meridian;
- Să identifice cu ajutorul hărții, cea mai importantă paralelă și cel mai important meridian ce traversează România;
- Să identifice pe hartă paralela care traversează centrul României;
- Să calculeze distanța la care se află România între Ecuator și Polul Nord;

C) Atitudinale.

- Să lucreze ordonat în caietele de notițe;
- Să efectueze o sarcină de lucru în timpul acordat;
- Să învețe prin cooperare cu colegii;

Resurse procedurale: Converșia euristică, analiza hărților, rezolvarea de probleme;

Resurse materiale: Harta – Poziția geografică a României pe Glob, Harta – România intersecția paralelelor și meridianelor

Desfășurarea situațiilor de învățare

Competența derivată: Pe parcursul acestei situații de învățare elevii ar trebui să fie capabili să precizeze poziția geografică a României față de Ecuator și față de Primul Meridian.

Analiza prin conversație euristică a Hărții – Poziția geografică a României pe Glob

- Observați Harta – Poziția geografică a României pe Glob și făcând apel la cunoștințele din clasa a VIII-a, răspundeți următoarelor întrebări:

- Unde este situată România față de Ecuator? (.....în întregime în emisfera nordică)
- Ce coordonată geografică are România ca urmare a acestui fapt? (.....latitudine nordică)
- În ce emisferă este situată România față de Primul Meridian? (.....în emisfera estică)
- Ce coordonată geografică are în consecință? (.....longitudine estică)

La ce concluzie am ajuns referitor la Poziția geografică a României pe Glob?

- Am ajuns împreună la concluzia că România este situată față de Ecuator în emisfera nordică, în consecință are latitudine nordică, iar față de Primul Meridian este situată în emisfera estică, deci, are longitudine estică. (Se scrie pe tablă și în caiete)

Competența derivată. Pe parcursul acestei situații de învățare elevii ar trebui să fie capabili să denumească cea mai importantă paralelă și cel mai important meridian care traversează România.

Analiza prin conversație euristică a Hărții – Poziția geografică a României pe Glob

Observați Harta – Poziția geografică a României pe Glob.

- Ce paralelă importantă traversează România? (.....paralela de 45° latitudine nordică)
- Prin ce parte a României trece această paralelă? (.....prin sudul României)

Am ajuns la concluzia că România este traversată de paralela de 45° latitudine nordică, ce traversează sudul României.

Competența derivată. Pe parcursul acestei situații de învățare elevii ar trebui să fie capabili să calculeze distanța la care se află România față de Ecuator și Polul Nord.

Problemă. Știind că Ecuatorul se află la 0° distanță și Polul Nord la 90° distanță față de Ecuator, iar România este traversată de paralela de 45° latitudine nordică, calculați la ce distanță se află România între Ecuator și Polul Nord. Elevii analizează problema, reactualizează informațiile și, pe baza unui procedeu de

calcul, elaborează soluția corectă. (.....România se află la jumătatea distanței dintre Ecuator și Polul Nord, deoarece este traversată de paralela de 45° grade latitudine nordică, 45 este jumătate din 90 – gradele distanță la care se află Polul Nord, deci, soluția corectă este cea menționată anterior)

Am ajuns la concluzia că România este situată la jumătatea distanței dintre Ecuator și Polul Nord (Se scrie pe tablă și în caiete).

- Ce meridian important traversează România? (.....meridianul de 25° longitudine estică)

- Prin care parte a României trece acest meridian? (.....prin centrul României)

Competența derivată. Pe parcursul acestei situații de învățare elevii ar trebui să fie capabili să explice importanța paralelei de 45° latitudine nordică pentru clima României.

Conversație euristică

- Știți din clasa a V-a care sunt zonele majore de climă ale Terrei, enumerați-le (.....caldă, temperată și rece).

- Între ce paralele se întind acestea? (.....zona de climă caldă între 0 și 30° latitudine nordică și sudică, cele două zone de climă temperată între 30 și 60° latitudine nordică și sudică – câte una pentru fiecare emisferă, cele două zone de climă rece între 60 și 90° Nord și Sud – câte una pentru fiecare emisferă)

- Ca urmare a acestor cunoștințe expuse și a faptului că România este traversată de paralela de 45° latitudine nordică, în ce zonă de climă se încadrează România? (.....în zona de climă temperată din emisfera nordică)

- Ce consecințe are acest fapt? (.....clima României are un caracter moderat, cu temperatura medie anuală de +10°C, vânturi și precipitații neregulate, patru anotimpuri)

Am ajuns la concluzia că România este situată în plină zonă de climă temperată datorită faptului că este traversată de paralela de 45° latitudine nordică, imprimând climei un caracter moderat, cu temperatura medie anuală de +10°C, vânturi și precipitații neregulate, patru anotimpuri (Se scrie pe tablă și în caiete).

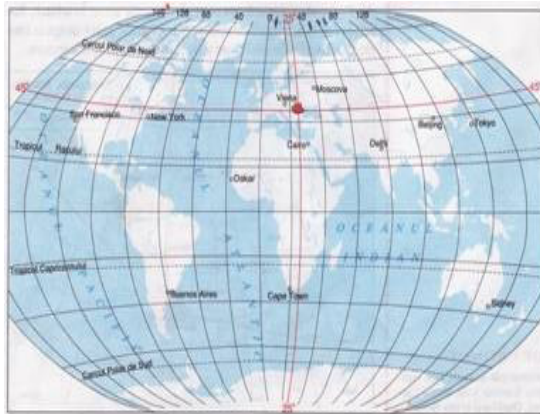

Fig. 4.5 Harta - Poziția geografică a României pe Glob

(<http://www.scrigroup.com/geografie/CARACTERIZARE-GEOGRAFICA-A-DEP83368.php>)

Competența derivată. Pe parcursul acestei situații de învățare elevii ar trebui să fie capabili să precizeze care este cea mai importantă paralelă ce traversează centrul României și ce localitate se află cel mai aproape de centrul țării.

fig. 1.2 Sistem general de axe

Fig. 4.6. România – sistem de axe

(http://www.creeaza.com/files/geografie/113_poze/image004.jpg)

- Analizați figura de mai sus și răspundeți următoarelor întrebări:
 - Ce paralelă traversează centrul României? (.....paralela de 46° latitudine nordică)
- Știind că prin centrul României trece meridianul de 25° longitudine estică și observând harta de mai sus, răspundeți:
- Ce localitate se află cel mai aproape de centrul geografic al țării? (.....Făgăraș).

Educația în spiritul creativității

Prof. Alina Mihăilescu

Colegiul Național de Informatică "Matei Basarab" Râmnicu Vâlcea

Este nevoie de o educație în spiritul creativității ca stimul al relațiilor socio-emoționale; iar familia, școala sau condițiile de socializare profesională trebuie să acționeze ca stimul al interacțiunilor în grupul de elevi. De asemenea, acestea le pot oferi șansa să utilizeze materiale pentru învățare și instrumente pentru cunoașterea individuală. În final, acțiunile, așteptările și scările de valori ale contextului social joacă un rol important în dezvoltarea și educarea tinerilor supradotați și foarte talentați.

Să fie ambițios, luptător și să învețe să lucreze în echipă, să aibă stimă de sine, să fie valorizat - iată doar câteva dintre lucrurile benefice pe care copilul capabil de performanță le învață de la prieteni. Prezența lor oferă o sursă interesantă de energie și de oglindire pentru personalitatea sa în formare. În esență, această lume reprezintă un cadru în care se poate evita riscul rigidizării și blocării în propriile concepții de viață și sentimente, astfel nevoia de dezvoltare personală, de interacțiune și de oglindire în ceilalți putând fi împlinită. Prietenii îl fac încrezător, alături de ei se simte înțeles și poate fi deschis își poate descoperi pasiuni constructive. Totodată, tinerii din cercul lui îl pot convinge mai ușor decât părinții, prin puterea exemplului, să facă unele lucruri de care se teme. Așa ar putea să participe la un concurs la care nu ar fi vrut să participe altădată. Făcând aceasta împreună cu un amic, lucrurile devin mai simple, pentru că se simte încurajat.

Grupul de prieteni îndeplinește o serie de funcții necesare în evoluția copiilor capabili de performanță: o funcție de *hrănire*, de susținere prin energia afectivă (cădură, suport), o funcție de *oglundire* (ei răspund deseori cu aceeași atitudine), de *confirmare sau infirmare* a unor noi calități sau transformări interioare. Astfel, este un adevărat factor de modelare a personalității, în special în perioada de formare. De asemenea, înlătură ambiguitatea statutului de adolescent, oferindu-i recunoaștere, identitate și autonomie, adică tocmai acele calități pe care le vizează orice proces de socializare adecvat.

Modelele de conduită oferite de părinți – pe care copiii le preiau prin imitație și învățare – precum și climatul socioafectiv în care se exercită influențele educaționale - "cei șapte ani de acasă" - constituie primul model social cu o influență hotărâtoare asupra copiilor privind formarea concepției lor despre viață, a modului de comportare și relaționare în raport cu diferite norme și valori sociale. Este recunoscut faptul că strategiile educative la care se face apel în familie, mai mult sau mai puțin conștientizate, determină în mare măsură dezvoltarea personalității, precum și rezultatele școlare ale copiilor, comportamentul lor sociomoral.

Familia are în societate funcții bine determinate: funcția biologică care constă în perpetuarea speciei umane prin procrearea și creșterea copiilor, condiție primordială a existenței societății. Funcția socială prin care conferă individului sentimentul de siguranță, îl ajută să depășească obstacolele, să dobândească echilibrul emoțional deoarece în familie, copilul găsește căldura sufletească și sentimentul de siguranță de care are nevoie. Funcția economică constă în crearea condițiilor materiale necesare vieții și dezvoltării membrilor familiei. Funcția educativă se referă la faptul că familia are un rol foarte important în transmiterea limbii, a obiceiurilor, a modelelor comportamentale

Atât sprijinul părinților, cât și cel al profesorilor sunt decisive în dezvoltarea abilităților copilului capabil de performanță. Observațiile empirice și studiile de caz sugerează că trebuie să examinăm atitudinile

părinților în educația și dezvoltarea copilului în primii ani de viață. Dezvoltarea capacităților științifice depinde în primul rând de determinările individuale, ca și de potențialul intelectual sau de creativitate, de motivația intrinsecă, de curiozitatea cognitivă și preocupările pentru un domeniu specific.

Astfel, o educație bine realizată – formală, nonformală sau informală – poate întotdeauna să pună în valoare dintr-un suflet – cu precădere al copilului capabil de performanță – partea luminoasă care îi dă aripi.

criterii și metode de evaluare în educația fizică școlară

Profesor Onogea Rodica-Maria

Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea

Evaluarea este un proces sistematic, parte integrală și esențială a sistemului educațional, prin care se realizează ameliorarea permanentă a acestuia, datorită faptului că ea permite să se măsoare gradul în care au fost atinse obiectivele.

Prezentăm în continuare câteva caracteristici ale evaluării ca sistem de relații educaționale :

- este un act necesar și obligatoriu în conducerea unui sistem care are obiective clare și precise, este procesul prin care se delimitează, se obțin și se utilizează informații utile privind luarea unor decizii ulterioare;

- este o pârghie de analiză a obiectivelor, ea este o condiție de ameliorare continuă a procesului ce trebuie evaluat;

-este un feed-back în cadrul sistemelor bio-psiho-sociale, deoarece se prezintă ca o preocupare continuă a tuturor celor angajați în activitatea respectivă, de a recepta efectele acțiunii, profesorii și elevii dobândind confirmarea prestației lor pe parcursul procesului. Fiind efectuată în interiorul sistemului, generează anumite informații care au funcție de autoreglare pentru creșterea eficienței;

- printr-o strategie globală asupra formării, este o cale de perfecționare a procesului structurilor și a produsului;

- este parte integrantă a unui sistem de relații educaționale.

Criteriile de evaluare

Criteriile de evaluare decurg din sistemul obiectivelor educației fizice de la un nivel (subsistem) sau altul. Ca atare, criteriile trebuie să se adreseze tuturor obiectivelor și componentelor modelului de educație fizică. Principalele criterii de evaluare sunt următoarele:

- performanța motrică, adică rezultatul la probele de motricitate măsurabile;

- progresul realizat de subiect între verificarea inițială și cea finală;

- nivelul însușirii conținutului programei de specialitate;

- capacitatea de generalizare a subiectului, adică de aplicare a celor învățate în condiții variabile, uneori „competiționale”;

- atitudinea față de disciplina educația fizică (pentru subiecții din sistemul de învățământ),

- modul de îndeplinire a unor sarcini de natură organizatorică sau metodică;

- cunoașterea unor aspecte de bază privind practicarea exercițiilor fizice, aspecte apreciate după nivelul cunoștințelor teoretice de specialitate.

Respectarea criteriilor în sistem nu exclude acordarea de priorități și neacordarea acestor priorități nu afectează obiectivitatea evaluării.

Metodele de evaluare

Aceste metode sunt constituite tot în sistem, fiind însă grupate în funcție de fazele evaluării. Ele sunt dependente de criterii și de aici și unele concluzii. Există două categorii de metode.

1. Metodele de verificare:

a. trecerea unor probe de control, stabilite oficial de către fiecare specialist pe componentele modelului de educație fizică specific pentru grupul respectiv de subiecți;

b. efectuarea unor deprinderi și priceperi motrice în condiții analoage probei, ramurii sau activității respective;

c. efectuarea unor deprinderi sau priceperi motrice în condiții concrete de întrecere tip competițional, pe baza de regulament oficial;

d. îndeplinirea unor sarcini speciale de natură organizatorică, didactică sau metodică;

e. anchetă pe bază de chestionar privind nivelul însușirii cunoștințelor teoretice de specialitate sau colocviu pentru clasele speciale de educație fizică unde sunt lecții teoretice de specialitate.

2. Metodele de apreciere și notare:

a. aprecierea verbală, însoțită de calificative;

b. aprecierea și notarea pe baza unor norme sau baremuri prestabilite la nivel local, zonal sau național. Se mai numește și metoda absolută;

c. aprecierea și notarea în funcție de rezultatele grupului, rezultatele ierarhizate și comparate. Se mai numește și metoda relativă sau comparativă și este foarte bună dacă în actul de evaluare se află doar un singur grup de subiecți;

d. aprecierea și notarea pe baza progresului realizat de subiecți, progres individual calculat statistic;

e. aprecierea și notarea nivelului de execuție a deprinderilor și priceperilor motrice în condiții analoage sau concrete de competiție.

Bibliografie

1. Cârstea G., Teoria și metodică educației fizice și sportului, Editura AN-DA, București, 2000
2. Cobarzan H., Prodea C., Educația fizică și activitatea socială, curs, M.E.F.S., București, 2000
3. Dragnea A., colab., Educația fizică și sport - teorie și didactică, Editura FEST, București, 2006

Dizabilitate - implicații asupra învățării

*Prof. înv. primar Panait Mihai Mihaela Elena
Școala Gimnazială Măgura, Com. Mihăești, jud. Vâlcea*

Tulburarea de spectru autist (TSA) este o tulburare de comportament ce nu poate fi indentificată și diagnosticată prin intermediul analizelor de sânge, ADN sau a altor investigații clinice. Un medic psihiatru poate oferi la o vârstă mică, începând cu un an și jumătate un diagnostic de suspect de autism, ținând sub observație comportamentele deja existente care sugerează un astfel de diagnostic și cele noi care pot apărea pe parcurs, ajungând ca după o perioadă de cel puțin un an să poată să-l confirme.

Această tulburare, așa cum îi sugerează și numele, se află pe un spectru, ceea ce înseamnă că unii copii prezintă o afectare mai profundă, pe anumite arii specifice TSA, iar alții prezintă forme mai ușoare. Putem avea copii diagnosticați care sunt total dependenți de un adult, până la cei care pot funcționa cu ușurință independent în diferite medii cu ușoare dificultăți.

Problemele cele mai frecvente sunt în ariile următoare de dezvoltare:

- comunicarea verbală și nonverbală;
- interacțiunea socială;
- jocul imaginativ și creativ;
- procesarea senzorială.

Nevoile de sprijin pot viza următoarele caracteristici:

Copiii cu TSA pot avea probleme în a înțelege și a-și exprima propriile dorințe și nevoi față de adulți. Pot întâmpina dificultăți în a înțelege instrucțiunile oferite la clasă, neputând să identifice subtilitățile vocale și faciale folosite de către profesori în comunicare. Interacțiunea socială inadecvantă poate duce la comportamente disfuncționale, bullying sau excludere. Barierele în jocul imaginativ și creativ împiedică interacțiunea cu alți copii și în multe cazuri strategiile de predare ale profesorilor nu vor fi eficiente pentru un astfel de copil.

Problemele senzoriale pot indica faptul că în unele momente elevul nu va putea să suporte anumite zgomote din mediu, să fie atins de către ceilalți sau să mențină contactul vizual.

Această inabilitate de a descifra lumea din jurul lor, duce la a asocia educația cu un mediu stresant pentru copil, iar nu de puține ori profesorii raportează dificultăți în a răspunde nevoilor unui elev cu TSA.

Noi, profesorii, trebuie să fim conștienți de tulburarea pe care copilul o are, de caracteristicile acesteia și ideal ar fi să avem formare specifică în a gestiona procesul educațional atunci când un copil din clasa noastră este diagnosticat cu TSA. Este important, atât pentru a reuși să ne îndeplinim obiectivele educative față de toți elevii, în general, dar mai ales față de copilul specific, care întâmpină dificultăți și are nevoie de un context și de metode adaptate specific lui.

Dimensiunea cognitivă

Această categorie de dizabilitate implică o paletă largă de specific pentru fiecare copil, astfel fiind destul de greu să găsim informații specifice și strategii care să se aplice cu siguranță fiecărui copil. Dimensiunea cognitivă poate fi sever afectată, situații în care limbajul nu este deloc dezvoltat, teoria minții nu a fost integrată (conștientizarea faptului că ceilalți din jurul nostru pot percepe lumea din jur diferit față de propria percepție) iar restul caracteristicilor cognitive rămân la un stadiu de dezvoltare de bază, dacă nu se intevine cât mai devreme de către specialiști terapeuți. Astfel, dacă este vorba de o dizabilitate cognitivă puternică, acesta poate să nu fie integrat în învățământul de masă. Atunci când această arie nu este atât de grav afectată, copilul va întâmpina dificultăți în a parcurge procesul educativ, dar cu diferite strategii aplicate de către profesor, posibila prezență a unui însoțitor (shadow), se poate facilita procesul și elevul poate să avanseze în învățare.

Dimensiunea socio-emoțională

Aria socio-emoțională este de obicei afectată, copilului fiindu-i de cele mai multe ori greu să se integreze și să-și exprime congruent și funcțional emoțiile. Fără o accentuare a integrării tuturor și a aplicării unor măsuri de a face mai ușor procesul de a socializa, acesta poate fi cu ușurință izolat, marginalizat, sau victima violenței psihologice sau fizice.

Strategii de bază de folosit la clasă

Sprijin vizual – prezentarea materialului preponderent prin materiale vizuale, întrucât expunerea verbală poate fi mult mai greu de urmărit.

Structură și rutină

De cele mai multe ori, un copil cu TSA nu poate să facă față unui mediu haotic și impredictibil. Profesorul poate să îi formeze tabele de activitate și pașii pe care trebuie să îi urmeze pentru diferite activități. Astfel, copilul va ști ce urmează și ce are de făcut.

Lucrul în perechi

Pe lângă faptul că va oferi un cadru de interacțiune socială din care copilul poate învăța cum să relaționeze, în felul acesta profesorul crează un cadru în care copilul cu TSA poate să își facă prieteni, prieteni care îl pot ajuta la rândul lor în situațiile dificile.

Prezența unui copil cu autism în colectiv poate fi într-adevăr o provocare, atât pentru copil, cât și pentru cadrele didactice, dar efortul depus, cu atât va avea mai mult impact asupra dezvoltării lui. Tocmai pentru că îi este în general mai greu să învețe, orice nouă informație acumulată va fi un adevărat succes. În plus, prezența lui într-un colectiv cu o neurodezvoltare tipică, îi oferă oportunitatea de a învăța prin observare și imitare comportamente funcționale. Diversitatea va oferi fiecărui copil în parte lecții despre integrare, despre ce înseamnă să fim diferiți și cum să se sprijine unul pe altul.

Bibliografie

1. Acces la educație a copiilor cu cerințe educative speciale, Ministerul Educației și Cercetării, București, Mai 2004
2. Coman, S. (coordonator), Parteneriat în educația integrată a copiilor cu cerințe educative speciale, Editura Spiru Haret, Iași, 2001

Asigurarea egalității de șanse prin educație

*Prof. Păușescu Ioana Consuela
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea*

Conceptul de „egalitate“ înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale, ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială.

Egalizarea șanselor de reușită școlară a tuturor elevilor la toate nivelurile sistemului depinde de structura de organizare a acestuia care susține „parcursul unui trunchi comun de cultură generală, același în învățământul de bază/obligatoriu – pentru reducerea din start a inegalităților pe toată perioada dezvoltării personalității de baza a elevului situată între 6-16 ani – prelungit în diferite proporții, relevante în plan psihosocial, în învățământul liceal și chiar în învățământul universitar“ .

Abordarea conceptului de egalizare a șanselor din perspectiva sociologiei educației implică analiza raportului dintre reușită școlară și apartenența socială a elevilor.

Studiile de sociologie comparată efectuate în anii 1970 evidențiază faptul că șansele de a urma studiile variază după apartenența socială a elevilor chiar în condiții de reușită egală.

Pe parcursul școlarității, această tendință este confirmată în măsură în care:

- a) influențele mediului școlar sunt mai mari decât cele strict școlare;
- b) omogenizarea socială este progresivă prin cei care supraviețuiesc selecției școlare;
- c) diferențele sociale au un impact mai mare decât diferențele pedagogice (resurse, metodologie, efective școlare etc.);
- d) diferențele individuale nu sunt evocate în contextul tezei educabilității care oferă premise reușitei cel puțin la nivelul școlii generale/obligatorii.

Nereușită școlară depinde astfel în mare măsură de sărăcia moștenirii culturale preluată de elev de la familia să. Această moștenire este obiectivată în valorile care orientează viața de familie, condiționate de clasa socială sau de grupul social de apartenență, precum și în practicile educaționale promovate (relațiile între părinți –copii, climatul familial, atitudinea de școală, modul de organizare a vieții cotidiene etc.). Statusul cultural relativ scăzut al familiei care generează și uneori chiar întreține nereușită școlară între anumite limite minime – maxime, este exprimată mai ales prin:

- a) tipul de limbaj dezvoltat la nivel restrâns, comun, situativ (în raport cu limbajul elaborat, prelucrat, contextual, propriu mai ales familiilor cu un status cultural mai ridicat – așa cum susține teoria lui B. Bernstein)
- b) modelul de socializare propus, în termeni de conformism, de executare a unor roluri exacte impuse de normele sociale (a se vedea familia de tip „pozițional“, în opoziție cu cea de tip „dinamic“, deschisă spre practicarea mai multor roluri, prin interiorizarea normelor sociale).

Nereușită școlară depinde, în același timp, de ceea ce se petrece în mod obiectiv și subiectiv la nivelul instituției școlare. Există, pe de o parte, inegalitatea generată de o relație profesor – elev concepută în termenii „teoriei etichetării“ care, ignorând premisele instruirii diferențiate, nu operează distincțiile necesare între performanță și comportament, între obiectivele de conținut și cele de ordin formativ. Pe de altă parte, nereușită școlară este generată de acele „disparități școlare“ instituționalizate prin:

- selecția timpurie care perturbă evoluția normală a structurilor aptitudinale și atitudinale ale personalității elevului;
- clasele/grupele de nivel care creează în mod artificial anumite statusuri pedagogice, dezechilibrand procesul de formare-dezvoltare echilibrat personalității elevului;
- creșterea necondiționată a efectivelor de elevi până la limita imposibilității realizării unui învățământ diferențiat, indivi-dualizat;

– promovarea unei didactici a competiției, raportabilă la standarde abstracte și inflexibile care ignoră resursele proprii unei pedagogii a succesului școlar, bazată pe valorificarea deplină a potențialului pedagogic general, particular și individual.

Bibliografie

<https://www.qreferat.com/referate/pedagogie/Asigurarea-sanselor-egale-in-e649.php>

<http://littitumaiorescu.educ.md/2020/09/08/egalitatea-de-sanse-in-sistemul-educational/>

Mijloace, metode, tehnici, strategii de îmbunătățire a activității profesionale

Prof. înv. primar Presecan Sabina Adriana

Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir, jud. Alba

Trecerea de la procesul instructiv-educativ desfășurat în cadrul grupului educațional și bazat pe relații psihologice directe, nemijlocite, de tipul față-în-față, la derularea activităților didactice, exclusiv prin mijloace moderne de comunicare online, poate conduce la schimbări perceptive ale paradigmei educaționale.

Această nouă abordare a educației este în mare parte direcționată în spiritul dezvoltării autoeducației, atât pentru noi, cadrele didactice, cât pentru elevi. Am fost provocați de situație să ne adaptăm rapid și să înțelegem atât noi cât și elevii că:

- învățarea continuă și dincolo de școală, cu instrumente online accesibile tuturor și multă determinare;
- se poate face progres;
- se pot încuraja elevii să învețe și să lucreze independent.

În acest context, am fost nevoiți să integrăm într-un timp foarte scurt TIC și noile tehnologii de predare în activitățile de instruire. Organizarea procesului de învățare în mediul online presupune o pregătire specială, nu numai din perspectiva adaptării și gestionării conținutului, a asigurării mijloacelor necesare procesului de instruire, a flexibilității metodologiei de predare, ci mai ales, din perspectiva pregătirii resursei umane (profesori și elevi deopotrivă) pentru o astfel de experiență didactică.

Astfel, majoritatea cadrelor didactice am accesat diferite forme educaționale, mai mult sau mai puțin convenționale, de la mijloace de comunicare informaționale precum Whatsapp, Facebook Messenger, e-mail și chiar conversațiile telefonice în unele cazuri izolate, la platforme educaționale variate care au fost promovate în această perioadă pe internet și sunt în varianta *free* - Google Meet, Zoom, până la platforme educaționale recomandate instituțional, precum Google Classroom, Adservio.

În contextul **învățării on-line** elevii trebuie să dețină abilitățile de utilizare a computerului și a accesării internetului, precum și abilități pentru utilizarea resurselor online, să demonstreze capacități de autonomie în învățare și de autoevaluare, abilități de organizare și de management al învățării, să dispună de interes și motivație pentru învățare, de abilități de a comunica cu grupul, să manifeste responsabilitate, spontaneitate și promptitudine în rezolvarea sarcinilor.

Totodată, profesorul trebuie să demonstreze experiență relevantă în utilizarea TIC în procesul didactic, *cunoștințe și abilități pentru manipularea hardware-ului și a software-ului*, abilități de selectare critică a resurselor educaționale, adaptarea stilului de predare la noul mediu de învățare, *manifestarea de atitudini pozitive față de tehnologie*.

Situația actuală a învățământului dă posibilitatea cercetării experimentale și aplicării unei game largi metode în actul de predare - învățare. Eforturile noastre trebuie îndreptate cu atenție prioritară spre folosirea acelor tehnici de lucru care să confere calitate procesului de transmitere și însușire a cunoștințelor. În situația actuală, profesorul nu mai este un furnizor de informații, el are rolul de a facilita construirea cunoașterii

prin utilizarea tehnologiilor informaționale și a instrumentelor web, oferind oportunitatea fiecărui elev de a-și valorifica potențialul intelectual, aptitudinile personale și experiența individuală. Integrarea și utilizarea diverselor tipuri de tehnologii în procesul educațional a devenit o necesitate.

Prin activitățile on line am descoperit abilitatea elevilor de a opera cu tehnologiile informaționale, care pot fi transformate în mijloace educaționale, prin urmare, tehnologiile moderne oferă o varietate de aplicații, resurse educaționale deschise, instrumente web care captează mult mai ușor elevii, oferind numeroase oportunități de utilizare a aplicațiilor digitale în modelarea cititorilor capabili de a învăța pe tot parcursul vieții. În perioada de activitate online, am încercat să ofer oportunitatea fiecărui elev de a-și valorifica potențialul și aptitudinile prin utilizarea unei varietăți de resurse educaționale, experimentând împreună diferite aplicații și instrumente web.

Datoria noastră a dascălilor este să-i provocăm pe elevi să își dorească să cunoască, să descopere, să utilizeze instrumente digitale în favoarea educației lor, chiar dacă această muncă este solicitantă și uneori fără siguranța unui feedback concret. Ca dascăl, m-am format continuu, m-am reinventat, am încercat să țin pasul cu tehnologia considerând că, probabil, acesta e viitorul!

Împărtășesc o parte a experienței mele, în câteva exemple foto.

Prevenirea bullying-ului in mediul școlar

*Prof. Marilena Matei
Colegiul Energetic Râmnicu Vâlcea*

Bullying-ul reprezintă un act de violență, fizică, verbală și psihică. Școala este mediul propice pentru descărcarea de frustrări, pentru că aici copilul își poate manifesta lupta pentru putere. În școală, copilul caută un individ mai slab decât el și încearcă să-l domine și prin intermediul lui să scape de problemele sale (lovește, scoate în evidență defectele fizice, jignește și pune diverse porecle).

Comportamentele de bullying reprezintă o încercare de a obține ceva prin metode coercitive, prin intimidare, fiind asociată cu așteptări de succes ale comportamentului agresiv.

În perioada 2017-2019, Asociația Telefonul Copilului a înregistrat un număr de 4.328 de cazuri de bullying. Principalele motive pentru care copiii au fost hărțuiți sunt aspectul fizic - 33,10%, statutul social -27,12%, interesele și pasiunile - 12,18%, situația școlară foarte bună - 8,21%, situația școlară mediocră - 7,55%, nevoile speciale sau dizabilitățile - 4,42%, etnia - 3,17%, religia - 2,14% și 2,11% orientarea sexuală.

Campania demarată de Salvați Copiii, anul trecut, cu privire la fenomenul de bullying din școlile românești arată că 25% dintre elevi sunt abuzați fizic și psihic în timpul recreațiilor, fiind înregistrate aproximativ 8.000 de cazuri noi, în primul semestru al anului școlar 2016-2017.

Cauzele apariției bullying-ului

Problemele apărute sunt și oglinda dezechilibrului din familie. Familiile în care există violență oferă un mediu optim pentru formarea agresorilor. Copiii își copiază părinții, bunicii, rudele apropiate. Au modele de urmat în acest sens. Din aceste considerente, violența domestică naște agresori. Copiii agresori au învățat că a fi puternic înseamnă ca ceilalți să se teamă de tine.

Părinții, de multe ori, își umilesc copiii și îi constrâng prin forță să facă anumite lucruri, considerând astfel că ei fac educație. Alții pun presiune pe copii simțind nevoia de a demonstra că sunt "cineva". Îi determină astfel să devină agresori pentru a stârni admirația. Copilul trebuie să aibă o stimă de sine ridicată, consolidată permanent de părinți.

Cum depistăm și cum combatem fenomenul bullying?

Când un copil este etichetat, tachinat, batjocorit, îmbrâncit sau chiar lovit repetitiv, este clar că asistăm la fenomenul de bullying. Ca părinți, cel mai simplu e să-i observăm pe copiii în curtea școlii, aceasta din urmă reprezintă un micro-univers social în care copiii primesc lecții de viață în afara familiei.

Cum reacționăm?

Indiferent dacă aveți un copil agresat sau agresor, trebuie să luați atitudine. De multe ori agresorii se pot simți victime. Un copil care nu știe să se apere poate recurge la violență.

Ca părinte, puteți interveni doar în cazul propriului copil, indiferent în ce postură se află. Neavând o jurisdicție în acest sens este recomandat să apelați la sprijinul învățătoarei, dirigintelui, profesorului, consilierului școlar, directorului, polițistului de proximitate sau Direcției de Protecția Copilului.

Puteți interveni cu un ton calm, împăciuitor, la început, și apelați la un specialist din cadrul școlii pentru a sta de vorbă cu fiecare copil și să identifice cauzele declanșării fenomenului de bullying.

Ce putem face în familie?

Una dintre tacticile cele mai utile este ca toți factorii responsabili să se implice. Părinții, profesorii,

elevii și personalul auxiliar trebuie să colaboreze pentru stoparea violenței.

Dacă aveți un copil în postura de victimă învațați-l să urmeze câțiva pași pentru a evita și ieși din situații neplăcute. Iată ce trebuie să-i spuneți:

- evită să te afli în preajma colegilor violenți.
- când te afli într-o situație critică, nu arăta că îți este frică! Arătând că ești curajos poate descuraja agresorul!
- gândește-te cât de valoros ești pentru mine și mulți din jurul tău pentru calitățile tale, orice om are și defecte;
- răspunde cu un compliment pentru a-l descuraja;
- fă-ți prieteni pentru a te ajuta să faci față conflictelor și problemelor;
- cere sprijinul învățătoarei, dirigintelui, profesorului, consilierului școlar pentru a găsi împreună soluții de a stopa aceste situații.

Bibliografie

1. <https://www.kidmagia.ro/utile/scoala/bullying-ul-in-scoala-cauze-efecte-masuri-de-combatere-recomandate-de-specialist>
2. <https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/protectie/protectie-impotriva-violentei/prevenirea-violentei-in-scoala>

Promovarea egalității de șanse prin educație - o reală provocare pentru sistemul educațional din România

Prof. Amalia Istrate

Colegiul Național „Alexandru Lahovari”, Râmnicu Vâlcea

Una dintre provocările semnificative cu care se confruntă societatea contemporană este cea legată de egalitatea de șanse pentru toți indivizii, privind genul, identitatea și orientarea sexuală, statutul socio-economic, dizabilitățile fizice sau mentale, barierele lingvistice, rasa și etnicitatea, religia sau statutul de imigrant. Din această enumerare se observă cât de complex este palierul la care trebuie să ne raportăm ca societate democratică, pentru a răspunde corect și coerent tuturor acestor silicitări. În ce măsură reușim să aplicăm niște politici coerente și democratice în școli și în actul educațional în privința promovării egalității de șanse prin educație rămâne una dintre cele mai actuale provocări cu care ne confruntăm.

Ca educatori, observăm o creștere a responsabilităților noastre în contextul diversificării programelor de studiu, dar și a aplicării principiilor multiculturalismului și diversității de orice natură. Suntem chemați să satisfacem nevoile unei populații școlare din ce în ce mai diverse, cu interese multiple, specifice și individuale.

Pentru a promova schimbarea și egalitatea în educație, este important să se ia în considerare mediile, nevoile și provocările pe care le înfruntă copiii. Programele educaționale incluzive bine concepute, puse în acord cu legislația Uniunii Europene sau a ONU, create și administrate de liderii din educație pot fi cheia acestei schimbări.

Rasa și etnia nu sunt singurii factori de diversitate care trebuie luați în considerare atunci când planificăm cum să promovăm schimbarea și echitatea în educație. Există numeroase comunități de tineri care pot fi dezavantajate de programele educaționale care nu recunosc importanța diversității. Educatorii și administratorii trebuie să recunoască și să sprijine acești elevi, pentru a se asigura că nimeni nu este trecut cu

vederea. Așadar, un prim aspect care trebuie îmbunătățit este cel legat de *educarea ... educatorului* în spiritul toleranței și al acceptării diversității de orice fel. Din păcate, România este încă tributară unor mentalități conservatoare și chiar fundamentaliste, iar domeniul educației, paradoxal, nu este nici el ocolit, fiind adesea parazitat de atitudini rasiste, xenofobe, homofobe și nașionaliste.

Un studiu din 2018 realizat de *Universitatea Babeș-Bolyai* din Cluj-Napoca oferă niște date șocante și rușinoase pentru o categorie profesională considerată educată și chemată să educe, la rândul său. Proincipala concluzie a acestui studiu este că, deși profesorii plasează toleranța între valorile esențiale ale bunei cetățenii (și consideră că e important ca școala să transmită această valoare elevilor), o bună parte dintre ei manifestă, în cadrul răspunsurilor, atitudini care se îndepărtează serios de o poziționare tolerantă față de diversitatea socială.

- 13.1% dintre profesorii respondenți în cadrul sondajului au declarat că, în opinia lor, elevii romi ar trebui să învețe mai degrabă în clase separate și nu în aceleași clase cu ceilalți elevi. Cel puțin unul din opt profesori se pronunță direct în sensul segregării școlare pe criteriul etnic, prin plasarea elevilor romi în clase separate. Dacă ținem cont și de cei care nu au răspuns la întrebare, 8,3%, atunci doar patru din cinci profesori au optat pentru varianta învățării în aceleași clase.

- Grupurile respinse cel mai frecvent de către profesori sunt persoanele dependente de droguri (58.7%), respectiv cele dependente de alcool (53.6%). Al treilea cel mai puțin dezirabil grup este reprezentat de persoanele de etnie romă (42.5%). Alte categorii care cumulează procente ridicate ce desemnează atitudini negative fiind homosexualii (38.3%). Persoanele care vorbesc o altă limbă (33.7%). Cuplurile în care partenerii nu sunt căsătoriți (33.1%).

- În chestionar a fost inclusă și o întrebare legată de opinia profesorilor în privința acordării în România a permisiunii ca persoanele de același sex să se căsătorească. Din rândul respondenților care au oferit un răspuns valid, 60.5% au exprimat un dezacord total față de această idee.

- Referitor la migrație și imigranți, datele ne indică și faptul că 18.6% dintre profesori consideră că ar trebui ca oricui să îi fie permis să vină în România să muncească. 58.4% că accesul ar trebui să fie condiționat de existența locurilor de muncă disponibile. Introducerea de limitări stricte în privința numărului de străini care să vină în România este indicată de 11.6% dintre profesori. 2% s-au pronunțat în sensul interzicerii accesului acestora. 9.4% dintre profesori nu au oferit un răspuns explicit la această întrebare, alegând să nu răspundă.

- 87% din totalul profesorilor cuprinși în eșantion apreciază un sistem politic democratic ca fiind o opțiune bună sau foarte bună pentru România. Pe de altă parte, trebuie observat că 45% dintre profesori acordă aceleași calificative pozitive (foarte bine sau bine) scenariului în care România ar fi guvernată de un lider puternic, care minimizează rolul Parlamentului și al alegerilor.

Chiar dacă în contextul eșantionului vorbim despre o minoritate, merită notat că 14% dintre profesori ar aprecia ieșirea României din Uniunea Europeană ca fiind o proiecție pozitivă. Același procent ar aproba existența unui regim militar. 11% ar favoriza prezența unui sistem guvernat de legea religioasă.

În acest context, consider că, deși România are programe educaționale eficiente pentru promovarea egalității de șanse, coroborate cu programele școlare de studiu, bazate pe promovarea competențelor cheie și acordate cu profilul de formare european al absolventului, ar trebui implementate programe de formare și educare mai dinamice și mai eficiente pentru profesori, astfel încât să putem ajunge măcar la același nivel de toleranță pe care îl vedem adesea chiar la elevii noștri.

Bibliografie

1. Bădescu, Gabriel, Ivan, Claudiu, Angi, Daniela - *Educație pentru democrație în școlile din România*, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj Napoca, octombrie 2018
2. https://www.researchgate.net/publication/328262519_Educatie_pentru_democratie_in_scolile_din_Romania?fbclid=IwAR0_nU8fvwXrpc_OVh9vGDgXAz8e01WGTfiFZTSGvwW4Z3f5gvcgkPYukgY
3. ***** - *How to Promote Change and Equality in Education*, April 16, 2019, Mills.edu
4. <https://online.mills.edu/blog/change-and-equality-in-education>

Promovarea egalității de șanse prin educație

*Profesor Diaconu Liudmila-Elena
Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea*

În demersul educațional sau școlar nu pornesc toți participanții cu aceleași șanse. În primul rând provin din medii familiale, culturale, sociale, politice chiar diferite. Au resurse financiare, de timp, de disponibilitate, de motivație diferite. Apoi diferă multe alte aspecte, până la cele religioase, fizice, de gen și de rasă, făcând din clasa în care se înscriu la școală un mediu extrem de eterogen în primă fază. Prin împărțirea pe vârste, prin adoptarea uniforme, prin ajutorarea celor cu condiții financiare reduse cu materialele necesare bune, desfășurări a activității la clasă, prin impunerea și respectarea tuturor regulilor și respectiv a măsurilor punitive din partea tuturor participanților la educație, diferențele menționate anterior încep să se reducă/corecteze, lucru care continuă pe tot parcursul școlarității.

Necesitatea de a lucra în mediul online a constituit pentru mulți elevi, mai ales din mediul rural sau din zone cu resurse electronice și de internet reduse, încă o barieră greu de surmontat în a avea șanse egale la educație prin școlarizare. Însă pentru alții, și la aceștia o să mă refer în continuare, a reprezentat un avantaj. Vorbesc aici de copii dezavantajați din punct de vedere medical, care trebuie să își petreacă o mare parte din timpul vieții lor în spital sau acasă cu tratamente sau ferți de contactul cu diverși microbi care le-ar putea fi fatali. Pentru aceștia, existența posibilității de a participa la ore online a constituit un avantaj, ei neputând veni la școală permanent, precum colegii lor sănătoși. De aceea există și o inițiativă a Ministerului Educației de a constitui „Școala în Spital”. Însă mai mult decât a constitui un corp de profesori care să predea copiilor din spitale, se poate organiza o sală specială dotată cu laptopuri și căști pentru copiii internați în diverse secții de spital pentru ca aceștia să poată participa la ore și cu clasa din care fac parte.

În ceea ce mă privește, am în clasele la care predau asemenea copii cu diverse probleme de sănătate (diabet zaharat, imunitate scăzută, fibroză chistică cu manifestări pulmonare, ciroză biliară, varice esofagiene, hipersplenism, diabet zaharat asociat mucoviscidozei) care au putut beneficia de orele online și atunci când colegii lor de clasă se aflau fizic la școală. Este cel puțin înduioșător, dacă nu chiar cutremurător faptul că o fetiță de clasa a V-a sau a III-a îmi transmite din spital că nu a putut face tema, dar că este conectată la ore de pe patul de spital și le ascultă cu interes.

În concluzie, nevoia de promovare a egalității de șanse prin educație, prin școală, este primordială, atât pentru copiii cu resurse limitate, cât și pentru copiii cu diverse probleme de sănătate.

Promovarea egalității de șanse prin educație

*Ing. Măluroiu-Vlăduț Maria
Liceul George Țârnea Băbeni*

Egalitatea șanselor reprezintă oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, trebuie să se extindă și să permită situații de învățare pentru toți elevii.

Copiii defavorizați sunt cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie romă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi. Sistemul educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, și nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități.

În Liceul George Țârnea se promovează egalitatea de șanse prin educație iar tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, autism, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Profesorii ce oferă educație acestor elevi, sunt corect formați, ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor, sunt toleranți recunosc, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului alături de ei. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă, iar școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare corectă a diversității, lucru ce se realizează cu succes în țările europene.

Promovarea egalității de șanse prin educație

*Profesor învățământ primar Manu Corina
Școala Gimnazială Stoenesti*

Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială. Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Conceptul are la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități. Integrarea înseamnă că relațiile dintre indivizi sunt bazate pe o recunoaștere a integrității lor, a valorilor și drepturilor comune pe care le posedă. Integrarea se referă la relația stabilită între individ și societate și se poate analiza având în vedere mai multe niveluri, de la simplu la complex.

Integrarea presupune egalitatea de participare socială și egalitatea de șanse în realizarea accesului la educație.

Accesul la integrare este valabil pentru toate persoanele, inclusiv pentru cele cu un handicap, indiferent de handicapul și gravitatea acestuia. Persoanele cu un anumit handicap și mai ales cu un handicap mintal sunt oameni cât se poate de obișnuiți, oameni cu vise, speranțe, aspirații, dar cu mai multe dureri și mai multe obstacole cu care se confruntă.

Integrarea se bazează pe convingerea că adulții lucrează în comunități incluzive, alcătuite din persoane

de diferite rase, religii, aspirații, cu sau fără dizabilități. Tot așa, indiferent de vârstă, copiii au nevoie să crească și să învețe în medii asemănătoare celor în care vor lucra ca adulți, iar școala este principala instituție care trebuie să răspundă acestei nevoi.

Analizând particularitățile specifice procesului de învățare a copiilor cu diferite tipuri de deficiență, se ajunge la concluzia că una dintre calitățile esențiale ale curriculum-ului școlar vizează un grad cât mai mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare. Pentru aceasta este nevoie ca formularea obiectivelor, stabilirea conținuturilor instruirii, modalitățile de transmitere a informațiilor în clasă și evaluarea elevilor să se facă diferențiat.

Elaborarea unui curriculum flexibil și ușor de adaptat cerințelor educaționale ale fiecărui elev are la bază mai multe argumente:

- respectarea dreptului fiecărui copil la instrucție și educație pe măsura potențialului și capacităților sale;
- asigurarea legăturii cu faptele reale de viață și familiarizarea cu o serie de obișnuințe privind activitățile de utilitate practică și de timp liber;
- formarea la copilul deficient a unui registru comportamental adecvat care să permită adaptarea și integrarea sa socială printr-o experiență comună de învățare alături de copiii normali;
- dezvoltarea capacităților necesare pentru rezolvarea independentă (în limitele permise de gradul deficienței) a problemelor de viață, autocontrol în situații dificile și practicarea unor metode și tehnici de muncă intelectuală care să asigure eficiență în adaptarea și integrarea școlară și socială.

Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate“ înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Bibliografie

1. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
2. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.
3. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
4. Gherguț, A., Sinteze de psihopedagogie specială, Editura Polirom, 2005
5. Stănică, I., Popa, M., Psihopedagogie specială, Editura Pro Humanitas – București, 2001

Promovarea egalității de șanse prin educație

Prof. Diaconu Iulia

Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale

abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte.

Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluși principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Egalitatea de șanse pentru copiii defavorizați

*Prof. Radu Laura-Elena
Colegiul Economic, Râmnicu Vâlcea*

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate- ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive-copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate.

Abordarea conceptului de egalizare a șanselor din perspectiva sociologiei educației implica analiza raportului dintre reușita școlară și apartenența socială a elevilor. Studiile de sociologie comparată efectuate în anii 1970 evidențiază faptul că șansele de a urma studiile variaza după apartenența socială a elevilor chiar în condiții de reușită egală. Pe parcursul școlarității, această tendință este confirmată în măsura în care: influențele mediului școlar sunt mai mari decât cele strict școlare; omogenizarea socială este progresivă prin cei care supraviețuiesc selecției școlare; diferențele sociale au un impact mai mare decât diferențele pedagogice (resurse, metodologie, efective școlare etc.); diferențele individuale nu sunt evocate în contextul tezei educabilității care oferă premise reușitei cel puțin la nivelul școlii generale/obligatorii.

Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate. Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă.

Rolul școlii este de a-i învăța pe tineri cum să conviețuiască într-o lume marcată de diferențe lingvistice, culturale sau sociale, prin acceptarea acestora, dar și prin identificarea și însușirea valorilor care îi unesc. Copiii cu diverse dizabilități, copiii de etnie rromă, elevii emigranți sunt adeseori marginalizați de către colegi, dar cadrele didactice trebuie să realizeze anumite activități în care să se integreze și copiii menționați anterior, deoarece prejudecățile unor profesori sau elevi pot genera un comportament discriminatoriu. Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și

nevoile elevilor.

Diversitatea culturală a elevilor poate deveni o oportunitate și o resursă de îmbogățire pentru copii și cadre didactice, numai dacă școala proiectează activități de învățare care să o valorifice și dacă asigură șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor părinților, a profesorilor și a instituțiilor locale abilitate.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A., Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D., Strategii didactice în educația incluzivă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E., Educația integrată a copiilor cu handicap, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Reducerea abandonului școlar prin motivarea elevilor

Prof. dr. Dicu Sevastia Lizuca

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni, Vâlcea

În contextul învățării, motivarea se referă la procesele mentale care stimulează și încurajează o persoană să participe la actul de învățare. Motivarea poate fi *obișnuită* - se referă la atitudinea individului și *curentă sau efectivă* - se referă la aspectul practic al motivelor curente/efective ale individului. Motivarea de a se angaja în actul învățării apare atunci când o atitudine pozitivă se combină cu capacitatea de a acționa în urmărirea normelor și obiectivelor definite și recunoscute, astfel că, există o *motivare intrinsecă* și o *motivare extrinsecă*.

Motivarea intrinsecă apare atunci când un individ este motivat intern să participe la învățare, deoarece el crede că acest lucru este important sau că simte că ceea ce învață este semnificativ.

Motivarea extrinsecă apare atunci când un individ este obligat să participe la învățare, sau să acționeze într-un anumit fel, datorită unor factori externi lui, cum ar fi obținerea unei calificări sau pentru obținerea unor beneficii materiale.

Factorii principali care ajută la motivarea învățării sunt:

- *Atmosfera și mediul educațional.* Mediul, sala de curs, spațiile destinate pauzelor, trebuie să fie confortabile, bine luminate, calde, bine ventilate și să stimuleze vizual.
- *Profesori abili.* Abilitățile, calitățile personale, comportamentul și caracteristicile profesorilor sunt factori cruciali în motivarea și angajamentul celui care învață. Abilități și cunoștințe de specialitate sunt importante pentru a permite profesorului să dezvolte programe educaționale eficiente care sunt diferențiate în funcție de necesitățile celor care învață. Profesorii care de obicei reușesc să trezească în sufletul elevilor respectul, admirația și dorința de a beneficia de simpatia lor, îmbină cel puțin două caracteristici majore. *In primul rând*, reușesc să-și câștige o *autoritate reală* în fața elevilor lor prin anumite calități personale. Aceste calități se referă la *competență, moralitate, flexibilitate în gândire și consecvență*.

Dintre factorii individuali care împiedică motivarea pot fi amintiți:

- Presiunea, teama de eșec sau teama de a învăța
- Neîncredere în forțele proprii
- Dificultăți de sănătate mintală sau fizică
- Lipsa unei perspective
- Lipsa obiectivelor, a aspirațiilor și lipsa îndrumării
- Dificultatea de a se concentra la curs
- Comportament pretențios
- Abilități scăzute

- Nivel scăzut de calificare
- Lipsa abilităților recunoscute.

Dintre factorii contextuali care împiedică motivarea pot fi selectați:

- Lipsa empatiei între profesor și elev
- Mediu de învățare neadecvat și necorespunzător
- Metode didactice care sunt considerate nerelevante
- Lipsa varietății și/sau a ritmului oportunităților de învățare
- Circumstanțe familiale, în mod particular dificultăți și schimbări în mediul familial
- Lipsa timpului de a se angaja în învățare
- Orar neadecvat al cursurilor, care nu ține cont de responsabilitățile/angajamentele elevilor.

Factorul socio-economic, cel mai de seamă, care împiedică motivarea este lipsa resurselor financiare și a mediului socio-economic adecvat.

Este foarte important, ca profesorii să ia în considerare folosirea abordărilor inovative și creative și să încurajeze participarea și motivarea elevilor la ora de curs prin:

- Condiții flexibile care să răspundă necesităților și responsabilităților lor.
- Programe educaționale relevante – modele individualizate, puse în context și inclusive
- Resurse și materiale adecvate și interesante
- Calificări și angajări
- Recompense financiare de tipul burselor

Dintre procedeele utilizate de către profesori în aceste scopuri, cele mai importante pot fi următoarele (Neacșu I., 1983) – motivare prin:

- introducerea unor activități cu caracter de joc
- crearea unei stări de competiție sau de cooperare
- crearea unor situații problemă
- sporirea valențelor afective ale activităților
- menționarea performanțelor școlare care urmează să fie atinse.

Utilizarea acestei strategii presupune din partea profesorilor o preocupare permanentă de a preciza elevilor lor, de la bun început, performanțele pe care vor trebui să le atingă, dacă se vor angaja în programul lecției, urmată de comunicarea permanentă a progreselor realizate pe parcurs și a modalităților în care vor putea progresa în continuare. Alte modalități de stimulare a motivației, se pot realiza prin: parteneriate cu părinții, implicarea în proiecte extracurriculare și extrașcolare.

Activități care se pot desfășura la clasă pot fi discuții pe teme, precum:

- Valorile mele, valorile celorlalți
- Calitățile personale
- Solicitarea sprijinului
- Abordarea sau evitarea unor probleme
- Managementul furiei
- Școala, cheia succesului
- Clasa mea, grupul meu
- Nu abandona, implică-te!

Organizarea în școală a unui regim de activitate disciplinată prin gradarea sarcinilor, prin neadmiterea abaterilor, a dezordinii, precum și prin cultivarea constantă a acțiunii ferme, perseverente, principiale și prompte a colectivului de elevi, cu scopul menținerii unui nivel ridicat de ordine și muncă, are o mare importanță în prevenirea situațiilor de absentism și abandon școlar.

Bibliografie

1. Vintilescu, D., 1977, “Motivatia invatarii scolare”, Editura Facla, Timisoara
2. Consiliere și orientare. Ghidul Profesorului”, Editura Humanitas, București, 2002

Egalitatea de șanse prin educație

Prof. Ciobanu Valentina

Școala Gimnazială "Nicolae Bălcescu"-Drăgășani

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate.

Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o

societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

În contextul descentralizării educației cea mai mare parte a responsabilității respectării acestor principii revine instituțiilor școlare care nu au însă nici capacitatea administrativă, financiară și nici personal cu expertiză în educația sensibilă la diversitate sau în lucrul cu persoanele defavorizate.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate“ înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse.

Bibliografie

1. Declarația de la Salamanca asupra educației cerințelor speciale adoptată la conferința mondială „Acces și calitate“ organizată de UNESCO și Ministerul Educației din Spania, 7-10 iunie 1994
2. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009
3. M. Duță, Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc, EDICT, ianuarie 2018
4. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
5. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Practici incluzive în educația preșcolară

Prof. Popescu Elena

Grădinița cu Program Prelungit Nord 2, Râmnicu Vâlcea

Incluziunea înseamnă un efort al fiecăruia de a vedea, în fiecare și în toți cei care ne înconjoară, valoare.

Transformarea școlilor în școli incluzive și interculturale este un proces amplu care presupune schimbări la nivel de principii și valori, de atitudine, de mentalitate, de practici – atât la nivel managerial, cât și la nivelul clasei.

Profesorul coordonator Tudor Vrășmaș, menționează într-una din cărțile sale „Nu este suficientă includerea unui copil într-un grup educativ sau în cadrul unui program. Este nevoie ca programul să se schimbe în așa fel încât fiecare copil să fie bine primit. De aceea nu putem vorbi despre o grupă de copii că este „incluzivă“. Este o grupă cu practici educative incluzive, adică primește toți copiii și acordă valoare și atenție fiecăruia, dar educația nu poate fi incluzivă decât dacă cuprinde tot programul, practicile, managementul și acțiunile permanente cu copiii. Adică toate componentele actului de educație în ansamblul lui.” Așadar, dacă promovăm politici și practici cât mai incluzive în educația preșcolară și ne focalizăm atenția asupra accesului, participării și implicării tuturor copiilor de vârstă preșcolară în programe de educație, vom avea nu numai generații mai bine pregătite să se integreze școlar și social, ci și profesioniști mai buni și mai eficienți în educație.

Ideile unei educații de calitate, pentru toți copiii, se pot cel mai bine realiza pornind de la grădiniță, iar materializarea lor se observă tot mai mult în practicile zilnice ale multor educatoare care își exercită profesia cu dăruire.

Mă regăsesc printre cadrele didactice care au înțeles cât de importantă este intervenția educativă pentru copilul cu cerințe educaționale speciale (CES) și nu privesc acest lucru ca pe o povară, ci ca pe o provocare,

iar practicile mi le îmbogățesc să dea roade, cu fiecare întâlnire pe care o am cu copilul.

M-am confruntat la rândul meu cu diverse probleme, dar am găsit soluții și ajutor.

În cazul în care ne confruntăm cu situația în care avem în grupă unul sau doi copii cu cerințe educative speciale, trebuie să știm că există persoane resursă și că Inspectorul Școlar de specialitate poate să ne ofere toate informațiile necesare pentru a intra în contact cu acestea.

C.J.R.A.E Vâlcea a creat un site unde vine în întâmpinarea cadrelor didactice care au la clasă copii cu CES și nevoilor acestora, a gândit o serie de webinarii unde se dezbate diferite teme de interes actual privind „Incluziunea copiilor cu CES în învățământul de masă” și unde poți găsi răspunsuri la numeroasele întrebări, dar și sprijin în rezolvarea unor cazuri speciale.

Tot în sprijinul cadrelor didactice care lucrează la clasă cu copii cu CES, sunt puse la dispoziție de către CCD Vâlcea, cursuri de formare unde persoanele- resursă desfășoară, la nivelul județului, activități de formare / informare și diseminare a practicilor privind educația incluzivă în grădinițe.

S-a conturat portretului grădiniței incluzive, un portret care poate fi utilizat de fiecare cadru didactic ca sursă de verificare a manifestării incluziunii în sala de grupă: O grădiniță în care copiii zâmbesc, cântă și se mișcă; O grădiniță despre care atât personalul, cât și părinții și copiii știu că le aparține și arată acest lucru (panouri, anunțuri, inițiative...); O grădiniță în care fiecare clasă arată că este o comunitate în miniatură și fiecare copil știe că aparține unei astfel de comunități (sigla grupei, stabilită, lucrată cu copiii și afișată); O grădiniță cu reguli negociate, agreeate, asumate, afișate și respectate de cei care îi trec pragul (personal, părinți, copii); O grădiniță în care părinții sunt bineveniți oricând alături de educatoare și copii; O grădiniță în care părinții sunt învățați să se joace cu proprii copii, să spună/să citească povești copiilor, să-i aprecieze, să-i iubească; O grădiniță în care toți sunt importanți (adulți și copii) și fiecare are propria valoare; O grădiniță în care problemele fiecăruia rămân la poartă și unde fiecare pășeste ca egal al celuilalt; O grădiniță în care jucăriile și materialele de lucru sunt la îndemâna copiilor; O grădiniță în care catedra nu este o barieră între copil și educatoare; O grădiniță în care totul este etichetat, numai copiii nu, iar ordinea, mirosul de curățenie te fac să te simți ca acasă; O grădiniță în care copilul este încurajat să experimenteze, să pună întrebări, să spună ce simte; O grădiniță în care adulții nu au timp de altceva decât de binele copiilor care îi pășesc pragul; O grădiniță în care educatoarea știe să le vorbească celor mici despre o piatră, chiar și atunci când nu are o piatră la îndemână; O grădiniță în care....

În ultimii ani s-au făcut progrese simțitoare în ceea ce privește incluziunea elevilor cu dizabilități în școlile/grădinițele de masă, dar sunt insuficiente aceste încercări, pentru asigurarea de șanse egale a copiilor cu CES, la educație și instruire. Să oferim tuturor copiilor o educație de calitate pentru toți într-o școală pentru toți!

Bibliografie

1. Suport didactic pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculumul pentru educație timpurie, 2019, p. 98;
2. Vrășmaș, E. ,Educație timpurie și Grădinița adaptată, București, Asociația RENINCO România, 2008;
3. Vrășmaș, E. și Vrășmaș, T. (coord.), Educația incluzivă în grădiniță: dimensiuni, provocări și soluții. Editura ALPHA MDN: Buzău, 2012, p. 25.

Respectarea principiului egalității de șanse în sistemul educațional

*Prof. Petrescu Angela
Colegiul Energetic Râmnicu Vâlcea*

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

Totuși, a trata două persoane în mod egal nu înseamnă a le trata la fel! Din contra, a asigura egalitatea de șanse înseamnă să iei în considerare contextul specific care influențează persoana în cauză și să permiți fiecărui individ să își folosească întregul potențial, fără a-i impune limitări care nu sunt întotdeauna specifice persoanei sale.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe:

- copiii din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți,
- copiii ai căror părinți sunt șomeri,
- copiii care au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral,
- copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport
- copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Abordarea conceptului de egalizare a șanselor din perspectiva sociologiei educației implică analiza raportului dintre reușita școlară și apartenența socială a elevilor.

Studiile de sociologie comparată efectuate în anii 1970 evidențiază faptul că șansele de a urma studiile variază după apartenența socială a elevilor chiar în condiții de reușită egală.

Pe parcursul școlarității, această tendință este confirmată în măsura în care:

- a) influențele mediului școlar sunt mai mari decât cele strict școlare;
- b) omogenizarea socială este progresivă prin cei care supraviețuiesc selecției școlare;
- c) diferențele sociale au un impact mai mare decât diferențele pedagogice (resurse, metodologie, efective școlare etc.);
- d) diferențele individuale nu sunt evocate în contextul tezei educabilității care oferă premise reușitei cel puțin la nivelul școlii generale/obligatorii.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse.

Specia umană se conformează și ea aceluși principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile

de cadre competente ale societății.

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Legea educației naționale nr. 1/2011 are numeroase prevederi în spiritul egalității de șanse, a incluziunii sociale, a respectării și a valorizării diversității etnice, culturale și sociale.

Conform legii educației, participarea la învățământ, incluzând participarea la procesele decizionale se face în mod echitabil, implicând în mod nediscriminatoriu toate părțile interesate. Printre principiile care guvernează învățământul preuniversitar, cel superior precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România se numără:

- principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare;
- principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase;
- principiul asigurării egalității de șanse;
- principiul transparenței - concretizat în asigurarea vizibilității totale a deciziei și a rezultatelor, prin comunicarea periodică și adecvată a acestora;
- principiul libertății de gândire și al independenței față de ideologii, dogme religioase și doctrine politice;
- principiul incluziunii sociale;
- principiul centrării educației pe beneficiarii acesteia;
- principiul participării și responsabilității părinților;
- principiul fundamentării deciziilor pe dialog și consultare.

De asemenea, conform acestor principii prezente în Legea Educației Naționale nr. 1/2011, educația școlară ar trebui să țină cont de diversitatea etnică și culturală și să sprijine combaterea discriminării. Legea Educației nu include însă și normele de punere în aplicare a principiilor mai devreme amintite, ceea ce face ca acest cadru legislativ să fie mai degrabă o declarație de intenție decât un sistem care să asigure egalitatea de șanse și educația incluzivă.

În contextul descentralizării educației cea mai mare parte a responsabilității respectării acestor principii revine instituțiilor școlare care nu au însă nici capacitatea administrativă, financiară și nici personal cu expertiză în educația sensibilă la diversitate sau în lucrul cu persoanele defavorizate. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse.

Ministerul Educației Naționale are responsabilități în domeniul respectării egalității de șanse. Astfel, Ministerul Educației Naționale:

- are obligația să asigure instruirea, pregătirea și informarea corespunzătoare a cadrelor didactice, la toate formele de învățământ, public și privat, pe tema egalității de șanse pentru femei și bărbați;
- trebuie să promoveze acele manuale școlare, cursuri universitare, ghiduri pentru aplicarea programelor analitice care să nu cuprindă aspectele de discriminare între sexe, modele și stereotipuri comportamentale negative în ceea ce privește rolul femeilor și al bărbaților în viața publică și familială;
- prin inspectoratele școlare teritoriale trebuie să asigure includerea în planurile de învățământ și în alte instrumente curriculare, precum și în activitatea curentă a unităților de învățământ amăsurilor de respectare a principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați.

Instituția la care se pot face plângeri în cazurile în care apar discriminări în sistemul de educație este Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.

Bune practici în sistemul de educație pentru susținerea și promovarea egalității de șanse pentru femei și bărbați

- Elaborarea de manuale, cursuri universitare, ghiduri care nu cuprind aspecte discriminatorii de gen;
- Includerea în programele de învățământ a măsurilor de respectare a principiilor egalității de șanse pentru femei și bărbați. În cadrul unor astfel de programe este de dorit să fie gândite și practicate în mod curent exerciții care se referă la demontarea prejudecăților și a stereotipurilor. În inițierea unei lecții, dar și în finalizarea ei, în sensul aplicării cunoștințelor dobândite, este necesară valorificarea experienței de viață cotidiană a elevilor și elevilor;

- Prin tehnicile de lucru utilizate, se poate urmări valorizarea în egală măsură a abilităților fetelor și băieților:

- dezvoltarea unui tip de inteligență emoțională, complementară celei cognitive;
- experimentarea diverselor raporturi de autoritate între fete și băieți
- autoevaluarea și evaluarea performanțelor colegelor și colegilor;
- perfecționarea stilului de comunicare și valorizarea limbajului non-verbal;
- Reprezentarea în mai mare măsură a sferei vieții private în formularea viitoarelor programe și manuale școlare;
- Structurarea modulelor din cadrul diverselor materii opționale astfel încât să nu favorizeze împărțirea elevilor în grupe după considerente de gen (cum este cazul disciplinelor Gastronomie, la care de regulă participă fetele și Educație tehnologică, la care de obicei participă băieții).

Bibliografie

1. Declarația de la Salamanca asupra educației cerințelor speciale adoptată la conferința mondială „Acces și calitate“ organizată de UNESCO și Ministerul Educației din Spania, 7-10 iunie 1994
2. M. Duță, Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc, EDICT, ianuarie 2018

Respectarea principiului egalității de șanse în sistemul educațional

*Prof. Înv. Primar Dogaru Nicuța Aura
Colegiul Național de Informatică "Matei Basarab" Râmnicu Vâlcea*

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

Totuși, a trata două persoane în mod egal nu înseamnă a le trata la fel! Din contra, a asigura egalitatea de șanse înseamnă să iei în considerare contextul specific care influențează persoana în cauză și să permiți fiecărui individ să își folosească întregul potențial, fără a-i impune limitări care nu sunt întotdeauna specifice persoanei sale.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe:

- copiii din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți,
- copiii ai căror părinți sunt șomeri,
- copiii care au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral,
- copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport
- copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Abordarea conceptului de egalizare a șanselor din perspectiva sociologiei educației implică analiza raportului dintre reușita școlară și apartenența socială a elevilor.

Studiile de sociologie comparată efectuate în anii 1970 evidențiază faptul că șansele de a urma studiile variază după apartenența socială a elevilor chiar în condiții de reușită egală.

Pe parcursul școlarității, această tendință este confirmată în măsura în care:

- a) influențele mediului școlar sunt mai mari decât cele strict școlare;
- b) omogenizarea socială este progresivă prin cei care supraviețuiesc selecției școlare;
- c) diferențele sociale au un impact mai mare decât diferențele pedagogice (resurse, metodologie, efective școlare etc.);
- d) diferențele individuale nu sunt evocate în contextul tezei educabilității care oferă premise reușitei cel puțin la nivelul școlii generale/obligatorii.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrația secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluși principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Legea educației naționale nr. 1/2011 are numeroase prevederi în spiritul egalității de șanse, a incluziunii sociale, a respectării și a valorizării diversității etnice, culturale și sociale.

Conform legii educației, participarea la învățământ, incluzând participarea la procesele decizionale se face în mod echitabil, implicând în mod nediscriminatoriu toate părțile interesate.

Printre principiile care guvernează învățământul preuniversitar, cel superior precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România se numără:

- principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare;
- principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase;
- principiul asigurării egalității de șanse;
- principiul transparenței - concretizat în asigurarea vizibilității totale a deciziei și a rezultatelor, prin comunicarea periodică și adecvată a acestora;
- principiul libertății de gândire și al independenței față de ideologii, dogme religioase și doctrine politice;
- principiul incluziunii sociale;
- principiul centrării educației pe beneficiarii acesteia;
- principiul participării și responsabilității părinților;

- principiul fundamentării deciziilor pe dialog și consultare.

De asemenea, conform acestor principii prezente în Legea Educației Naționale nr. 1/ 2011, educația școlară ar trebui să țină cont de diversitatea etnică și culturală și să sprijine combaterea discriminării. Legea Educației nu include însă și normele de punere în aplicare a principiilor mai devreme amintite, ceea ce face ca acest cadru legislativ să fie mai degrabă o declarație de intenție decât un sistem care să asigure egalitatea de șanse și educația incluzivă.

În contextul descentralizării educației cea mai mare parte a responsabilității respectării acestor principii revine instituțiilor școlare care nu au însă nici capacitatea administrativă, financiară și nici personal cu expertiză în educația sensibilă la diversitate sau în lucrul cu persoanele defavorizate.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate“ înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse.

Ministerul Educației Naționale are responsabilități în domeniul respectării egalității de șanse. Astfel, Ministerul Educației Naționale:

- are obligația să asigure instruirea, pregătirea și informarea corespunzătoare a cadrelor didactice, la toate formele de învățământ, public și privat, pe tema egalității de șanse pentru femei și bărbați;
- trebuie să promoveze acele manuale școlare, cursuri universitare, ghiduri pentru aplicarea programelor analitice care să nu cuprindă aspectele de discriminare între sexe, modele și stereotipuri comportamentale negative în ceea ce privește rolul femeilor și al bărbaților în viața publică și familială;
- prin inspectoratele școlare teritoriale trebuie să asigure includerea în planurile de învățământ și în alte instrumente curriculare, precum și în activitatea curentă a unităților de învățământ amăsurilor de respectare a principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați.

Instituția la care se pot face plângeri în cazurile în care apar discriminări în sistemul de educație este Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.

Bune practici în sistemul de educație pentru susținerea și promovarea egalității de șanse pentru femei și bărbați

- Elaborarea de manuale, cursuri universitare, ghiduri care nu cuprind aspecte discriminatorii de gen;

- Includerea în programele de învățământ a măsurilor de respectare a principiilor egalității de șanse pentru femei și bărbați. În cadrul unor astfel de programe este de dorit să fie gândite și practicate în mod curent exerciții care se referă la demontarea prejudecăților și a stereotipurilor. În inițierea unei lecții, dar și în finalizarea ei, în sensul aplicării cunoștințelor dobândite, este necesară valorificarea experienței de viață cotidiană a elevilor și elevilor;

Prin tehnicile de lucru utilizate, se poate urmări valorizarea în egală măsură a abilităților fetelor și băieților:

- dezvoltarea unui tip de inteligență emoțională, complementară celei cognitive;
 - experimentarea diverselor raporturi de autoritate între fete și băieți
 - autoevaluarea și evaluarea performanțelor colegelor și colegilor;
 - perfecționarea stilului de comunicare și valorizarea limbajului non-verbal;
- Reprezentarea în mai mare măsură a sferei vieții private în formularea viitoarelor programe și manuale școlare;
- Structurarea modulelor din cadrul diverselor materii opționale astfel încât să nu favorizeze împărțirea

elevilor în grupe după considerente de gen (cum este cazul disciplinelor Gastronomie, la care de regulă participă fetele și Educație tehnologică, la care de obicei participă băieții).

Cadrul legal European și național privind egalitatea de șanse:

- Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Națiunilor Unite
- Convenția UNESCO privind lupta împotriva discriminării în domeniul învățământului (1960);
- Convenția cu privire la drepturile copilului (1989);
- Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene (2000)
- Directiva Consiliului 2000/78/EC

- Constituția României

- Legea 202/2002 – consacrată promovării egalității de șanse între femei și bărbați în vederea eliminării discriminării pe criterii de sex. Sunt enumerate domeniile în care se aplică egalitatea de șanse: munca, educație, sănătate, cultura și informare, politica, participare la decizii, accesului la servicii și altele.

- Ordonanța Guvernului nr. 137/ 2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

- Legea nr. 48/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

- Hotărârea Guvernului nr. 1194/2001 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

- Notificarea nr. 29323/2004 privind promovarea principiilor școlii incluzive, ca școala interculturală, deschisă tuturor, în care fiecare copil beneficiază de acces egal la o educație de calitate.

Legea Educației Naționale nr. 1 din ian. 2011, art. 2 (4) – Statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare.

Bibliografie

1. Declarația de la Salamanca asupra educației cerințelor speciale adoptată la conferința mondială „Acces și calitate” organizată de UNESCO și Ministerul Educației din Spania, 7-10 iunie 1994
2. M. Duță, Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc, EDICT, ianuarie 2018

Rolul școlii în promovarea egalității de șanse

Dinu Manuela

Liceul Tehnologic „Petru Poenaru” Bălcești - Vâlcea

Școala se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește

a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm.

Valorificarea diversității permite toleranța, recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă.

Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea că nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Bibliografie

1. <https://edict.ro/egalitatea-de-sanse-in-sistemul-educational-romanesc/>
2. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
3. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
4. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008

Șanse egale la educație și dezvoltare în educația timpurie

Prof. Inv. Preșc. Necula Mihaela

Grădinița cu Program Prelungit Nord 2, Râmnicu Vâlcea

Educația timpurie vizează intervalul de timp cuprins între naștere și vârsta intrării la școală. În această perioadă, copilul se dezvoltă și învață, atât în mediul familial, cât și în mediul oferit de instituțiile specializate – creșă, grădiniță, școală.

Educația timpurie include toate formele de sprijin sau suport necesare copilului mic pentru a-și realiza dreptul la supraviețuire și protecție și pentru a ne ajuta să fim mai atenți în ceea ce privește dezvoltarea lui. Educația timpurie este o necesitate a contextului social actual, pentru că obiectivele propuse de aceasta sunt ușor de atins acum, în această perioadă de dezvoltare rapidă a copilului.

Mediul e un factor important în dezvoltarea intelectuală pentru că s-a constatat faptul că acei copii crescuți într-un mediu stimulat au o dezvoltare intelectuală rapidă și intensă, în comparație cu cei crescuți

într-un mediu restrictiv, sărac. Copilul are nevoie să fie sprijinit în dezvoltarea abilităților sale fizice, mentale, sociale, care îi facilitează supraviețuirea și realizarea individuală și socială de mai târziu.

Un mediu propice dezvoltării copilului este unul stimulat, sigur, sănătos, ce creează situații de învățare. Învățarea reprezintă achizițiile de cunoștințe, deprinderi și abilități realizate de copil. Astfel, învățarea e o verigă importantă a procesului de dezvoltare, iar rezultatele ei pot fi influențate de calitatea îngrijirii primite de cel mic.

„Dezvoltarea este definită ca un proces de schimbare în care copilul ajunge să stăpânească tot mai multe niveluri de mișcare, gândire, simțire și interacțiune cu semenii și cu obiectele din mediu. Dezvoltarea copilului implică atât o organizare graduală a caracteristicilor biologice determinate și a trăsăturilor care reies din acestea, cât și învățămintele copilului din propria sa experiență. Atât creșterea fizică cât și cea mentală și emoțională care aparțin de dezvoltarea generală a copilului depind de învățare care este crucială.

Învățarea este definită ca achiziții de cunoștințe, deprinderi, obișnuințe și valori formate prin experiență, experimentare, reflecție, și/sau studiu și instruire. Statutul curent de dezvoltare a copilului facilitează sau inhibă atât învățarea curentă cât și pe cea viitoare. Astfel, învățarea este o parte cheie a procesului de dezvoltare și rezultatele ei sunt afectate de calitatea îngrijirii pe care o primește copilul.” (Vrăsmaș E, Preda Viorica, 2010, pag.23)

„Dacă omul nu a primit decât o educație defectuoasă sau rea, el devine cel mai îngrozitor animal pe care l-a produs pământul. De aceea legiuitorul trebuie să facă din educația copiilor prima și cea mai serioasă din preocupările sale.” Platon

Presiunea și sprijinul sunt două laturi ale dezvoltării și ale învățării. Acțiunile de sprijin presupun stimularea dezvoltării și implică presiune directă asupra copilului și asupra mediului înconjurător.

Una dintre valorile promovate de **educația timpurie** este **non-discriminarea și excluderea inechității** sociale, culturale, economice și de gen – asigurarea de șanse egale tuturor copiilor, indiferent de etnie, gen, religie, printr-o abordare echilibrată. În acest sens, cadrul didactic trebuie să evite exprimările și prejudecățile de tip discriminator și să nu manifeste prejudecăți față de copii din cauza părinților („Nu mă așteptam la altceva de la X, căci nici tatăl lui nu salută pe stradă”). De aceea cadrul didactic trebuie să aibă în vedere nevoile educative ale fiecărui copil, toți copiii să se simtă acceptați și valorizați.

Educația, în general, e foarte importantă iar educația copiilor este cu atât mai importantă cu cât fiecare dintre aceștia vine cu un bagaj de cunoștințe și experiențe ce trebuie valorizate și utilizate în evoluția lor ulterioară. Poate de aceea există un argument moral al educației timpurii – prin copil, umanitatea își transmite mai departe valorile. Pentru a păstra valorile morale și sociale, sau pentru a le îmbunătăți, trebuie să începem cu cei mici. Cultul familiei, ce își desfășoară relațiile și activitatea în armonie, e promovat de programele educației timpurii. Depinde de noi, ca părinți, educatori sau simpli membri ai comunității, să influențăm politicile și practicile sociale pentru a construi prin programele educației timpurii un start bun pentru toți copiii.

Educația e șansa ta!

*Prof. înv. primar Tătuț Anamaria-Narcisa
Școala Gimnazială Nr. 10, Râmnicu Vâlcea*

„Educația nu este pregătirea pentru viață, este viața însăși.“ (John Dewey)

Școala incluzivă este o școală prietenoasă și democratică, o școală în care toți copiii sunt respectați și integrați fără discriminare și fără excludere generate de originea etnică, de limba maternă, deficiențe fizice sau mentale, cerințe educaționale speciale, statutul socio-economic al familiilor

Întrucât misiunea noastră este de a le oferi elevilor un mediu educațional care să contribuie la dezvoltarea armonioasă a tuturor copiilor atât prin promovarea excelenței, cât și prin asigurarea accesului egal la educație, fără nicio discriminare, cadrele didactice sunt implicate în permanență să evidențieze cu prioritate principiile școlii incluzive.

Prin structura sa, educația trebuie să răspundă neconținut unor exigențe ale evoluției realității naționale și internaționale. Conținutul acestui concept s-a schimbat în timp în funcție de cerințele socioculturale și spirituale ale fiecărei epoci sau etape. Finalitatea educației constă în formarea omului în conformitate cu o grilă de valori promovată pe scara cea mai largă în societatea concret-istorică, în etapa dată. Din nefericire mulți dintre copii, dar și părinții acestora nu înțeleg rolul educației în formarea personalității umane. Consecința acestui fapt o constituie îndepărtarea elevului de școală, iar în final abandonul școlar.

Abandonul școlar este cea mai mare problemă cu care se confruntă învățământul românesc. În topul țărilor din Uniunea Europeană, România ocupă un loc fruntaș în părăsirea timpurie a școlii. Îngrijorător este faptul că un procent important din acești tineri nu doresc să intre în câmpul muncii după abandonarea studiilor.

Cauzele abandonului școlar:

Studiile arată că principalele cauze ale părăsirii școlii sunt:

- lipsa de atractivitate față de învățământul tradițional;
- lipsa de educație în mediul din care provin acești copii;
- unele cutume ale minorităților etnice;
- climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, lipsa de autoritate a părinților;
- cauze de natura economică (sărăcia comunităților din care provin acești copii);
- influența anturajului asupra elevului. Indiferent de cauze, abandonul școlar a căpătat proporții îngrijorătoare în ultimii 10 ani, estimându-se că, la nivel național pe o generație de elevi sunt între zece mii și cinsprezece mii de elevi care renunță la școală.

Ce măsuri se pot lua pentru reducerea abandonului școlar?

Încă de la intrarea copilului în clasa pregătitoare este necesar ca acesta să fie monitorizat în ceea ce privește adaptarea sa la mediul școlar, astfel încât să se poată prevedea și preveni eșecul școlar. Instrumentul specific care permite o inventariere a factorilor de risc este Fișa de monitorizare a elevului în situație de risc de abandon școlar.

O altă măsură ar fi participarea acestor elevi la programe educative care pot consta în efectuarea temelor pentru a doua zi, organizarea de activități recreative (cercuri de lectură, pictură, teatru, jocuri recreative), consultații pentru copiii cu dificultăți de învățare, pregătirea suplimentară a elevilor capabili de performanță, participarea la competiții sportive etc.

Alături de familie, școala reprezintă un factor esențial în educarea și dezvoltarea copilului. Studiile arată că o bună colaborare școală-familie constituie un avantaj pentru instruirea elevului. Prin urmare, din nevoia de întărire a relației școală-familie a luat naștere ideea unui „Parteneriat școală-familie“ care prezintă o formă de colaborare, comunicare și cooperare între cei doi parteneri educaționali.

Scopul acestui parteneriat îl poate constitui integrarea elevului în mediul școlar, dar și monitorizarea sa în vederea evitării abandonului școlar. „Educarea părinților“ este necesară în vederea însușirii de către aceștia a unor informații, abilități, cunoștințe, competențe.

Fenomenul abandonului școlar nu este important doar în sine, ci mai ales urmările sale sunt grave. În lipsa unei calificări, a unei diplome, a unei formări morale și sociale, cei mai mulți devin candidați la șomaj, la delincvență sau ajung să perturbe viața personală, familială, dar și a comunității în care trăiesc.

Bibliografie

1. * Stoltz G., „Eșec școlar. Risc de eșec social.“, Ed. Victoria, București, 2000, p. 141

Tehnologiile informatice, rol de facilitare a egalității de șanse pentru elevii cu cerințe educaționale speciale

Prof. Ochia Florin

Colegiul Național de Informatică “Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea

Introducere

Gherguț A. (2001) este de părere că, educația integrată “se referă în esență la integrarea în structurile învățământului de masă a copiilor cu cerințe speciale în educație (copii cu deficiențe senzoriale, fizice, intelectuale sau de limbaj, defavorizați socio- economic și cultural, copii din centrele de asistență și ocrotire, copii cu ușoare tulburări psihoafective și comportamentale, copii infectați cu virusul HIV, etc.) pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a personalității acestora”.

Plosca M. și Moldovan A.M. prezintă niveluri de integrare din mediul școlar propuse de Vărășmaș T:

- Integrare spațială- a fi prezent;
- Integrare socială – a fi împreună cu ceilalți copii;
- Integrare școlară – a învăța împreună cu ceilalți elevi.

Incluziunea școlară se referă la incluziunea copiilor cu diferite dizabilități la toate activitățile școlare la care participă toți copiii. Aceasta presupune implicarea reală a școlilor și a claselor prin adaptarea și schimbarea pentru satisfacerea nevoilor copiilor cu dizabilități, precum și punerea accentului pe valorificarea și aprecierea diferențelor fiecărui copil. Această definiție a incluziunii nu se referă la faptul că elevii cu diferite dizabilități nu vor primi asistență specializată și instruire în afara clasei, ci la faptul că acesta este una din multitudinea de opțiuni puse la dispoziție elevilor cu dizabilități și a celor fără dizabilități. (Loreman și Deppeler 2001)

Plosca M. și Moldovan A.M. (2011, p. 21) citează definiția educației incluzive formulată de MEN și UNICEF (1999): “educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități”.

Agenția Europeană pentru Dezvoltarea Educației Speciale trasează câteva principii pentru promovarea unei educații incluzive de calitate:

1. Creșterea oportunităților educaționale pentru toți cursanții și lărgirea participării la educație;
2. Educație și formare în educație incluzivă pentru toate cadrele didactice;
3. Cultură organizațională și etos care promovează incluziunea;
4. Organizații, fundații sau asociații organizate pentru a promova incluziunea;
5. Sisteme flexibile de gestionare a resurselor, care să promoveze incluziunea;
6. Politici care să promoveze incluziunea;
7. Legislație care să promoveze incluziunea;

Tehnologii informatice ce sprijină educația elevilor cu cerințe educaționale speciale

În ultimii ani, a crescut interesul față de utilizarea tehnologiei informatice pentru ajutorarea elevilor care întâmpină dificultăți de scriere, în special a elevilor cu dificultăți de învățare. Aceste tehnologii includ: editoare text (word processors), corectoare text (spell checkers), programe predictoare de text (word prediction), programe ce recunosc vocea umană (speech recognition) și programe ce transformă textul scris în vorbire. De asemenea, nu sunt proiectate pentru a înlocui învățarea scrierii ca proces, ci intervin ca o punte de sprijin pentru însușirea deprinderilor de scriere în special pentru elevii ce întâmpină dificultăți în realizarea scrierii.

Hetzroni and Shrieber (2004), continuând cercetările lui Owston și Wideman (1997), afirmă că, în urma unui studiu longitudinal comparativ între două grupuri de elevi din ciclul primar cu și fără acces la procesor Word, s-a demonstrat că, elevii care au avut acces la procesorul Word au înregistrat o creștere semnificativă a competențelor scrierii în următoarele domenii: scrierea cu înțeles, calitatea conținutului, forma scrierii și organizarea scrierii.

Cercetările lui Zhang (2000) demonstrează că, tehnologiile informatice oferă elevilor cu dificultăți de învățare sprijinul necesar pentru a se integra în școlile de masă și pentru a participa la orele din curricula generală. Ele ajută elevul să transfere sarcinile scrise în format clasic în format electronic, permit detalierea, organizarea și editarea sarcinilor de scriere și, nu în ultimul rând, îi motivează pe elevi să participe cu plăcere la realizarea sarcinilor de scriere.

Tehnologiile informatice recomandate pentru eficientizarea învățării și exersării scrierii la elevii cu dificultăți de învățare sunt: editorul de text, editoarele de text portabile (ex. AlphaSmart, Fusion, Quickpad), programele de corectare ale unui text, predictorul de text, stiloul computerizat, programe de corectare a unui text scris, programele de recunoaștere a vocii, sintetizatoarele de voce/cititoarele de texte, tastaturile alternative, dicționare electronice și corectoare “vorbitoare”, tableta electronică, pencil grip-ul și mânușa cu greutate.

Pentru a recomanda cea mai eficientă tehnologie de acces pentru eficientizarea scrierii, cadrul didactic trebuie să aibă în vedere de următoarele:

1. abilitățile și necesitățile fiecărui elev;
2. obiectivele programei școlare;
3. diferite modalități de monitorizare și evaluare a progresului elevului;
4. caracteristicile tehnologiei utilizate;
5. costurile tehnologiilor.

Utilizarea lecțiilor electronice

Prin lecții electronice ne referim la structurarea pe teme a unui conținut cu ajutorul unui soft educațional și prezentarea aceluși conținut în format electronic prin intermediul computerului în procesul de predare, învățare sau evaluare. Lecțiile electronice sunt cu atât mai eficiente, cu cât se pot adapta mai ușor pentru fiecare elev în parte. Există lecții elaborate de către un grup de specialiști, pe care profesorul le poate utiliza în clasă, dar pe care profesorul nu le mai poate schimba sau există softuri pe care profesorul le poate folosi pentru a-și elabora propriile lecții electronice în funcție de materia pe care o predă, în funcție de nivelul clasei, în funcție de necesitățile fiecărui elev și în funcție de stilul de predare al profesorului.

Lecțiile interactive pe suport electronic pot fi utilizate cu succes în învățământul special, dacă sunt proiectate special pentru elevii cu un anumit tip de deficiență sau dacă sunt personalizate, în funcție de cerințele fiecărui elev în parte. De exemplu, elevii cu autism reacționează mult mai eficient la stimulul verbal, dacă este inclusă o comandă ce conține numele elevului care parcurge o lecție electronică (ex. Bravo Alex!).

Utilizarea TIC în educația specială este nelimitată. Instruirea asistată de calculator îi poate ajuta pe elevii cu tulburări ale limbajului oral, pe cei care întâmpină dificultăți în scrierea cu ajutorul unui creion, le permite elevilor cu deficiențe de vedere să descifreze un text scris, celor cu deficit de auz să comunice cu colegii lor din învățământul de masă, iar elevilor cu dizabilități fizice le oferă posibilitatea de a controla mediul de învățare.

Este necesară însă definirea și delimitarea dificultăților de învățare, precum și respectarea tuturor etapelor proiectării instruirii asistate de calculator pentru eficientizare procesului instructiv-educativ.

Bibliografie

1. Talaș Dorina-Anca, *Utilizarea mijloacelor informatice în terapia tulburărilor limbajului scris*, teză de doctorat – rezumat, 2011

Voluntariatul o șansă la educație

*Prof. inv. primar Ciurel Cristina Maria
Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea*

În domeniul educației, voluntariatul are un rol extrem de important, vizând dezvoltarea personalității elevilor. Născut din dragostea față de aproapele nostru, dintr-un adevărat spirit civic, voluntariatul devine din ce în ce mai atractiv pentru tineri. Am descoperit acest aspect la copiii din școala noastră, urmărindu-le evoluția și celor care și-au luat deja „zborul”.

Voluntariatul a fost, este și va fi o formă de combatere a inegalităților de șansă în rândul copiilor din medii devaforizate. De-a lungul timpului, diferitele proiecte și-au propus să corecteze aceste dezechilibre, însă acesta va fi un proces de durată. Ne luptăm din păcate cu o mentalitate învechită în rândul părinților acestor elevi, la rândul lor copii ce nu au avut șansa la educație și o viață mai bună.

Implicarea autorităților locale este în creștere, asigurarea condițiilor propice pentru a avea acces la educație a acestor copii, devenind un țel real în anumite comunități, lucru de apreciat gândind în perspectivă, un copil educat, un adult capabil să se integreze pe piața muncii.

Activitățile realizate de noi la nivelul școlii i-au ajutat să vadă viața dintr-o altă perspectivă, având sentimentul și conștientizând că pot fi utili societății, că marea schimbare poate începe cu ei. Un aspect important al creării de șanse egale pentru copiii defavorizați îl poate reprezenta sensibilizarea elevilor cu privire la nevoile colegilor aflați în situația de a absenta de la cursuri și chiar de a abandona școala. Prin intermediul unor dezbateri, jocuri de rol, activități de voluntariat, elevii ajung să cunoască viața grea a altor copii care nu au posibilități financiare sau de alt tip, reușind să empatizeze cu ei. Aceste acțiuni duc la sporirea motivației învățării, implicarea activă în propria devenire, schimbarea statutului personal în comunitatea din care provine elevul, descoperirea capacităților, competențelor proprii.

Voluntariatul este considerat când se face în beneficiul public, se exclude orice remunerare și se face pe baza consimțământului liber exprimat. Atunci când apare orice fel de remunerare inanciară sau materială sau nu se face liber consimțit, nu este voluntariat, ci activitate educativă practică. De regulă, implicarea în activitățile educative practice precedă implicarea în voluntariat formal și ajută la formarea unei culturi a voluntariatului. Activitățile educative practice pot avea ca beneficiari elevii din școală sau comunitatea. Diferența între activitățile educative practice și voluntariatul neformal este faptul că spre deosebire de voluntariat, în activitățile educative practice, persoanele sunt implicate obligatoriu, la indicația conducerii și a profesorilor.

Dacă educația în spiritul voluntariatului începe din familie (chiar și în formele ei cele mai simple) și este complementată apoi de demersul educativ formal din cadrul instituțiilor de învățământ (implicit prin educația de tip nonformal), în mod cert va fi exersată ulterior, în cadrul comunitar al societății, de către adultul responsabil, capabil de acțiune și schimbare. În primul rând subliniem, deci, importanța și nevoia de implicare a familiei în traseul educațional al copiilor, întrucât plecând dintr-un cadru familial centrat pe reușita școlară a copilului, se asigură baza pe care va interveni ulterior școala

Pornind de la premisa că în cadrul familiei copilul beneficiază de primele experiențe educative – iar dacă nu este așa, școala și comunitatea trebuie să intervină ca voluntari în acțiuni de educație a părinților și consiliere – , școala are, apoi, rolul de a forma la elevi spiritul de receptivitate, capacitatea de inițiativă, angajarea responsabilă în indentificarea problemelor comunității și proiectarea de direcții de acțiune pentru soluționarea acestora. Iar cadrele didactice, trebuie să manifeste foarte multă receptivitate, îngăduință și să ofere mereu un răspuns la solicitările elevilor și ale comunității.

Așadar, profesorii sunt cei care conduc și orientează actele de voluntariat ale elevilor în comunitate și tot ei trebuie să aducă soluții la problemele școlii prin atragerea de parteneri, demararea de proiecte educaționale,

înființarea de asociații de părinți, atragere de fonduri de la comunitatea locală, implicarea ONG-urilor etc.

Practicând alături de cadrele didactice primele practici de sprijin, de voluntariat, elevii vor realiza tranziția de la școală la o viață activă socială.

Un alt aspect important este schimbul de experiență care se realizează la nivelul acestor activități, elevii învățând astfel să își asume responsabilități diverse, să înțeleagă mai bine problemele comunității în care trăiesc. Învățarea lucrurilor noi îi ajută să își formeze deprinderi utile, realizându-se într-un alt fel decât prin memorarea unor conținuturi lipsite de sens pentru ei. Astfel elevii învață să dăruiască, la rândul lor, o parte din ceea ce au sau din ce au primit. Faptul că fac parte dintr-o echipă le oferă un confort psihic enorm. În calitate de profesor, am observat comportamentul copiilor care se integrează ușor, sunt ca un magnet pentru cei din jurul lor, dar și pe cel al elevilor stigmatizați de colectiv din anumite motive.

Am constatat cu mare mulțumire schimbarea radicală care s-a produs când un asemenea elev a devenit voluntar, personaj principal al propriei vieți; cei din jurul său l-au privit altfel, l-au descoperit într-un mod surprinzător, ceea ce l-a ajutat să își facă prieteni și să aibă rezultate mult mai bune la învățătură.

Scopul cel mai important pentru care trebuie să fim voluntari și, de asemenea, pentru care este bine să ne învățăm copiii să facă voluntariat este că în felul acesta vor aprecia mult mai intens tot ceea ce ei au și vor putea fi un sprijin și pentru semenii lor defavorizați.

Din experiența profesională, pot afirma că a fi voluntar înseamnă să dai dovadă de compasiune, de răbdare și înțelegere, de grijă nemăsurată și de dragoste pentru cei pe care îi sprijinim. Cu riscul că mă repet, a fi voluntar înseamnă să fii uman și să ai valoare pentru că aceste calități sunt de neprețuit.

Activitatea de voluntariat îți dă posibilitatea să cunoști oameni din domenii variate, să colaborezi și să închei relații de prietenie cu ei, pentru a obține în viitor susținerea lor fără rezerve. În acest context, m-am implicat de ceva vreme în acest tip de activitate ca membru coordonator voluntar la un centru de educație incluzivă, în urma realizării unui parteneriat între școala unde activez și această organizație, în ideea de a participa împreună cu elevi voluntari.

La nivelul școlii unde profezez, am desfașurat și participat la numeroase activități de voluntariat, în cadrul diferitelor proiecte. Ce mi-a atras atenția a fost deschiderea cu care elevii au ales să se implice, fie că a fost vorba de activități de ecologizare a mediului sau de ajutorare a copiilor nevoiași. Empatia și entuziasmul lor m-au făcut să realizez că în fiecare dintre noi există compasiune și bunătate, însă e nevoie de cele mai multe ori de situații concrete pentru a le putea evidenția, cu atât mai mult dacă e vorba de copii. Pe lângă sentimentul de mulțumire, ei descoperă că își pot oferi sprijinul fără a fi remunerați material ci doar spiritual.

Sunt o mare susținătoare a activităților de voluntariat și nu pierd ocazia de a mă implica împreună cu clasele de elevi pe care le gestionez și de ce nu și cu părinții acestora. Experiența este una de neuitat creând legături cu implicații emotionale pe termen lung.

În concluzie deși trăim într-o societate predominant materială, trebuie să ne hrănim și sufletul cu experiențe noi și să ne învățăm elevii să facă același lucru.

Bibliografie

1. Mara D., 2004 – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Godfrey, C., Parteneriat școală-familie-comunitate. Ghid pentru cadrele didactice, Proiect PHARE 2004. Acces la educație pentru grupurile dezavantajate, Ed. Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2007
3. Velea, L.S., Toderaș, N., Ionescu, M., “Participarea elevilor în școală și în comunitate. Ghid pentru profesori și elevi”, TEHNE Centrul pentru Inovare și dezvoltare în educație, ed. Agata, Botoșani, 2006

Demersuri de proiectare a educației diferențiate

Prof. Zaharioiu Ioana

Scoala Gimnaziala Magura, Comuna Mihaesti

Diferențierea și individualizarea instruirii constituie o problemă pedagogică veche, dar mereu actuală, deoarece oamenii se deosebesc unii de alții nu doar în ceea ce privește felul lor de a gândi și a fi, ci și prin capacitatea și ritmul de învățare, prin atitudinea față de aceasta³. Diversitatea umană a pus în fața pedagogiei și a psihologiei educației problema complexă a diferențierii și individualizării instruirii, ca premisă indispensabilă pentru asigurarea reușitei fiecărui elev și realizarea unor performanțe cât mai apropiate de potențialul său intelectual maxim.

Pedagogia diferențiată are la bază contribuțiile unor pedagogi precum R. Cousinet, C. Freinet, O. Decroly, J. Piaget, H. Wallon etc. În Franța, în 1989, în conformitate cu „Legea de orientare asupra educației” a fost creată posibilitatea de a „introduce diferența” în învățământ pe două căi, la nivelul „proiectului instituțional al școlii” și prin proiectul personal al elevului (alegeri personale, mai mult sau mai puțin sub îndrumarea cadrului didactic). Pedagogia diferențiată poate fi definită ca o „pedagogie individualizată care recunoaște elevul ca o persoană având reprezentările sale proprii asupra situației de formare; o pedagogie variată care propune un avantaj de demersuri, opunându-se astfel „mitului identitar” al uniformității, al falsei democrații conform căreia toți trebuie să muncească în același ritm, în aceeași durată și urmând aceleași itinerarii. O asemenea pedagogie se constituie ca fundament teoretic și practic al luptei cu eșecul școlar, cu orice formă de excludere”⁴.

Întrucât natura și societatea umană progresează prin diferențiere și nu prin uniformizare, interesul educatorilor nu trebuie să fie „tocirea” particularităților individuale până la dispariție, ci respectarea și valorificarea lor, pentru ca prin educație și instrucție, fiecare individualitate să poată fi transformată într-o personalitate umană complexă, capabilă să creeze noi valori materiale și spirituale. Premisa oricărei acțiuni de tratare diferențiată o constituie depistarea și decelarea trăsăturilor care-i diferențiază pe subiecți și stabilirea rolului fiecăruia în definirea comportamentului care conduce la performanțe maxime.

Pedagogia modernă propune repere metodologice și de conținut ale unei educații „pe măsură”, care acționează atât la nivel de sistem, macrostructural, cât și la nivel microstructural, al formelor de grupare a elevilor, al particularităților fiecărei individualități. Sunt, astfel, organizate, clase de grupare ori „clase speciale” care se constituie atât pentru elevii capabili de performanță superioară, cât și pentru cei cu ritm lent de asimilare ori cu nevoi speciale. Ion T. Radu, pedagog român important în fundamentarea teoretică și practică a instruirii diferențiate, consideră că egalizarea șanselor de succes presupune efortul convergent al educatorilor pentru a oferi „fiecăruia după capacități, pentru a obține cât mai mult posibil din partea tuturor”.

Educația diferențiată în funcție de nevoile specifice oferă o alternativă strategică pentru îmbunătățirea performanțelor școlare. Cunoașterea trăsăturilor specifice ale fiecărui copil, precum și înțelegerea unor asemănări esențiale derivate din structurile de bază ale dezvoltării copilului facilitează stabilirea obiectivelor educaționale în acord cu această cunoaștere și selectarea strategiilor educaționale eficiente pentru întreaga clasă, dar și pentru fiecare copil. Educatorul se află astăzi, mai mult ca oricând, în fața unei decizii privind diferențierea și personalizarea proiectării intervenției sale formative, ceea ce îl obligă la dezvoltarea competențelor de cunoaștere și valorizare a elevului pentru reușita sa socială. „Permanentă provocare a clasei nu este nimic altceva decât o șansă de exprimare a măiestriei sale didactice”⁵.

Instruirea diferențiată nu se identifică cu strategiile folosite și nici cu un model de predare. Este mai mult decât atât, este un mod de gândire despre predare și învățare care pleacă de la nivelul de disponibilitate

3 - Joița, E. (coord.) (2007), Formarea pedagogică a profesorului. Instrumente de învățare cognitiv-construcționistă, E.D.P., R.A., București.

4 - Negreț-Dobridor, I., Pânișoară, I.-O. (2005), Știința învățării. De la teorie la practică, Editura Polirom, Iași.

5 - Șoitu, L., Cherciu, R.D. (2006), Strategii educaționale centrate pe elev, Ministerul Educației și Cercetării, București.

al elevilor, interes, nevoi, profil de învățare. Proiectarea și planificarea lecțiilor au ca punct de plecare elevul, stadiul în care se află el în diferite momente. Instruirea diferențiată se constituie ca un învățământ pe măsura elevilor, ceea ce conduce la formarea capacităților de autoinstruire și dezvoltarea nevoii de învățare continuă. Instruirea diferențiată impune reconsiderarea unor componente ale actului pedagogic: accentul nu se mai pune pe abundența de informații, ci pe sisteme de concepții, noțiuni și principii fundamentale.

Profesorul nu mai poate fi singura sursă de informații pentru elevi. Profesorul nu transmite cunoștințe, ci organizează, îndrumă activitatea de învățare, asistă formarea capacităților de autoinstruire, asigură adaptarea la situații noi. Instruirea diferențiată permite valorificarea potențialului fiecărui individ considerând fiecare individ un unicat și permite totodată identificarea mai multor tipuri de indivizi și stiluri de învățare. Diferențierea nu înseamnă renunțarea la un program unitar de instruire, pentru că se păstrează aceleași obiective, aceleași conținuturi. Instruirea unitară nu înseamnă un învățământ „la fel” pentru toți, ci înseamnă crearea situațiilor favorabile fiecărui elev pentru descoperirea intereselor, aptitudinilor și posibilităților de formare proprii.

Învățarea diferențiată presupune adaptarea procesului instructiv-educativ la potențialitățile individuale, la ritmul și stilul de învățare al elevului, la interesele și abilitățile fiecăruia.

Programul de educație diferențiată se caracterizează prin aspecte specifice: planificarea și organizarea directă și indirectă a activităților care să corespundă nevoilor de dezvoltare ale copiilor; plasarea accentului pe individualitatea copiilor; construirea ocaziilor de învățare și adaptarea lor la nevoile beneficiarilor; folosirea metodelor de predare și învățare individualizate și în perechi sau în grupuri mici; îndeplinirea unor roluri noi de către cadrele didactice; cunoașterea fiecărui copil și a caracteristicilor clasei de elevi; individualizarea activității fiecărui copil în funcție de nevoile sale; varietatea și flexibilitatea materialelor didactice; evaluarea permanentă a programului de individualizare; atitudinea flexibilă din partea profesorilor; parteneriatul educativ etc.

Dintre principiile care stau la baza programului de educație diferențiată amintim:

- fiecare copil este unic, cu nevoile lui specifice și particulare;
- în centrul actului educativ se află elevul cu cerințele sale individuale;
- educația nu se adresează elevilor, ci fiecărui elev în parte;
- stimularea independenței de alegere și acțiune va fi împletită cu activitatea de grup și cu sprijinirea relațiilor interpersonale;
- obiectivul central al activității din școală îl reprezintă stimularea dezvoltării copiilor prin modalități care să asigure bazele unei personalități independente și creatoare;

Proiectarea și organizarea activităților instructiv-educative se realizează în funcție de decizia strategică a profesorului. Demersul său va urma un anumit plan prestabilit și va plasa elevul în situația de învățare cea mai propice, într-un context de solicitări, condiții și resurse care să permită dobândirea competențelor prefigurate prin obiective. Concepută ca un scenariu didactic cu structură complexă, strategia elimină în mare măsură hazardul, erorile, riscurile și evenimentele nedorite din practica pedagogică. Pentru a se realiza, însă, o interacțiune flexibilă între acțiunile profesorului și acțiunile elevului, este necesar să se țină seama de potențialul acestuia din urmă: motivație, capacitate de acțiune într-un anumit mod și de a opera cu anumite categorii de cunoștințe, nivel de pregătire, stil de învățare etc.⁶

Educația diferențiată și personalizată presupune o abordare completă, din perspectiva curriculum-ului în sens larg, cu toate componentele și interacțiunile dintre acestea. Rezultă o nouă paradigmă, ca răspuns la interesele și ritmul de învățare al elevilor, în funcție de care cadrele didactice pot diferenția conținutul, procesul și produsul printr-o gamă de strategii manageriale și educaționale. Argumente pentru susținerea proiectării unei învățări centrate pe subiect ar putea fi decantate ca urmare a unei analize comparative a principiilor paradigmei educaționale clasice, față de principiile paradigmei educaționale moderne.⁷ Diferențierea experienței de învățare se realizează încă din etapa de proiectare, la nivel de: conținuturi, metodologia predării – învățării, atmosfera psihosocială, standarde de performanță. La nivelul elevului, diferențierea se exprimă prin extensiunea cunoștințelor, profunzimea înțelegerii, ritmul și stilul de învățare creativ, reproductiv, investigativ. În practica școlară a diverselor sisteme de învățământ sunt menționate diverse exemple de diferențieri de conținut precum:

6 Păcurari, O., Ciohodaru, E., Marcinschi, M., Constantin, T. (2005), Să ne cunoaștem elevii, Educația 2000+, București.

7 Cucoș, C. (2006), Pedagogie, Editura Polirom, Iași.

- sistemul unităților capitalizate (credite): conținutul este divizat în unități corespunzătoare unui semestru, an sau unui ciclu. Unele unități de conținut au caracter obligatoriu, altele nu, elevul având posibilitatea să aleagă. Astfel sunt prevăzute unități indispensabile formării de bază (planul general), unități specifice conținutului (planul special) și unități care îmbogățesc universul cultural al elevului. La finele perioadei de timp destinate însușirii conținutului respectiv, elevul susține un examen care îi conferă un număr de credite.
- sistemul modular reprezintă de asemenea o modalitate eficientă de organizare diferențiată și personalizată a conținuturilor învățământului. Finalitatea generală a programelor educaționale diferențiate și personalizate este adaptarea curriculum-ului la posibilitățile și nevoile specifice elevilor țintă ⁸.

Din perspectiva strategiilor didactice proiectate, diferențierea, ca abordare globală de instruire, implică utilizarea unui ansamblu diversificat de metode aplicate complementar: conversația, în special cea euristică, demonstrația, explicația, exercițiul, tehnica utilizării fișelor de muncă independentă (fișe de dezvoltare, de recuperare, de exersare, de creație), utilizarea fișelor individuale de progres sau a diagramelor de progres a fișelor de evidență a greșelilor tipice al nivelului unei clase sau a unui grup de elevi (fișe de caracterizare).

Se poate proiecta o organizare individuală și în grup didactic, grup mic, grupul omogen fiind constituit pe baza aplicării unor teste. Strategiile didactice pot fi diferențiate și personalizate pentru că toate componentele lor structurale, dar, mai ales, combinațiile acestora pot avea valențe în dezvoltarea elementelor de specificitate ale personalității elevilor. Sunt utilizate strategiile de tip euristic, constituite în jurul metodelor problematizării, studiului de caz, proiectului, metodelor și tehnicilor specifice stimulării creativității, organizării pe grupe mici și omogene, pe grupuri de antrenament. Opțiunea pentru proiectarea unei strategii tradiționale sau centrată pe elev poate fi făcută doar în urma unei analize a contextului educațional și doar cu respectarea și recunoașterea corespondențelor dintre finalitățile educaționale, caracteristicile personale, procesele cognitive și tipurile de învățare.

Proiectarea activității educaționale trebuie să ia în considerare activitățile specifice pe care elevul le realizează în cadrul activității diferențiate independente:

- parcurge materia în ritm auto-determinat, potrivit propriei structuri;
- lucrează în momentele care îi convin personal, recomandabil pentru orele facultative;
- abordează un subiect într-o anumită fază, în funcție de cunoștințele acumulate anterior (posibil la disciplinele liniare);
- poate alege din mai multe mijloace de instruire.

Finalitatea generală a programelor educaționale diferențiate și personalizate este adaptarea curriculum-ului la posibilitățile și nevoile specifice elevilor. În formularea obiectivelor educaționale se va respecta principiul echilibrului dintre obiectivele cognitive, afective și psihomotrice. În proiectarea situațiilor de învățare se va aplica principiul individualizării sau al personalizării, în vederea respectării stilurilor personale de lucru. Obiectivele curriculum-ului diferențiat și personalizat decurg din idealul educațional și finalitățile sistemului de învățământ.

Pentru a preda conținutul în mod diferențiat trebuie să știm cât are de învățat fiecare elev din fiecare unitate de conținut. Este obligatorie testarea elevilor la începutul predării oricărei teme noi.

Altă strategie de diferențiere a conținuturilor este de a facilita învățarea unei teme în mod integrat, pluridisciplinar astfel încât grupuri de elevi cu interese, abilități și cunoștințe diferite să poată să aprofundeze tema respectivă din perspective diferite. Un alt mod de a lucra diferențiat cu conținuturile este de a alege puncte diferite de intrare pe text. Accesarea unei teme noi este mai ușoară în momentul în care fiecare elev poate interveni în mod activ cu ceea ce știe despre tema respectivă. Pentru a trata diferențiat conținutul, elevilor li se poate permite să accelereze sau să încetinească ritmul progresului personal prin diferite procedee. ⁹

Abordarea centrată pe elev presupune o raportare specifică la finalitățile educației, la rolurile profesorului și elevului, la modalitățile de interacțiune în clasă și la metodele, mijloacele și procedeele utilizate. Această abordare aduce cu sine, ca acțiune educațională, o experiență care presupune deopotrivă dificultăți și limitări.

8 Crețu, C. (1998), Curriculum diferențiat și personalizat, Editura Polirom, IS.

9 Păcurari, O., Ciohodaru, E., Marcinschi, M., Constantin, T. (2005), Să ne cunoaștem elevii, Educația +2000, București.

Bibliografie

1. Cerghit, I. *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006
2. Crețu, C. *Curriculum diferențiat și personalizat*, Editura Polirom, Iași, 1998
3. Cristea, S. *Dicționar de termeni pedagogici*, E.D.P., București, 1998
4. Cucuș, C. *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2006
5. Dulamă, M. E. *Modele, strategii și tehnici didactice activizante cu aplicații în geografie*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2002
6. Joița, E. (coord.), *Formarea pedagogică a profesorului. Instrumente de învățare cognitiv-constructivistă*, E.D.P., R.A., București, 2007
7. Jones, V., Jones, L. *Comprehensive Classroom Management, Boston – în MEC, UNICEF, Strategii educaționale centrate pe elev*, București, 2006
8. Landsheere, V. de, Landsheere, G. de (1979), *Definirea obiectivelor educației*, E.D.P., București, 1979
9. Negreț-Dobridor, I., Pânișoară, I.-O. *Știința învățării. De la teorie la practică*, Editura Polirom, Iași, 2005
10. Moise, C. *Concepte didactice fundamentale*, Editura Ankarom, Iași, 1996
11. Păcurari, O., Ciohodaru, E., Marcinschi, M., Constantin, T. *Să ne cunoaștem elevii*, Educația 2000+, București, 2005
12. Șoitu, L., Cherciu, R.D. *Strategii educaționale centrate pe elev*, Ministerul Educației și Cercetării, București, 2006

Diferiți, dar egali

Prof. Zamfir Adrian

Liceul de Arte „Victor Giuleanu” Râmnicu Vâlcea

„Educația este cel mai frumos dar pe care-l poate dobândi omul.”

(Platon)

Integrarea a devenit un principiu uman și social, care tinde spre realizarea educației pentru toți, ca răspuns la principiul mai general *societate pentru toți*, aflându-se la baza tuturor demersurilor legislative, administrative și sociale întreprinse în cadrul sistemului de protecție a persoanelor defavorizate. În Declarația de la Salamanca se spune că „Școala obișnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități primitive, construiește o societate incluzivă și oferă educație pentru toți; mai mult, asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățește eficiența și, până la urmă, chiar și rentabilitatea întregului sistem de învățământ.”

Pandemia COVID-19 a avut un impact fără precedent asupra tuturor nivelurilor de educație și învățare din întreaga lume. Învățarea la distanță prin intermediul internetului, televiziunii, radioului și altor tehnologii a reușit doar parțial să înlocuiască învățarea ce are loc în mediul școlar. Învățarea online a devenit un adevărat colac de salvare pentru învățământ, întrucât instituțiile tind să minimizeze posibilitatea transmiterii comunitare a virusului.

Învățământul la distanță nu doar necesită acces la echipament adecvat pentru tehnologii informaționale (IT) și conexiune la internet, disponibilitatea cărților și a altor materiale de învățare adaptate, dar și acces la dispozitive de asistență sau curriculumuri adaptate pentru a permite participarea elevilor cu dizabilități și a face față necesităților lor de învățare.

Învățământul la distanță, chiar și acolo unde este ușor accesibil, nu reprezintă un substitut perfect pentru învățământul față în față. Interacțiunea profesor-elev și comentariile profesorului pentru elevi sunt limitate, fapt care face aproape imposibilă aplicarea abordării învățării centrate pe elev.

Diversificarea opțiunilor de predare și învățare sunt esențiale. Este important de reținut că o abordare sistemică a curriculumului va favoriza pe viitor diversificarea oportunităților de învățare, depășind abordările de predare și învățare tradiționale. Învățarea digitală, prin intermediul platformelor de învățare și instrumentelor electronice, este, cu siguranță, cea mai susținută alegere.

În absența unei infrastructuri tehnologice decente la nivelul cadrelor didactice, dar mai ales la nivelul elevilor, fără abilitare consistentă în zona competențelor digitale a profesorilor, fără acces la platforme online dedicate, de tipul Virtual Learning Environment sau Virtual Classroom, cu resurse didactice digitale și multimedia precare, fără un orizont de timp care să fie destinat activității online, cadrele didactice au fost nevoite să susțină activități didactice într-un regim cu totul special. Experiențele, pozitive sau negative, dobândite în acest răstimp reprezintă resurse valoroase nu doar pentru cei direct implicați în activitate, ci mai cu seamă pentru specialiștii din științele educației, pentru că decantarea acestor experiențe poate fi valorificată epistemologic prin sugestiile de optimizare a politicilor educaționale, a conținuturilor curriculare, a formării inițiale și continue a cadrelor didactice.

Sprijinul pe care în mod tradițional îl ofereau elevilor cu nevoi speciale sau cu dificultăți de învățare este greu de oferit online, date fiind limitările tehnologice implicate. În realitate, în mediul online, fiecare elev poate să reprezinte pentru cadrul didactic o posibilă situație de dificultate în învățare, făcând astfel dificilă identificarea celor cu probleme reale. Chiar dacă profesorul își cunoaște bine clasa și elevii și știe cine are nevoie de sprijin suplimentar, acest lucru s-ar putea realiza eventual ulterior activității de predare online, prin consiliere individuală. Este foarte dificilă interacțiunea personalizată cu un elev anume în contextul în care contactul nu este direct, profesorul este urmărit online de o clasă întregă și fiecare elev îi solicită atenția.

Platformele educaționale online, platformele de streaming, în general, facilitează comunicarea în timp real între profesor și cursanții săi. Cu toate acestea, comunicarea în acest caz este foarte frecvent percepută ca fiind oarecum artificială, pe de o parte din cauza imposibilității obținerii unui feedback comunicațional real (ceea ce face comunicarea autentică), iar pe de altă parte din cauza contextului incomod al plasării în spațiul virtual. Faptul că poți fi înregistrat, faptul că poți fi auzit de orice persoană (nu doar de elevii tăi), neavând un control real al publicului-țintă, îi determină pe profesori să construiască un discurs corect, consistent, fluid. Comunicarea nonverbală și utilizarea mediată a paralimbajului completează paradigma dificilă a comunicării în mediul online în cazul în care comunicarea se realizează prin chat instant, iar unele indicii pe care o bună comunicare nonverbală le putea produce pentru susținerea comunicării verbale sunt acum pierdute prin întreruperi sau blocaje specifice acestor sesiuni, în condiții de capacitate de bandă limitată sau de trafic încărcat.

În condițiile școlii incluzive, formula cea mai eficientă de proiectare și realizare a procesului de evaluare a copiilor cu CES o constituie evaluarea diferențiată, participativă și consensuală, în cadrul căreia are loc negocierea produselor școlare necesare de realizat de către elev, anunțarea și discutarea criteriilor de apreciere a acestor produse.

Toți copiii trebuie să beneficieze de educație. Fiecare poate fi sprijinit prin măsuri pedagogice în clasă și cu sprijin suplimentar prin colaborarea cu alți specialiști și cu familia. Înainte de a apela la măsuri speciale sau la alți profesioniști, profesorul trebuie să cunoască modele concrete privind posibilitatea de integrare școlară și educațională a tuturor copiilor pentru individualizarea acțiunii didactice.

Experiențele de învățare la distanță au oferit până în prezent lecții valoroase, inclusiv cu privire la importanța de adaptare rapidă a sistemului de învățământ la realitățile variate. Educația tradițională trebuie nu doar să fie adaptată și reformată, dar acest proces reformator trebuie să cuprindă oportunitățile de inovare și, astfel, să devină mai deschisă pentru a răspunde cerințelor actuale ale copiilor, tinerilor, inclusiv celor din grupurile vulnerabile și membrilor societății pe larg.

Bibliografie

1. Vrăsmaș . E., *Introducere în educația cerințelor speciale*, București, Ed. Credis, 2004;
2. *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Ed. Polirom Ghid CDS, RENINCO & UNICEF, 2005
3. ȘCOALA ONLINE, *ELEMENTE PENTRU INOVAREA EDUCAȚIEI*, București, Mai

Rolul poveștilor digitale în dezvoltarea socio-emoțională la școlarii mici pe perioada școlii online

*Prof. în înv. primar Drumeși Adriana-Elena
Liceul George Țârnea Băbeni Vâlcea*

- ▶ **Poveștile digitale pot fi folosite pentru a introduce sau reactualiza cunoștințe din diferite domenii, principalul rol fiind acela de a facilita discuțiile la clasă, încurajând ascultarea activă și comunicarea. Astfel, poveștile digitale pot deveni o parte integrantă a oricărei activități online sincron sau asincron derulate cu școlarii.**

Beneficiile metodei

- ▶ **dezvoltarea imaginației, a creativității, a inovației, a competențelor digitale și a responsabilității față de propria creație.**
- ▶ **școlarii pot participa individual sau în grup și își pot crea propriile povești digitale cu ajutorul cadrului didactic.**
- ▶ **elevii însuflețesc o serie liniară de evenimente, transformându-le într-o experiență multidimensională.**
- ▶ **facilitează procesul de învățare putând fi vizionate de pe mai multe dispozitive – laptop-uri, smartphone-uri, tablete – încurajând astfel școlarii să acceseze informația oricând doresc. Există numeroase aplicații și platforme care pot fi folosite în mod interactiv și antrenant pentru a crea povești, folosind imagini, texte, animații, clipuri video, audio, etc. (ex. Book creator, Movie maker).**

- În decursul copilăriei mici se produc achiziții și transformări importante în plan afectiv și emoțional, momente ce necesită o atenție deosebită. Astfel se parcurg o serie de etape în procesul de dezvoltare emoțională.
- Din povești, copiii află care sunt consecințele defectelor și calităților umane, care sunt efectele faptelor bune și rele. Antitezele atotprezente în basme îi ajută să facă diferența între bine și rău, între minciună și adevăr, între lașitate și curaj, îi învață care sunt calitățile pozitive și care sunt defectele cele mai comune ale oamenilor. Trăind alături de personajul preferat întâmplările basmului, copilul învață despre lumea din jur, fără să fie el însuși pus în situații periculoase sau dificile.

- Un alt avantaj major al poveștilor este acela că stimulează imaginația și fantezia copilului. Povestitorul folosește cuvinte pentru a descrie imagini pe care copilul nu le vede. De aici începe să funcționeze imaginația celui mic care este nevoit să construiască în minte peisaje, chipuri, situații. În afara de imaginație, poveștile stimulează intelectul copiilor care se străduiesc să rețină cât mai multe detalii ale poveștii, să memoreze cuvintele folosite de părinte pentru a fi capabil să le reproducă. Nu trebuie să uităm nici de rolul benefic pe care poveștile îl au asupra afectivității unui copil. Frica, bucuria, iubirea sunt trăite de copil la intensitate maximă, fără ca el să fie pus în situații periculoase sau dificile.

- ▶ Exista părinți care își fac griji în legătură cu emoțiile prea puternice provocate de personajele negative. Copiii mai sensibili poate ar fi bine să beneficieze de o variantă puțin “îndulcită” a poveștii, însă în rest, nu avem de ce să ne temem. Să nu uităm că la un moment dat copilul va trebui să țină piept lumii care nu este întotdeauna atât de frumoasă pe cât ne-am dori. Poveștile îl pregătesc pentru momentul în care se va confrunța cu situații neplăcute. Oricum, conținutul poveștii îi transmite copilului că totul se va termina cu bine, la un moment dat, iar la această vârstă este bine să trăiască cu această idee. Pe lângă efectul benefic asupra copilului, să nu uităm de rolul poveștilor în relația părinți – copil.

- ▶ Lipsa timpului îi face pe mulți dintre noi să își abandoneze copiii în fața televizorului, la desene animate, sau în fața calculatorului, la jocuri. Câte o poveste spusă măcar o dată la câteva zile, crează între părinți și copil acea legătură specială dintre doi oameni care trăiesc aceleași senzații, au aceleași sentimente și își imaginează aceleași scenarii. Complicitatea creată și limbajul comun construit de părinte și copil îmbunătățește mult relația dintre cei doi. Momentul poveștii este unul special și poate să se păstreze peste ani, când nu va mai fi nevoie de povești, dar va fi nevoie de discuții ca între prieteni.

- Poveștile digitale sunt o modalitate eficientă de a ajuta copiii în diversele probleme cu care se confruntă. Copiii, ca și adulții, experimentează situații dificile însoțite de sentimente ce pot fi confuze, jignitoare și greu suportate la un moment dat. Spre deosebire de adulți însă, copiii nu au abilități sofisticate pe care le pot folosi pentru a depăși aceste sentimente dificile. Când un copil nu știe să își exprime emoțiile corespunzător pot apărea consecințe precum: agresiune, hiperactivitate, probleme de învățare, anxietate, obsesii etc. Poveștile pot pătrunde în inima problemei printr-un dialog bazat pe culoare, imagini, acțiune, fantezie, metafore, într-o manieră ce nu este amenințătoare. Importanța poveștilor digitale și a povestitului în pandemie au fost bine primite atât de școlari cât și de părinți.

- Este recunoscută puterea vindecătoare a poveștilor, descriindu-le ca pe un "medicament". "Poveștile au calitatea de a ne ajunge la suflet, la inimă, ele pot influența, pot mișca, pot vindeca" (Estes, C. P. (1992).
- Poveștile digitale terapeutice au avut un rol important în activitatea online cu școlarii, mai ales atunci când ei nu aveau capacitatea de a înțelege de ce trebuie să nu mai meargă la școală, de ce nu se mai pot întâlni cu colegii sau prietenii sau de ce nu se pot atinge când se salută sau se îmbrățișează. Aceste povești digitale pot fi concepute pornind de la probleme specifice cu care se confruntă copilul. Ele permit copilului să vadă, să audă și să simtă conflictul, zbulciul pe care îl experimentează, aducând speranța și făcându-l să se simtă înțeles.

Funcțiile pe care le îndeplinesc poveștile digitale:

➤ *Poveștile informează* poveștile sunt parte integrantă din procesul de implicare a copiilor în înțelegerea informațiilor: “Departa de sala de clasă și de planșele expuse de doamna învățătoare, copiii participă cu entuziasm la acțiunile firului narativ, și le oferă oportunitatea de a rămâne implicați în povești magice, cu zâne, în jocuri de rol antrentante și amuzante.

➤ *Poveștile transmit valori*

- ▶ În povești se poate vorbi fie despre beneficiile respectării normelor și valorilor morale, sănătoase, fie despre urmările negative ale încălcării lor.

➤ *Poveștile disciplinează*

- ▶ În legătură cu această funcție există controverse. Dacă unii părinți își disciplinează copiii folosind povești cu fantome, unii sunt de părere că acestea sunt abuzive și nesănătoase pentru psihicul copilului. Această situație, dincolo de dilema etică pe care o conține, ilustrează două aspecte: - există moduri diferite în care poveștile sunt folosite în culturi diferite; - poveștile au o mare putere de control asupra comportamentului, iar acest aspect este foarte relevant pentru funcția lor terapeutică.

➤ *Poveștile îmbogățesc experiența*

- ▶ Unul dintre aspectele ce diferențiază copiii de adulți este acela al experienței de viață limitate. Poveștile oferă copiilor posibilitatea de a-și îmbogăți experiența. Ne putem folosi de povești pentru a-i ajuta pe copii să facă față unei situații dureroase prin care în acel moment trec (respingerea, abandonul, furia, virusul) sau îi pregătesc pentru a înfrunta situații negative viitoare (decesul unui membru al familiei, plecarea părinților, sau separarea de colegi etc.), situații cu care copilul nu s-a mai confruntat. Explorând aceste situații în manieră securizantă pe care o oferă poveștile, pe de o parte copiii pot învăța să își accepte sentimentele de tristețe sau supărare, să și le conștientizeze și, pe de altă parte pot învăța că și în aceste întâmplări dramatice există posibilitatea supraviețuirii. Poveștile facilitează rezolvarea de probleme - Elaine Atkinson spune: "Copiii care pot gândi simbolic sau metaforic sunt cei mai buni în a rezolva probleme." Dezvoltând copilului abilitatea de a gândi metaforic, facilităm dezvoltarea capacităților de gestionare a problemelor.

➤ *Poveștile vindecă*

- ▶ Metafora are puterea de a comunica școlarii lucruri pe care altfel nu le-ar accepta. Ea creează o punte de legătură între experiențe diferite, momente dificile din viață, împrumută din înțelepciunea ei și din speranța pe care uneori o conține. Metafora conține capacitatea de transformare a fiecăruia dintre noi și însăși dorința de a schimba lucrurile sau de a le vedea din altă perspectivă. Metafora, povestea vindecă deoarece amândouă ne pun în contact cu nevoile, dorințele noastre profunde, cu resursele și cu obstacolele pe care credem că trebuie să le depășim. Poveștile digitale ajută copiii să înțeleagă sentimente abstracte în moduri concrete. Poveștile digitale îi pot ajuta pe copii și în problemele sociale, îi pot învăța cum să își controleze emoțiile, cum să se comporte pozitiv, cum să organizeze evenimentele dureroase cu care iau contact. (Martha Johnson, 2007)

Bibliografie

- ▶ <https://plato.stanford.edu/entries/emotion/>
- ▶ <http://www.therapeuticstories.co.za/>
- ▶ Denham, S., 1998, Emotional Development in Young Children, Guilford Press, New York;

Editat și publicat de Casa Corpului Didactic Vâlcea
Bulevardul Nicolae Bălcescu nr. 30
Râmnicu Vâlcea
Vâlcea
Romania
Web: www.ccdvl.ro
E-mail: ccdvalcea@yahoo.com
Tel/Fax: 0350/421398
Director: Prof. dr. Adrian LUCA

Editura NOVA DIDACT

ISSN 2668-4586

9 772668 458004 >